ענף ה'

*א) כבר ידעת שאין בנו כח לעסוק קודם אצילות י"ס, ולא לדמות שום דמיון וצורה כלל ח"ו, אך לשכך האוזן, אנו צריכין לדבר דרך משל ודמיון. לכן אף אם נדבר במציאות ציור שם למעלה, אין הדבר רק לשכך האוזן.

ב) אמנם דע, כי י"ס דאצילות הם ב' ענינים: הא', הוא התפשטות הרוחניות. והב', הוא כלים ואיברים, אשר העצמות מתפשט בהם. והנה צריך, שיהיה לכל זה שורש למעלה, לב' בחי' אלו, ולכן צריכין אנו לדבר בסדר המדרגות, מראש ועד סוף.

פנים מאירות

א) דרך משל ודמיון וכו': פירוש, כי מעולם האצילות ולמטה יש לנו לדבר בחכמה ע"ד משל ודמיון מהמציאות וההנהגות דעוה"ז, בסו"ה ומבשרי אחזה אלוה. כי כל הענינים הנוהגים בעוה"ז המה רק ענפים שנמשכים מעולמות עליונים, כמו"ש ז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו מלאך מלמעלה וכו' וכן כל הדברים. ולפיכך אנו מדברים בענפים הגשמיים של עוה"ז ומרמזים על שרשיהם שבעולמות העליונים. ובזה נמסרים ההשגות שבעולמות העליונים מדור לדור לכל מבין בשרשים העליונים של הענפים הגשמיים האלו, והיינו משום שיש לענפים יחס ישר אל השורשים ע"ד השתלשלות העולמות, משא"כ מאצילות ולמעלה שאין לענפים יחס ישר אליהם. אמנם צריכים לבאר ג"כ השרשים הראשונים של קודם אצילות י"ס כמו"ש בסמוך, וע"כ מתרץ את עצמו שהמה רק לשכך האוזן, כלומר על פי יחס השרשים האלו אל אור האוזן, וד"ל.

ב) כי י"ס דאצילות הם ב' ענינים וכו': כל זה נתבאר היטב בפמ"ס בענף הקודם ע"ש.
הא' הוא התפשטות הרוחניות: דהיינו התלבשות העצמות דא"ס ב"ה בכלים כמו"ש בענף ד' בתחילתו ע"ש.
והב' הוא כלים ואברים וכו': דהיינו התפשטות א"ס ב"ה לעשות כלים שהוא על ד' בחי' הנודעות כמו"ש בתחילת ענף הקודם עש"ה. ודע דכל ההמשך שבענף זה סובב והולך על הביאורים שבענף העבר וע"כ מקצר כאן מאד.

* ע"ח ש"ד פ"א. תע"ס ח"ד פ"א.

*ג) והנה נתחיל ונאמר, כי הלא הא"ס ב"ה אין בו שום ציור כלל ח"ו כמבואר, ואמנם כשעלה במחשבה לברוא העולמות ליוד מדרגות ע"י סדר, האציל והמשיך ממנו התפשטות אורות רבים, להיותם שרשי האצילות, להתאצל האצילות אח"כ.

ד) והנה כאשר נעריך ונמשיל לענין זה, כבר ידעת היות ד' יסודות לכל, והם: ראיה, שמיעה, ריח, דיבור. והם סוד נשמה לנשמה ונר"ן. ונתחיל לבאר מסוד הנשמה ואילך, ואח"כ נתחיל לקודם אליה, ונאמר, כי הלא נמשיל ונצייר האזנים, כי יש בהם רוח דק בתוכם, והנסיון לזה, כאשר יסתום האדם אזניו, ישמע בתוכם קול הברה מחמת הרוח הנצרר בתוכם. אח"כ מחוטם יוצא מתוכו הבל יותר נרגש מאוזן. ואח"כ מן הפה יוצא הבל יותר נרגש מכולם, וכפי ערך הדברים ובחינתם כך יהיה דקותם. כי אוזן להיותו סוד בינה, ההבל היוצא ממנו הוא יותר דק מהבל היוצא מהחוטם, וכן הבל החוטם יותר דק מהבל הפה, שהוא למטה ממנו במעלה.

ה) אמנם אם נמשיל ונאמר דרך משל, כי מסוד האוזן נמשך ממנו הבל ורוח מתוכו ולחוץ, וה"ס נשמה. והבל היוצא מחוטם הוא סוד רוח, והבל היוצא מפה ה"ס נפש.

**ו) הנה אחר שדברנו איך נאצל מציאות נר"ן מאח"פ, הנה עתה נבאר מציאות הכלים שלהם, שהם בחי' גוף אליהם.

פנים מאירות

ד) היות ד' יסודות לכל וכו': שה"ס חכמה בינה ז"א ומלכות. ונקראים יסודות, משום יציאתם מכלי הכתר, ששם קומת כל עה"ס שוות זל"ז, ויציאה הראשונה, נק' ד' יסודות הנ"ל, רשר"ד.

כי יש בהם רוח דק בתוכם וכו': כלומר, ב' הבחנות יש כאן: הבחן א', הוא הרוח שבתוך האוזן וחוטם ופה, וה"ס ג' בחי' דאור ישר, בג"ד, המובאים בענף הקודם. והבחן ב', מה שמתפשט הרוח מהכלים שלהם ויוצאים חוץ מהם, אשר ביציאתם לחוץ נגרע ערכם, כמו"ש בע"ה.

מן הפה יוצא הבל יותר נרגש מכולם: והיינו משום דהוא בחינה הד', ושלימות כלי הקבלה.

ו) איך נאצל מציאות נר"ן וכו': היינו מהבל היוצא מכלים דאח"פ ולחוץ, כנ"ל.

* תע"ס ח"ג פי"א.

** ע"ח ש"ד פ"ג.

ז) **אמנם כבר ביארנו, כי מבחי' הראיה עצמה נעשה נשמה לנשמה, אך אין הראיה סוד *הבל הנמשך למטה כמו אח"פ. והטעם, כי נר"ן שהם אורות אח"פ הם מתפשטים למטה, אבל הנשמה לנשמה שהיא הסתכלות העין אינה מתפשטת, רק נשארת במקומה בסוד או"מ, כנ"ל, ואין בה זולתי הסתכלות דק מאוד, והוא סוד הראיה והסתכלות, אכן אינה דומה כמו הבל אח"פ אשר עצמותם נמשך למטה, לכן מסוד **ראיה זו נעשו ל' כלים שהוא הגוף, י' כלים להבל האוזן הנקרא נשמה, וי' כלים להבל החוטם הנקרא רוח, וי' כלים להבל הפה הנקרא נפש.**

* המדובר הוא בנקודים שאין שם רק ג' פנימיים נר"ן ובי' מקיפין, ואומר שאור החיה הוא או"מ ואינו נמשך למטה כמו הנר"ן פנימיים הנק' אח"פ. נמשך למטה פרושו התלבשות בכלים.

** אין זווג דהכאה רק מאור החכמה שעליה היה צמצום ולא על נר"ן שהם חסדים, ואומר שמהראיה נעשה הכאה לעשות כלים והוא עצמו נשאר באו"מ, אבל מאח"פ אין זווג דהכאה ואין כלים.

פנים מאירות

ז) **מבחי' הראיה עצמה וכו':** והיינו אור החכמה, כנ"ל.

רק נשארת במקומה בסוד או"מ: דבכלי הכתר היו כל ע"ס בתכלית מילואם, וכשיצא אור החכמה לחוץ א"כ נעשה בחכמה פנימי ומקיף, כי קומת הכתר שהי' לאור החכמה בעודה בכלי הכתר חזרה ויצאה הימנה ונעשתה למקיף מחוץ לה, ומה שנכנס מהחכמה בפנימיות הכלים דאור החכמה נק' הסתכלות דק, כמו"ש עוד בע"ה.

ואין בה זולת הסתכלות דק וכו': פירוש, כבר נתבאר בענף ג' בפמ"ס אות ב', דסיבת יציאות האורות מכלי דכתר ולחוץ, הוא מכח הזדככות המסך שעולה ומזדכך ממדרגה למדרגה, ע"ש. והנה בהזדככות המסך בשיעור דבחי' ג', אז יוצא מבחי' כלי כתר ולחוץ אור החכמה, כי אור ישר מא"ס ב"ה אינו פוסק אפי' רגע, וכשאו"י מכה על המסך דבחי' ג' אז לא תשוב המלכות לבחי' כתר, אלא לבחי' אור החכמה, כמו"ש שם. וזה האו"י הפוגע במסך דבחי' ג' נקרא הסתכלות דק, משום דהמסך נזדכך מעביות שלו שהיא בחי' ד' וקיבל לעביות דבחי' ג' שהוא דק הימנו.

הבל אח"פ אשר עצמותם נמשך למטה: פירוש, גם האו"י המתפשט על המסך הדק יש בו ד' בחי' הנודעות, והיינו ד' יסודות רשר"ד כנ"ל, ונתבאר בענפים הקודמים אשר בסוד התפשטות דאו"י נמצאות חו"ב אב"א, (עי' בענף ד') אלא בפגיעה במסך הדק אז שבות חו"ב פב"פ, ונמצא אור החכמה מושפע בכל ע"ס, אשר זהו נקרא הסתכלות דק כנ"ל. ונמצא, דבחי' בינה וז"א ונוק' דאור ישר, יהי' עצמותם דאור ישר מתפשט למטה, משא"כ בחי"א שהיא אור העינים והחכמה אין עצמותה דאו"י מתפשט, אלא נפסק, מסיבת הבינה שהשיבה פניה לכתר לינק אור דחסדים ואינה יונקת מאור החכמה. ומה שנמשך מאור החכמה הוא רק בסיבת זווג דהכאה במסך, שה"ס אור חוזר שנק' הסתכלות דק, אבל לא עצמותו, והבן.

לכן מסוד ראיה זו נעשו ל' כלים: פירוש,

ח) **אבל** ההבל עצמו שהוא אור הפנים, אי אפשר להתפשט למטה, לפי שבחי' הראיה נמשך מהעינים, *שהם יותר עליונים מכולם, לכן בראיה זו לבדה יצאו הכלים, משא"כ מאח"פ כי לא היה אפשר להאציל מהם שום מציאות, אם לא מהבל היוצא מהם ממש.**

ט) **ואמנם** הסתכלות זו הוא כך, כי נמשכה ראיה זו בנפש רוח ונשמה הנ"ל, ומחמת הסתכלות הזה נעשו שרשי הכלים.

י) **וז"ס** וירא אלקים את האור ויבדל, כי נסתכל המאציל הנקרא אלקים, שהוא א"ק, באור הנפש הנק' א"ת. כי המלכות נקרא א"ת, וז"ס הנפש הנעשה מהבל הפה, אמנם רוח ונשמה נקרא אור, א"ת האור, הנפש עם נשמה ורוח, וכאשר

* כי התחתונים נכנסים תחילה בכלים וע"כ כיון שלא היה שם אלא ג' כלים אח"פ נתלבשו בהם נר"ן ואור העינים שהוא עליון מהם נשאר מבחוץ.

** דהיינו האו"י, מאור נר"ן אין זווג דהכאה ואין כלים רק כל מציאותם הוא אור ישר שבהם ואם יש להם כלים מוכנים יש להם מציאות ולא זולת.

פנים מאירות

כללות הנאצל הזה ה"ס פרצוף החכמה שיצא לחוץ מכלי הכתר, כנ"ל, שיש בו ע"ס: גולגלתא, ה"ס כתר. עינים, חכמה. אוזן, בינה. חוטם, ז"א. פה, מלכות שבה המסך. והנה כתר וחכמה דנאצל זה אינו נחשב לכלי, כי בחי' ב' היא בחי' שורש הא' לכלי, כנ"ל, וע"כ אומר שיצאו ל' כלים, דהיינו לג' בחינות בג"ד, שכאו"א מתפשט על ע"ס.

ח) אבל ההבל עצמו שהוא אור הפנים וכו': החכמה נקראת אור הפנים, כי כלי דפנים ה"ס בחי' ב', ובסוד הסתכלות דק שב החו"ב פב"פ, ונמצא הכלי מלא מאור החכמה, שז"ס חכמת אדם תאיר פניו. אמנם אינו נמשך למטה, כנ"ל.

י) נסתכל המאציל וכו' שהוא א"ק וכו': א"ק, ה"ס כלי הכתר, ששם נתפשט האו"י על מסך דבחי' ד', שהוא "עב" בכל השיעור, וע"כ שבה מלכות זו להיות כתר, ובזה נשתוו קומת כל ע"ס שלו עד הכתר. ונקרא ג"כ בחי' ע"ב הכללי, והיינו על שם החכמה דשם, שהוא בכל מילואו עד קומת הכתר, ואור החכמה היוצא הימנו ולחוץ דהיינו סוד רשר"ד, הוא הנאצל הא' מן הא"ק, והבן.

באור הנפש הנק' א"ת וכו': היינו במסך הדק דבחי' ג' כנ"ל.

הנפש הנעשה מהבל הפה: כלומר, שיצא מחוץ לפה דהיינו שנזדכך מבחי' ד' לבחי' ג' ונבחן שהוא מחוץ לכלי המיוחד לו והבן.

רוח ונשמה נק' אור: כלומר, האור שעולה אליהם ע"י המלכות. אור כח"ב זו"נ נק' נרנח"י.

הסתכל המאציל וראה בנפש הנקרא א"ת, אז יצאו שרשי הכלים, וזהו ויבדל, כי סוד הגוף שהוא הכלי הוא הנותן ועושה הבדלה וגבול וקצבה אל האורות.

כ) **ואמנם** בסוד ראיה זו, יש אור ישר ואור חוזר, כי מתחילה נמשך הראיה עד סוף בחי' עשירית של הנפש, ואח"כ בחזרה למעלה היה מבדיל, ונעשה בחי' הכלים, ומלביש את הנפש בכל חלקיה.

כ) **ואמנם** זה האור הישר, היה בו כח לעשות כלים בסוד הראש, שהם ג"ר, עם כל זה לא היה יכול להיות ניכר, עד שפגע ראיה זו בנפש עצמו, ובהפגיעה שם, הנה נגמר עשיית הגוף אל הראש, שהם ג"ר.

מ) **אך** כלים אל הגוף, שהם ז' תחתוניות, עדיין לא היה כח בראיה זו, עד שתפגע בנפש הנפש עצמה, ועל ידי הסתלקות ב' מלמטה למעלה, שהם אור העקודים ואור העינים, היה האור חוזר ומלביש את הז' תחתוניות.

פנים מאירות

אז יצאו שרשי הכלים: דהיינו כל כלי הראש עד הפה.

כי סוד הגוף שהוא הכלי הוא הנותן וכו': פירוש, המלכות ה"ס הגוף והכלי, והיא הנותנת ומשפעת את האור לעליונים, כנ"ל.

ועושה הבדלה וגבול וקצבה אל האורות: ענין הבדלה, הוא ההכר בין כלים דפנים לכלים דאחור. וענין גבול הוא בחי' הסוף והסיום על אור העליון, כי מגבלת אותו שלא להשפיע אל בחי' הד', כנ"ל. וענין קצבה, היא כוללת כל הערכים וההבחנות הנוהגים בפרצופין והעולמות, שהכל נעשה על ידה וכמו"ש.

כ) ואמנם זה האו"י היה בו וכו' בסוד הראש: כי כלים דראש, הם ג' בחי' דאו"י הקודמים לפה ולאו"ח.

עכ"ז לא היה יכול וכו' עד שפגע ראיה זו בנפש: כי מטרם ביאת האו"ח אין אור החכמה יכול להתפשט מבינה ולמטה, כנ"ל.

נגמר עשיית הגוף אל הראש וכו': דהיינו עד שבולת הזקן, דשם נפסק אור האוזן שה"ס בינה, וע"כ נק' הראש ג"ר שהם כח"ב.

מ) אך כלים אל הגוף שהם ז"ת: כלומר, בערך הראש נקרא כל הגוף רק ז"ת, והוא משום אור חוטם ופה דראש, המתפשטים בגוף כמו"ש לקמן דחוטם פה הוא זו"נ.

עדיין לא היה כח בראי' זו וכו': משום דכלי הגוף הם מסוד אותיות הנופלות מפאת הביטוש דאו"פ באו"מ, שאין זה נוהג בכלים דראש, כמו"ש.

עד שתפגע בנפש הנפש: כלומר, אור א"ס ב"ה מתפשט בפה עצמו על ד' בחי', שאז או"מ ואו"פ עקודים ומקושרין בכלי אחד, וכיון שבחי' הד' עצמה מתפשטת על ד' בחי', נמצא האור ישר פוגע בנפש הנפש, דהיינו מלכות דמלכות.

וע"י הסתלקות ב' מלמטה למעלה וכו': כלומר, בסבת האו"פ שטבעו לזכך את המסך שמלובש בו, דע"כ הולך ומזדכך המסך מלמטה למעלה, שמתחילה מזדכך לבחי' ג', ואח"כ מזדכך לבחי' ב', ואח"כ מזדכך לבחי' א', עד שנמצא צורתו מזדככת לגמרי כמו הכתר, ובדרך עליתו מתמעט ג"כ האו"ח עד שנעלם לגמרי, כמו"ש לקמן בענפים הבאים בע"ה.

ענף ו'

***א) דע, כי אין מציאות ציור קומת אדם בעולם, שלא יהיה בו כללות ד' בחי' אשר כוללים כל האצילות וכל העולמות כולם, ואלו הם: ע"ב, כזה יוד הי ויו הי. ס"ג,**

פנים מאירות

א) דע כי אין מציאות ציור קומת אדם: דהיינו בע"ס דיושר שהם נקראים קומת אדם, כי שיעור קומה דכל פרצוף נמשך מבחי' או"ח העולה מהמלכות.

אשר כוללים וכו': כלומר, כמו שד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, נבחנות בכל פרצוף ופרצוף כנ"ל, כן המה כוללים ביחד כל עולמות אבי"ע וכן כל ע"ס דאצילות. שיש ד' בחי' עסמ"ב הכוללים, אשר כל אחד מהכוללים נפרט ג"כ על עסמ"ב, כמו"ש לקמן.

כל האצילות וכל העולמות: בא"ק הפנימי יש הוי"ה אחת, דקומתם דכולהו שוין זה לזה, שמהם יוצאות ד' הויות, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן, לחוץ הימנו, שביציאת כאו"א לחוץ נגרעים ממדרגתם שמבפנים. ועי' כל זה בפמ"ס כאן דמבואר בהרחבה.

ואלו הם ע"ב, כזה, וכו': ד' אותיות הפשוטות מן שם בן ד', שהם י"ה ו"ה, ה"ס ד' הבחי' דאור ישר חו"ב וז"א ומלכות, כנ"ל בענף ד' אות ה' בפנים מאירות עש"ה. **ואותיות המילוא,** ה"ס האו"ח העולה מהמלכות, שבהם כל ההשתנות מפרצוף לפרצוף ומעולם לעולם.

יוד, הי, ויו, הי: הוא נקרא מילוא ע"ב, להיות בו מסך המעלה או"ח מבחי' הד', שהוא "עב" מכולם, דע"כ שבה המלכות להיות כתר, כנ"ל בענף ג' וד' ע"ש, וע"כ נקראת הוי"ה דכתר, וה"ס טעמים.

ס"ג, יוד, הי, ואו, הי: ונקרא מילוא דס"ג, מפאת המסך ש"סג" מבחי' ד' לבחי' ג'. ונקרא ג"כ או"ח היורד, לרמז שהוא האו"ח המתחיל להזדכך ולהתפרש מן אור הע"ב. ונקרא ג"כ נקודות, והיינו משום דענין הזדככות המסך, מגיע אליו מכח נקודת הצמצום, שחושקת בהשואת הצורה למאציל ולהזדכך מכל העביות שבה. ונקרא הוי"ה דחכמה, להיות אור זה רק בחי' או"ח לבד, ונודע שהאו"ח מיוחס להתפשטות החכמה בנאצל, שמסבתו שבים חו"ב דאו"י פנים בפנים. וכל השינוי שבין מילוא דס"ג למילוא דע"ב, הוא רק **בא'** דמילוא הואו שהוא סוד ז"א ובחי' ג' דאור ישר, כנ"ל, והיינו דצורת א' מורה על הרקיע המבדיל ומחבר מים העליונים עם התחתונים, שה"ס ו' באלכסון וב' היודין מלמעלה ולמטה, וכיון שס"ג מרמז על נסיגת המסך מבחי' ד' לבחי' ג'

* ע"ח ש"ה פ"א

יוד הי ואו הי. מ"ה, יוד הא ואו הא. ב"ן, יוד הה וו הה. והנה אלו ד' הויות הנחלקים לד' מילואים האלו הם ד' בחי' אלו: הטעמים, שם ע"ב. הנקודות, שם ס"ג. התגין, שם מ"ה. האותיות, שם ב"ן. וכל אחד מאלו הד' הויות כלול מכולם, ויש בכל הויה מהם בחי' טנת"א. והנה בחי' קרקפתא של זה האדם קדמון שהוא ראש עד בחי' מקום האזנים שלו נקרא בחי' שם ע"ב, והוא סוד הטעמים שבו כנ"ל, עם היות שגם בבחי' זו לבדה כלולה טנת"א, אלא שאין לנו רשות לדבר בזה. הנה אע"פ שאנו מכנים וקוראים כאן כינויים אלו כגון אדם ראש אזנים וכיוצא, אינו רק לשכך האוזן שיובנו הדברים, לכן אנו מכנים כינויים אלו במקום גבוה כזה, אמנם עיקר אלו כינויים הם מעולם האצילות ולמטה, שהיא מן א"א דאצילות ולמטה, כי משם ואילך יש בחי' פרצוף, אבל מא"א ולמעלה אין שם בחי' פרצוף כלל, רק לשכך האוזן אנו מכנים כינויים אלו.

פנים מאירות

ע"כ נרמז בו'. ויוד עליונה ה"ס ע"ס דאו"י, ויוד התחתונה ה"ס ע"ס דאו"ח, כנ"ל בענף ג' עש"ה.

מ"ה, יוד הא ואו הא: ה"ס הוי"ה דבינה, שהיא הרשימו הנשארת מאור ישר אחר הסתלקות אור הטעמים, כי מסבת הזדככות המסך עד לשורש, מסתלקות כל ע"ס דאו"ח וגם כתר וחכמה דאור ישר, כי בחסרון או"ח שבים חו"ב אחור באחור, כנ"ל בענף ד' בפמ"ס אות ד', עש"ה. אמנם מבינה ולמטה, נשארת בשלימות גם אחר העלמת האו"ח, וע"כ נקראת הוי"ה זו ע"ש בינה דאור ישר. ונק' ג"כ חג"ת, שהיא כל בחי' ז"א מטרם שנכנס והאיר לזווג דהכאה במסך דבמלכות, שהוא נחשב ג"כ על רשימו דאור הטעמים משום דהוא מבחי' או"י, עי' בענף ד' אות ה' בפמ"א. וסוד המילוא דהויה זו ה"ס מילוא אלפין, שו' דא' הוא באלכסונא כזה להורות על בחי' הפרסא דאלכסונא דאתתקנת בהוי"ה זו, כמ"ש לקמן. ונקראת ג"כ תגין, להיותה מאירה לאותיות הנופלות למטה מטבור, כמ"ש לקמן.

ב"ן יוד הה וו הה: ונקראים אותיות להיותם מבחי' אור ישר דז"א הנמשך למסך בזווג דהכאה, שאור ז"א הוא נצח הוד יסוד והמסך הוא מלכות, דהם הנשארים ריקנים מאו"ח המסתלק מהם. ונודע דהמלכות נקראת **את** כמו"ש לקמן ונה"י הנכנסים בהכאה נקראים ו' להיותם מז"א ושניהם נקראים **אות**. וה"ס הרשימו הנשאר מהויה דס"ג הנ"ל, והם נפלו למטה מהטבור מסבת הבטישא כמו"ש לקמן. וע"כ הויה דמ"ה הנ"ל נקרא גופא לרמוז ע"ש שיצאה לבר מרישא, כי הראש דע"ס דאו"י ה"ס כתר וחכמה, שהם נסתלקו יחד עם האו"ח שנמשכים עד הטבור. והוי' דב"ן נקרא לבר מגופא, כי עיקר הגוף הוא בבחי' רשימו דע"ב, כלומר עד סיום האור ישר שהוא חג"ת דז"א בטרם שנכנס לזווג דהכאה. שהאותיות נדחו משם למטה מהחג"ת כנ"ל, וע"כ נקראים לבר מגופא.

וכל אחד מאלו הד' הויות כלול מכולם: כי בכל הוי"ה והוי"ה שיצאו מא"ק הפנימי נעשה בהם הבחן ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, כמבואר בפמ"ס בארוכה.

ויש וכו' בחי' טנת"א: טנת"א וע"ב ס"ג מ"ה וב"ן הוא ענין אחד, כנ"ל ודו"ק.

והנה בחי' קרקפתא וכו': כל זה מבואר בפמ"ס אות י"ד.

ב) והנה מבחי' אזנים ולמטה נתחיל לבאר בקיצור נמרץ. דע כי מהאזנים ולמטה מתחיל שם ס"ג שבו, וכבר נתבאר שגם הוא כלול מטנת"א, ונודע כי הטעמים והנקודות לעולם נחלקים לג' חלקים, כי יש בחי' טעמים ונקודות למעלה ע"ג האותיות, וכן יש למטה מן האותיות, וכן יש באמצעית האות, והנה או"פ שבזה הא"ק יצא לחוץ דרך הנקבים הנ"ל, והנה ההבל היוצא מן הראש יוצאים דרך נקבי השערות, וכבר אמרנו לעיל שאין אנו רשאים לדבר ולהתעסק בו, ולכן נתחיל לדבר מהבל היוצא מן האזנים ולמטה, שהיא בחי' ס"ג. ונאמר כי דרך נקבי האזנים שבו יוצא אור מפנימיות א"ק הזה. ופשוט הוא שבצאתו לחוץ מתעבה קצת, נמצא כי אור שנשאר בפנימיות א"ק גדול מזה האור היוצא לחוץ ממנו, אבל ודאי שזה האור היוצא, גדול הוא מבחי' כלים והגוף של א"ק הזה, וזה פשוט. והנה כאשר יצא האור דרך נקבי האזנים ימנית ושמאלית, נתפשטו האורות אלו מבחוץ ממקום האזנים עד מקום שבולת הזקן, ונמשך

פנים מאירות

ב) והנה מבחי' אזנים ולמטה וכו': כל המדובר כאן הוא בהוי"ה ראשונה שיצאה מא"ק הפנימי ולחוץ שנקרא ע"ב החיצון, אשר בערך א"ק הפנימי נק' ס"ג, ויש בו ה' פרצופין ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, שבערך א"ק הפנימי ה"ס: גולגלתא, כתר. עינים, חכמה. אזנים, בינה. חוטם, ז"א. פה, מלכות.

כי הטעמים וכו' נחלקים לג' חלקים וכו': דהיינו ע"פ הבחן האו"י, וטעמים עליונים ה"ס בינה, שהיא לגמרי למעלה מאותיות שהם נהי"מ כנ"ל. וטעמים אמצעים, ה"ס פסיק ומקף כזה ׀ ־, שהם מתלבשים באמצע האותיות, והם בחי' ז"א, שנחלק על טבורו, דחג"ת שלו עד הטבור ה"ס מקף, ונה"י שלו מתלבשים על כל קומת האותיות שה"ס פסיק. וטעמים שמתחת לאותיות ה"ס מלכות עצמה שיצאה לבר מרישא, כמו"ש לקמן. ועד"ז נבחנות הנקודות ג"כ.

שבצאתו לחוץ מתעבה קצת: דע"כ נקרא יציאה לחוץ מא"ק הפנימי.

שזה האור היוצא גדול הוא מבחי' כלים וכו': כלומר, שערות דיקנא שהיא ג"כ בחי' בינה הוא נגרע מבחי' כלים וגוף דא"ק, מפני שכל יניקתם מבחי' כלים דא"ק, אבל זה האור היוצא דרך נקבים דהיינו מבחי' ע"ב דא"ק ואורו עצמו, ודאי שגדול הוא מבחי' כלים דא"ק.

נקבי האזנים ימנית ושמאלית: כל אלו ה' ההבחנות גלגלתא עינים אזן חוטם פה הוא על בחי' א"ק הפנימי, אשר ע"ב החיצון יוצא הימנו על ד' בחי' דאו"י עד לזווג דהכאה בפה כנ"ל ומלביש על ע"ב הפנימי במקומות אלו והבן. ונודע שאין כלים אלא מג' בחי' בג"ד, וע"כ תבין שכלים דה' פרצופים כח"ב זו"ן הפנימים ה"ס בחי"ב ובחי"ג, וכלים דה"פ חו"ב זו"ן דמקיפין ה"ס בחי"ד שה"ס מסך העב דבחי' א"ק הפנימי המתלוה לכל ה"פ אלו להמשיך להם גדלות האור דא"ק הפנימי לאט לאט, וע"כ נקב ימין דאזן ימין ה"ס מקיפין ונקב שמאל דאזן שמאל ה"ס פנימים.

עד מקום שבולת הזקן: היינו משום דכלים

בהתפשטותו מנגד התפשטות שער הזקן הצומח בלחיים בצדדי הפנים, וכנגדו מתפשט ונמשך האור הזה עד שמגיע למטה בשבולת הזקן, ושם מתחברים האורות היוצאים מב' נקבי אזנים, אמנם לא נתחברו בחיבור גמור, אלא נשאר ביניהם חלל מעט.

*ג) **אח"כ** באו הטעמים האמצעים והם בחי' אור היוצא מחוטם דא"ק וחוטם גימטריא ס"ג, גם מכאן נמשך ויוצא אור מב' נקבי החוטם ימין ושמאל ימין מקיף ושמאל פנימי ע"ד הנזכר באוזן, ונמשכו ביושר עד החזה של זה הא"ק, וזהו עיקר האור, אמנם הארתו ג"כ הוא מתפשט אל צד האחור ומסבב בכל סביבות א"ק.

ד) והנה כאן נתקרבו אורות אלו הפנימים במקיפים שלהם יותר מבאורות

פנים מאירות

פנימיים מסיימים קומת הפרצוף. וכיון דכלים פנימיים דאוזן הם בחי' ב' ובחי' ג' ולא בחי' ד', ע"כ נבחן שאור האוזן נסתיים בבחי' שפה תתאה ששם השבולת. אמנם בא"ק הפנימי נמשכת קומת הבינה עד סיום הרגלין, להיות בו קומת כל הכלים שוין זל"ז כנודע. **בלחיים בצדדי הפנים:** כלומר, דאור הפנים עצמו נבחן על ע"ב הפנימי, ודו"ק.
אלא נשאר ביניהם חלל מעט: כלומר, דאפי' המלכות דה"פ דאור האוזן שהוא בהכרח בחי' ד' מ"מ אינה מתחברת עם המקיפין ממש, כי בחי' ד' דמקיפין ה"ס מסך ע"ב ובערך א"ק הפנימי, ובחי' ד' דהפנימיים ה"ס מסך דק ובערך ס"ג הכולל, והבן.

ג) **אור היוצא מחוטם וכו'** גי' ס"ג: חוטם הוא בחי' ג' ובחי' ז"א, שמשם יוצאים ה' פרצופין דז"א בקומת כתר חכמה פנימיים ומקיפין כמו באזנים. ואומר שהוא בגי' ס"ג, כלומר דכולל ג"כ לבחי' ד' שבה מציאת המסך שנסוג אחור לבחי' ג'. ואזן בגי' ס"ג בחוסר ה', והיינו משום דהאזן ה"ס בינה וטעמים עליונים שאינם מתפשטים במהותם לזווג דהכאה במסך דמלכות וע"כ לא נרמז בה רק בגי' נ"ח, כי עדיין חסר ה' תתאה דס"ג שהיא מתחלת להגלות מן החוטם, כמ"ש לקמן.
מב' נקבי החוטם ימין ושמאל וכו': כל זה כבר נתבאר באזנים.

* ע"ח ש"ה פ"ב

אזנים כי נקבי החוטם סמוכים הם, אבל עכ"ז נחלקו לב' ואין מתחברים ביחד, וע"כ גם באורות אלו לא היה בחי' כלים.

ה) ומה שניתוסף באלו יותר מבאורות אזנים, הוא, כי צורת אות ו' שבתוך אות ה', אשר באוזן היתה כלולה עמו, נתגלה עתה, ומה שהיתה אז בחי' ה', נעשה עתה בחי' ב' אותיות ד' ו', להורות יציאת אות ו' לחוץ, וגילויה, והוא סוד ז"א, שבכאן נתגלה.

ו) ואמנם לא נעשית ו' לבד, אמנם היא נחלקת ג"כ לששה חלקים, והם ו' אלפין. וטעם הדבר, כי ה' פרצופין הנכללין באות ה', שהם א"א או"א זו"נ, והם נקראים יחנר"ן, נמצא, כי ז"א הוא בחי' רוח, כנודע. והנה הכתוב אומר, כל

פנים מאירות

ד) כי נקבי החוטם סמוכים הם: פירוש, כלים פנימיים דאזנים הנה עיקרם מבחי' ב', כי בחי' ב' ה"ס בינה כנודע, וע"כ הם רחוקים הרבה מכלים דמקיפים שעיקרם היא בחי' ד' כנ"ל, דאין הבינה מתפשטת במהותה עצמה לתוך המלכות, משא"כ נקבי החוטם יהי' נקב שמאל מבחי' ג' שממנו מתפשטים נה"י להכאה בבחי' ד' וע"כ סמוכים המה. גם באורות אלו לא הי' בחי' כלים: כלומר, דכלים דראש מכונים רק שרשי כלים.

ה) נעשה עתה בחי' ב' אותיות ד' ו': עי' היטב בענף א' בסוף אות ט' בפנים מסבירות בד"ה וז"ס ד' אותיות דשם בן ד'. והמתבאר משם דסוד היוד דשם בן ד' ה"ס אור החכמה, שאור החכמה שהוא כללות האור שמצוי בנאצל מהא"ס ב"ה, תיכף יש שם בחי' כח בהעלם, שעתיד לצאת בבחי' פועל לבחי' כלי. וע"כ מרומז זה הכח בבחי' יוד שהיא הקטנה שבאותיות והיא שורש לאותיות, דכל אות יש בתחילתו יוד, דהיינו הנקודה שממנה מושכים האות הנרצה, וע"כ נבחן שבאור החכמה אין כלי כלל, אלא כולו אור וזכור זה. והבינה שהתגברה ברצון אחר תוספת שפע נתגלה בה ענין הכלי בבחי' שורש ובחי' פועל אל הכלי, והוא משום דהבינה היא חלק החכמה בעצם, אלא משום ההתגברות הנ"ל קנתה שם בינה, ע"כ לא יכלו הכלים להתגלם בה, וע"כ זה השפע היתירה שהמשיכה מתפשטת הימנה שה"ס ז"א ובחי' ג', שה"ס ו' דהוי"ה, שגם הוא מתעבה להמשיך תוספת שפע, ואור שנתעבה מז"א נעשה לכלי גמור שנק' מלכות וה' תתאה ובחי' ד' כמ"ש שם. אשר ע"כ נבחנת הבינה לבחי' ה' עילאה, שעצמות בנינה ה"ס ד', והו' שבתוך הד' כזה: ד ו ה"ס השפע היתירה שמשכה מהשורש, שזה נק' אור דחסדים. ובזה מובנים דברי הרב ז"ל, שאומר שצורת אות ו' שבתוך הה' דהיינו אור דחסדים שהמשיכה הבינה, יצא לחוץ הימנה לבחי' ז"א שה"ס חוטם, וא"כ נתחלקה הה', לד' ו', כמ"ש לקמן.

ו) נחלקת ג"כ לששה חלקים והם ו' אלפין: פירוש, ז"א ה"ס ואנכי איש חלק, שנחלק פרצופו על הטבור, חג"ת למעלה מטבור ה"ס ז"א עצמו ונה"י שלמטה מטבור נמשך אל המלכות, וכמו שמבאר והולך.

אשר נשמת רוח חיים באפיו, להורות כי בחי' רוח נתגלה באפו, שהוא החוטם. לכן בזה החוטם נתגלה בחי' ז"א ונתחלק לו"ק שבו, אבל אות ד' נשארת אות אחת מחוברת, ואות ו' נחלק לו' אלפין.

ז) וכמו שנחלקה אות ו' שבנקב החוטם הימיני, כך נחלקה אות ו' שבנקב החוטם השמאלי, ובין כולם הם י"ב אלפין, ועם חוטם הם י"ג, כמנין ואו. וכן ב' ווין אלו עם החוטם שצורתה א', כנודע, כי ב' נקבי החוטם הם ב' יודין, והכותל המפסיק ביניהם הוא צורת ו', הרי צורתה א, ועם ב' ווין הנ"ל הרי ואו. והוא להורות, כי למעלה בבחי' ראש ששם מקום מוחין, הוא שם ע"ב הויה דיודין, וכאן שם ס"ג, כי אין הפרש בין הויה דע"ב ובין הויה דס"ג, רק במילוא דאות ו', כנודע.

ח) ואלו ב' ווין הם בחי' טעמים אמצעים שבאמצע התיבה, והם פסיק ומקף, כנודע, כי הוראת הפסיק, הוראת הו' של הה' שנפסק ונעשה לו' אלפין, כנ"ל, ולכן נקרא פסיק. וכאשר תחבר זה הפסיק עם המקף, הם ד' אחת, והוא הוראה על אות ד' של אות ה'.

פנים מאירות

ז) וכמו שנחלקה אות ו' שבנקב החוטם הימני וכו' ועם חוטם הם י"ג: משמיענו שהם שורשים לי"ג תי' דיקנא שה"ס פרצוף ס"ג שנתגלה בחוטם כמ"ש במקומו.

והכותל המפסיק ביניהם הוא צורת ואו וכו': פירוש, כותל שבין ב' הנקבים, ה"ס הרקיע המבדיל ומחבר או"י עם או"ח, עי' לעיל בדברי הרב בענף ג' בסוד יאהדונה"י הנכלל בא' עש"ה.

להורות כי למעלה בבחי' ראש וכו' וכאן שם ס"ג: פירוש, הראש הוא רק בחי' שורש לשם ס"ג, ועיקר הוי"ה דס"ג היא נגלית בגוף, דהיינו מפה ולמטה. אמנם החוטם שה"ס ז"א ובחי' ג' שה"ס הו' שנפסק לשתא אלפין, אשר ג' אלפין תחתונים שלו נמשכים בגופא עד החזה, וע"כ נרמז בו הס"ג בסוד וא"ו שה"ס א' של החוטם. וענין הס"ג הוא במה שנזדכך מבחי' ד' ועלה לבחי' ג', נמצא דכל ההבחן מבין הויה דע"ב להויה דס"ג אינו אלא בבחי' ג' שנתעלה המסך לשם. וע"כ לא נרמז הא' רק בבחי' ג' דהויה זו שהוא הואו דשם ס"ג והבן.

ח) ואלו ב' ווין וכו' והם פסיק ומקף: פירוש, חג"ת שהם למעלה מטבור נק' מקף, מפני שה"ס ז"א בטרם שהאיר לזווג דהכאה. ואור ז"א שנתפשט לזווג דהכאה נק' פסיק דהיינו נה"י שלו כנ"ל.

כי הוראת הפסיק וכו': כלומר, אור נה"י אלו נחשבים כמו שנפסקו הימנו ועברו לבחי' מלכות.

וכאשר תחבר זה הפסיק עם המקף וכו': פירוש, ז"א נק' איש חלק, שמטבור ולמעלה נחשב לבחי' ב' דכל עיקרו הוא התפשטות דבחי' ב'. ומטבורו ולמטה נחשב לבחי' ד' משום דמתלבש בבחי' ד'. וע"כ מרומז בו

ט) והנה ד' זו, כבר אמרנו לעיל שאינה נפסקת, אבל יש הוראה אחרת אליה, והוא כאשר תקח הה' שבאוזן ימין שמספרה יוד ספירות כנ"ל, והרי הוא בחי' יוד אחת, ותצרפנה ותחברנה עם הה' שבנקב ימיני של החוטם שצורתה ד' ו', כנ"ל, הרי הכל הם צורת י' ו' ד', והוא ציור כזה א יוד למעלה, ו' באמצעיתא, ד' למטה. גם אם תקח יוד שבנקב אוזן שמאל ותחברנה עם ו' ד' שבנקב חוטם שמאל, הרי אלף ב', שצורתה י' ו' ד', והרי ב' אלפין בציור י' ו' ד'.

י) ואם תצייר ציור אחד, שתצרף י' של אזן שמאל עם ו' שבחוטם שמאל, וי' שבאזן ימין, הרי א' בצורת י' ו' י'. גם אם תצרף יוד של אוזן ימין, ו' של חוטם ימין, י' של אזן שמאל, הרי ד' אלפין עם הנ"ל.

כ) ואלו הם מורים קצת גילוי, על ד' של ה' שבחוטם שנגלית מעט, אבל לא נגלית לגמרי, כמו ו' של ה', אבל עיקר גמר גילוי הד' הוא למטה באור הפה, כמ"ש בע"ה.

*כ) אח"כ באו הטעמים התחתונים שמתחת האותיות, והם בחי' אורות

פנים מאירות

הד' והו', הד' ע"ש הבינה והו' ע"ש בחי' ד' שנמשך אליה. וזה שאומר הרב, דע"כ מרומז בד' עצמה ב' בחי' דז"א חג"ת ונה"י, שהם פסיק ומקף המחוברים, והיינו בטרם שנמשך לתוך המלכות, אמנם אח"כ כשנמשך חלק הימנו לתוך המלכות נבחן זה החלק כמו נפסק הימנו.

ט) והנה ד' זו וכו' שאינה נפסקת: כלומר, דהוראת הד' היא בעוד שאור נה"י כלול בחג"ת טרם שנפסק והבן.
אבל יש הוראה אחרת וכו': דהיינו אשר הו' שה"ס הפסיק מתפשט אליה בסוד המסך שעולה מבחי' ד' לבחי' ג' ומעלה הימנה או"ח, וה"ס א' דהוי"ה דס"ג הנרמזת בחוטם עש"ה.
והוא ציור כזה א יוד למעלה ו' באמצעיתא ד' למטה: היינו ע"ד התחברות או"י באו"ח, הנזכר לעיל בענף ג' בסוד א' עש"ה שהיוד שלמעלה הנמשך מהאוזן ה"ס כח"ב דאו"י, והו' דאמצעיתא נחלק לשני ווין, ו' עליונה ה"ס ז"א דאו"י. ועד"ז ו' תחתונה ה"ס ז"א דאו"ח, וד' התחתונה ה"ס אור המלכות. וציור ו' ד' דחוטם ימין הוא בבחי' ע"ב שה"ס מקיפין. וציור ו' ד' שבחוטם שמאל הוא בבחי' ס"ג. ועי' בפמ"ס.

י) הרי א' בצורת י' ו' י' וכו': ענין ההבחן בין אלפין דיודין ובין אלפין דדלתין עי' בפמ"ס.

כ) עיקר גמר גילוי הד' הוא למטה באור הפה: ענין הד' ה"ס הוי"ה דס"ג, אשר מקום גילוי שלה הוא בגופא ולא בראש.

*ע"ח ש"ו פ"א

היוצאים דרך הפה של א"ק משם ולחוץ, והנה בכאן נתחברו האורות חיבור גמור כי הרי יוצאים דרך צנור אחד לבד. והטעם, כי כל מה שהאורות מתרחקים ומתפשטים למטה כך יש יכולת להשיגם ולקבלם, לכן אין חשש אם נתחברו המקיפים עם הפנימים יחד.

מ) והנה כיון שכבר נתחברו האורות המקיפים עם הפנימים יחד, לכן *מכאן התחיל להתהוות בחי' כלים, אלא שהם זכים בתכלית הזכות כמו"ש, ולפיכך עדיין לא נתגלה כאן רק בחי' כלי' אחד לבד אבל האורות הם נחלקים ליוד.

**נ) ואלו האורות נקראים עקודים. ופי' הענין, כי הנה כתיב וארא בחלום והנה העתודים העולים על הצאן עקודים נקודים וברודים, וגם כתיב כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך. ובפסוק זה מרומז כל אלו הבחי' שאנו מדברים בכאן, כי לבן ה"ס לובן העליון אשר הוא קודם כל האצילות, והוא העושה כל אלו הבחי' שהם עקודים נקודים ברודים לצורך האצילות שיאציל אחריהם אשר הוא נקרא בשם יעקב.

ס) והתחיל בעקודים, כי הם האורות היוצאים מפה דא"ק אשר בהם התחיל גילוי הויות הכלים להיות יוד אורות פנימים ומקיפים מקושרים ומחוברים יחד בתוך כלי אחד, אשר לסבה זו נקרא עקודים מלשון ויעקד את יצחק ר"ל ויקשור וכמ"ש בע"ה. אבל האורות עליונים של אזנים וחוטם לא נתבארו בפסוק, כיון שעדיין לא נתגלו בהם הויות הכלי. ואח"כ נבאר בע"ה נקודים וברודים.

*מכאן התחיל בחי' הסתלקות אבל לא בראש כמ"ש במרשב"י בראשית ל"ו ד"ה מרוב אונים.

פנים מאירות

ל) כי הרי יוצאים דרך צנור אחד לבד: כל עצמות הפה אינה אלא בחי' ד'. ובזה נמצאים הן ה' פנימים והן ה' מקיפין באים בכלים דבחי' ד' ונמצא צינור אחד לשניהם, אלא מ"מ יש איזה הבדל כי ב' בחי' יש במלכות: בחי' א' היא מהות בנינה עצמה כי היא בחי' ז"א אלא נקראת בשם לעצמה מסבת התגברותה וכו' שבזה נבחנת קרובה לבחי' ג'. והבחן ב' הוא בחי' המסך שנמשך בה מנקודת הצמצום. והנה בהבחן א' באים ה' פנימיים שלה, ובהבחן ב' באים ה"מ שלה.

מ) מכאן התחיל להתהוות בחי' כלים: דכאן נעשה בטישא בין הרשימו ובין האו"ח היורד, שמהם נפלו האותיות למטה מטבור כמ"ש לקמן.

ס) להיות יוד אורות פנימים וכו' מקושרים וכו' בכלי אחד: כי באוזן וחוטם באו ה'

**תע"ס ח"ד פ"א.

ע) והנה בהתחברות אורות פנימים עם האורות מקיפים מחוברים תוך הפה, לכן בצאתם יחד חוץ לפה קשורים יחד הם מכים זה בזה ומבטשים זה בזה, ומהכאות שלהם אתייליד הויות בחי' כלים, לכן נקרא המקום הזה פה, כי פה בגי' ס"ג וכ"ב אתוון. והנה בחי' אותיות הם הכלים כנודע, לכן נרמז בפה שם ס"ג ועוד כ"ב אותיות, לרמוז על מה שנתחדש במקום הזה ענין גילוי הויות הכלים שנתגלה בכאן ע"י הכ"ב אותיות.

פנים מאירות

פנימים בכלים דבחי' ב' וג', אבל בפה יהיו גם הם בבחי' ד'.

ע) מכים זב"ז ומבטשים זב"ז: יתבאר לקמן בע"ה.

ענף ז'

*א) **והנה** נתבאר ג' בחי' הטעמים, אמנם גם ג' בחי' הנקודות והתגין והאותיות כלולים בהם, אלא שאינם נגלין כלל כאן עד למטה באורות עינים כמ"ש במקומו בע"ה.

ב) **ונבאר** יציאות אורות אלו הנקראים עקודים. דע, כי בעת שיצאו לא יצאו שלימים כמ"ש בע"ה. וטעם הדבר הוא, כי כוונת המאציל היה לעשות עתה התחלת הויות הכלים להלביש האור לצורך המקבלים שיוכלו לקבל, ולכן בהיות שיצאו בלתי שלימים וגמורים חזרו לעלות לשורשן להתתקן ולהשתלם, ועי"כ נעשה כלי כמ"ש.

ג) **והענין** הוא, כי בודאי שבחי' הכלים היה בכח אף כי לא היה בפועל בתוך האור, כי היה בבחי' האור היותר עב וגס, רק שהיה בו מחובר בעצם היטב, ולכן לא נגלה בחינתו, כי כאשר יצא האור דרך הפה ולחוץ יצא הכל מעורב יחד, וכשחזרו לעלות ולהשתלם כנ"ל, אז ודאי ע"י יציאת האור חוץ לפה, הנה

פנים מאירות

ג) והענין הוא כי בודאי שבחי' הכלים היה בכח וכו': כבר נתבאר דהכלים מתחילים מן הוי"ה דס"ג שהיא בגופא, וגם שם אחרי נפילת האותיות למטה מטבור ועלייתם בסוד מ"ן כמו"ש לקמן. ואומר, דבאמת בחי' הכלי כבר נגמר בפה דראש, אלא כיון דהמסך שב להיות לכתר ע"כ הוא מחובר בעצמות היטב, ואינו עוד בחי' כלי אמיתי עד שיתפרש מאור העצמות, שזה נעשה אחר הסתלקות אורות דעקודים.

רק שהיה בו מחובר בעצם היטב וכו': פירוש, אע"פ שאור העב נתגלה תיכף ביציאת אור הישר עד בחי' ד', אמנם מסיבת העלאתו את אור החוזר ששב בזה להיות כתר נמצא מתעצם עי"ז עם אור הזך לעצם אחד בלי שום הבחן כלל, דהא העביות והזכות שוים הם במעלתם, זה שבחו באו"י וזה שבחו באו"ח, ולא יתכן להבחין באור העב שיהי' בבחי' כלי אל אור הזך. אמנם אחר הסתלקות אור דעקודים שנשארות ד' הבחי'

* ע"ח ש"ו פ"ג, תע"ס ח"ד פ"ו.

אותו אור בחי' הכלים שהוא יותר עב קנה עתה עוביות יותר, ועי"כ לא יוכל לחזור גם הוא למקורו כבראשונה ונתפשט האור הזך ממנו ועלה למקורו כנ"ל, ואז נתוסף באור העב עוביות יותר על עוביו ואז נגמר ונשאר בחי' הכלי.

ד) **וא"ת כאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בכלי יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מלהיות בחי' כלי. התשובה בזה כמ"ש במקום אחר, כי לא חזרו כל הי"ס שנתעלו למקורם לחזור ולירד כולם, אמנם הט' תחתונים לבדם ירדו והעליונה שהוא הכתר נשארה תמיד עם המאציל, ובזה נמצא שאור החכמה הוא שחזר להתלבש בכלי הכתר, וכן כל שאר הספירות, ויכולין הכלים לקבל האור הממועט ממנו עתה ממה שהיה להם בתחלה.**

* ה) **ונבאר עתה ענין חזרתם והסתלקותם למעלה, איך עי"כ נעשו הכלים. והענין הוא, כי כאשר נתעלו האורות למעלה נשאר למטה האור העב והגם שהוא בחי' הכלי כנ"ל, והנה יש בטבע האורות להשאיר רושם שלהם למטה**

פנים מאירות

בלי אור, אלא בבחי' רשימו דאור ישר כמ"ש לקמן שבזה ניתוספה העביות באור העב כי עתה אינו מאיר את אור החוזר, וע"כ נבחן בו שנשאר למטה, כלומר שנגרע מעלתו ונשאר בבחי' אחורים, והבן.

ד) **אמנם הט' תחתונים לבדם ירדו וכו':** והענין נתבאר בפמ"ס בענף ג' אות א' שמדרגות ע"ס דאור ישר יוצאות מלמעלה למטה, כלומר, שנבחנות על הזכות שבהם, דכל היותר זך הוא יותר חשוב במדרגה, עד שהכתר הוא הזך שבכולם וע"כ חשוב הוא מכולם. ולהיפך במדרגות ע"ס דאור חוזר, כי יוצאות מלמטה למעלה, כלומר, דכל היותר עב הוא יותר חשוב במדרגה, והוא משום דעביות היתירה שבכלי מלכות נעשית בהם לכתר ושורש. ונבחן בזה דעביות דבחי' ג' היא בערך כלי לחכמה דאו"ח, ועביות דבחי' ב' לבינה דאו"ח, ועביות דבחי' א' לז"א דאו"ח, והכתר שאין בו עביות כלל, לית ליה מגרמי' ולא מידי מאו"ח, אלא הוא מקבל מט"ת. ונודע דשיעור קומה דכל פרצוף נמדד רק בערכי האו"ח שבאותו פרצוף, ולפיכך אחר הסתלקות אור העקודים מסבת הזדככות כל העביות שבמסך וחזרה העביות למסך מכח האחוריים דבינה, שבזה נתעבה המסך בבחי' ז"א ובחי' ג', אשר הוא מעלה אור חוזר רק בקומת חכמה. והיינו שאומר הרב שלא ירדו אלא ט' תחתונות והכתר נשאר נעלם במאציל.

ועי' כ"ז בפמ"ס ענף ג' אות ב' דנתבאר בארוכה.

ה) **והנה יש בטבע האורות להשאיר רושם שלהם וכו':** פירוש, כי הסתלקות האור נוהג רק בע"ס דאו"ח ולא כלל באור ישר, חוץ מבחי' א' דאו"י שמסתלקת יחד עם האו"ח. והוא משום דאין אור העצמות מתפשט בנאצל בטרם יציאת האו"ח מהמלכות, כנ"ל בענף ד' אות ד' עש"ה. ולפיכך כשמסתלק

* ע"ח ש"ו פ"ה.

במקום שהיו שם בראשונה, ולכן כל האורות האלו בעת עלותם הניחו רשימו למטה במקום שהיו שם בראשונה. כיצד, הנה הכתר הניח רשימו להאיר אל החכמה, וכן חכמה לבינה, ובינה לז"א, וז"א לנוק', כי לעולם בטבע העליון להאיר בתחתון, ויש לו חשק להאיר בו כמו חשק אימא לבנים, ולכן מניח ומשאיר רשימו בו, נמצא שכולם מניחים רשימו חוץ מהמלכות, כי אין ספירה אחרת תחתיה להאיר בה, ולכן אין המלכות משארת רשימו למטה.

ו) ונתחיל לבארם מן היסוד שהוא האחרון מן המניחים רשימו, ונאמר כי בעת עליתו מן היסוד אל מקום ההוד עד למעלה, מניח רשימו במקום שהיה היסוד לצורך המלכות, ואותו הרשימו אינו מסתלק לעולם משם, אפי' כאשר המלכות חוזרת ועולה אל המאציל, וכן עושין כל שאר ספירות חוץ מהמלכות כנ"ל.

ז) והנה זה הרשימו הוא מן האור הראשון שהיה יורד דרך יושר. ואור הבא ביושר הוא רחמים, והאור הבא בדרך חזרה למעלה הוא אור חוזר והוא דין. והנה הרשימו זה הוא דרך יושר והוא רחמים.

פנים מאירות

האו"ח, מסתלק עמו יחד אור העצמות שה"ס כתר וחכמה דאו"י. אמנם בחי' ב' וג' שה"ס אור דחסדים דבינה וז"א, נשארים בשלמות גם אחר ההסתלקות, שהם נקראים רשימו הנשאר מכל או"א דע"ס דעקודים, ודו"ק.

הנה הכתר הניח רשימו וכו': נודע דכל עה"ס נכללות זו מזו, וע"כ נכלל גם הכתר בחו"ב זו"נ וכן כולם.

נמצא שכולם מניחים רשימו חוץ מהמלכות: כנודע לעיל אשר המלכות אין בה כלל מבחי' ב' וג' שה"ס הרשימו.

כי אין ספירה אחרת תחתיה להאיר בה: כלומר, להיותה בחי' מלכות דמלכות דהיינו בחי' אחרונה. והגם שהיא כלולה מכל ע"ס, אמנם רק בבחי' ד' שבה בסוד העלאת או"ח לעליונים, שהיא בחי' השפעה לעליונים ולא כלל קבלה, ודו"ק.

ז) והנה זה הרשימו הוא מן האור הראשון וכו': פירוש, דאע"ג שאמרנו שהם רק בחי' ב' ובחי' ג' של אור ישר, אמנם כן כבר נטבע בהם בחי' אור העצמות הקודם שנתפשט בהם בטרם ההסתלקות בסגולת בחי' הד'. והתפשטות הכללית דאו"י ואו"ח הקדום בעקודים, נק' אור הראשון.

והאור הבא בדרך חזרה למעלה הוא או"ח והוא דין: פירוש, כמו"ש לעיל דענין ההסתלקות הוא מפאת הזדככות המסך, והוא משום דשורשו של המסך היא נקודת הצמצום כנודע לעיל, שכל ענינה בצמצום הוא משום חשקה להשואת הצורה למאציל ולהסתלק מבחי' קבלה שבה שהוא נקרא אור העב, עי' לעיל בענף א' בפמ"ס אות ה' וזה נקרא דין, משום דהשפע נמדד במדת הרצון ובהסתלקות הרצון מסתלק השפע, עש"ה. וע"כ מרגע התחלת כח הזיכוך שבמסך להסתלק מבחי' ד', נבחן אור הזה בשם או"ח היורד, כי כמו שהולך ומזדכך ממדרגה למדרגה כן יורדת

ח) והנה נודע כי כשבאו הספירות של העקודים היו פניהם למטה, כי כוונת ביאתם היה להאיר למטה, לכן פניהם היו לדרך המקבלים, אבל בחזרתם לעלות למעלה, אז הפכו פניהם למעלה נגד המאציל ואחוריהם למטה. והנה בעלות הכתר אל המאציל, אין ספק כי לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע מן המקבלים הנאצלים, רק ההפרש הוא כי בעת ההוא אשר הכתר עולה למעלה, אז האור ההוא היורד מהמאציל יורד ממנו אל הספירה דרך אחוריו, שהרי הוא הפך פניו למעלה ואחוריו להנאצלים, והיו דינין כנ"ל, ועד"ז בשאר ספירות, בעת שהיו חוזרים ועולים.

ט) **אמנם**, יש הפרש א' ביניהם, כי החכמה אינה מקבלת אלא מאחוריים אחד, דהיינו מן הכתר לבד, והבינה מקבלת מן ב' אחוריים דהיינו דכתר ודחכמה, והוא יותר דין. ועד"ז עד המלכות, נמצא שהמלכות קיבלה מן ט' אחוריים.

י) **ועוד** יש הפרש א', כי מלבד חילוק תוספת ריבוי או מיעוט בחי' אחוריים, יש בהם עוד שינוי, והוא, כי התפארת מקבל מאחוריים דגבורה שהם אחוריים קשים עד מאד, אמנם הספירה שלמעלה ממנו אינו באופן זה, וכפי הבחי', כן יהיה שינוי באותו אור הנמשך להם, או דין גמור או ממוצע או חלוש, ואין כח בקולמם להרחיב בפרטות חלקים אלו, כי הם רבים והמשכיל יבין.

כ) **נמצא** שיש כאן ג' מיני אורות: א', הוא האור הא' שבכולם והוא נקרא

פנים מאירות

מעלתו, שבהיותו מזדכך לבחי' ג' נמצא נעלם בחי' הכתר. וכשמזדכך עוד לבחי' ב' נמצא נעלמת גם החכמה. וכשמזדכך לבחי' א' נמצא נעלמת גם הבינה. וכשנשאב מכל העביות שבו, דהיינו שעולה לבחי' המאציל שהוא הכתר, נמצא שמסתלק לגמרי.

ח) אין אור המאציל נפסק אפי' רגע וכו': כלומר, דאפי' בדרגות זיכוכו במסך יורד אליו אור א"ס ב"ה על ד' הבחי' הנודעות, עד לזווג דהכאה שמעלה או"ח ע"פ המדרגה שבמסך.
יורד ממנו אל הספירה דרך אחוריו: פירוש, קומת עשר הספירות נבחנת רק על האו"ח, שבהיות המסך על שיעורו נמצאת המלכות שבה להיות כתר, ובזה נעשים קומתם דכולהו שוים זל"ז, כנ"ל בפמ"ס ענף ג' אות ב'. ונמצאו כולם מקבלים מן הפנים של הכתר. וכשמזדכך לבחי"ג שקומתם רק עד החכמה וכתר דאור ישר נשאר נעלם במקורו, הרי כל ע"ס אלו נמצאות מקבלות מאחורי הכתר, כלומר, בחי' הדין מבחינת הסתלקותו, הרי שקומת החכמה מקבלת מאחור הכתר. ועד"ז בזיכוך דבחי"ב שקומתם עד הבינה נמצאות מקבלות גם מאחורי החכמה, שהוא בחינת הדין מבחינת הסתלקותה וכו'. ודע, שעה"ס דקומת חכמה נק' כולם ע"ש ספירה עליונה חכמה, ועה"ס דקומת בינה נק' כולם ע"ש ספירה עליונה בינה וכו' עד"ז.

כ) נמצא שיש וכו' עקודים: היינו בחינת התפ"א דע"ס שיצאו מפה עד הטבור.

עקודים כנ"ל. ב', הוא הרשימו שנשאר מזה האור שבא דרך יושר והוא רחמים. ג', הוא האור הבא אליו דרך עליית הספירות, שאז הוא דרך אחוריים שהוא דין.

ו) והנה בבא אור הג', שהוא דין, ופוגע באור הרשימו הנשאר שהוא רחמים, ואז מכים ומבטשים זה בזה, משום שהם ב' הפכים, זה אור ישר והוא רחמים, וזה אור חוזר שהוא דין, וזה חפץ לעלות אל מקורו והוא אור הרשימו, אע"פ שאינו עולה ממש, עכ"ז חשקו וחפצו הוא להדבק ולקבל ממנו, והאור חוזר הוא חפץ לירד, נמצא ששניהם אינם שוין בטבעם, לכן מכים זה בזה, כנודע כי כל בחי' הכאות ובטישות אורות זה בזה הוא כאשר אינם שוים, ואז נופלים ניצוצים מאור חוזר היורד שהוא דין, והוא גרוע מאור הרשימו. וזהו אור אחר רביעי.

פנים מאירות

ב' הוא הרשימו שנשאר וכו': דהיינו בחי"ב ובחי"ג, אבל מבחי"ד לא נשאר רשימו.

ג' הוא האור: היינו האו"ח העולה מהמסך בדרגות הזדככותו, שהולך ומתמעט עד שנעלם כולו. והוא דין כי האור נעלם מהפרצוף.

ו) ואז מכים ומבטשים: בהזדכך מבחי"ד לבחי"ג ונעלם האור מבחי"ד ויוצאת קומת ע"ס מבחי"ג עד החכמה, הנה אז יורד או"ח מהארת זווג דבחי"ג לתוך כלי דבחי"ד הריקנית מאור. וכן כשיורד או"ח מהארת הזווג דבחי"ב לתוך הכלי דבחי"ג, שנסתלק הזווג משם אחר שנזדככה לבחינה ב', הנה או"ח זה פוגש שם בכלי הריקני את הרשימו שהניח אחריו האור אחר הסתלקותו. ומתוך שהמה ב' הפכים כמ"ש לקמן, לכן מכים ומבטשים זה בזה שאין ב' הפכים יכולים לבא בנושא אחד, דהיינו בכלי הריקני.

משום שהם ב' הפכים: כי הרשימו הוא חלק מהאור של התפשטות א' מקומת כתר, והוא חפץ בעביות דבחי"ד כדי להחזיק קומתו, אבל האו"ח הבא מהארת הזווג של בחי"ג, הוא חפץ לזכך את הכלי לבחינה שלו לבחי"ג.

זה אור ישר: כי הרשימו נשאר מהתפ"א, שנתפשטו שם כל עה"ס לקומת כתר, ונמצא האו"ח שוה עם האו"י בלי הכר ביניהם וע"כ הוא כולו רחמים.

וזה או"ח שהוא דין: שמרגע התחלת הזיכוך תכף ניכר כח הדין שבאו"ח, כי הולך ומתמעט עד שהאו"י מתעלם לגמרי, והאו"ח נשאר למטה וניכר הדין והעביות שבו.

וזה חפץ לעלות אל מקורו: כלומר, שכבר נסתלק הזווג דבחי"ד ועלה למקור שלו, ומתוך שהוא שארית מהאור הזה הרי גם הוא חושק להסתלק ולעלות אל המקור.

אע"פ שאינו עולה ממש: כי הוא בחינת הרשימו הצריך להשאר כדי להחיות הכלי ולהאיר להתפ"ב.

והאו"ח הוא חפץ לירד: כי הוא בא מזווג חדש דבחי"ג, והאור הזה הוא עתה בבחינת התפשטות אל הפרצוף, הרי שטבעם הפוך זה מזה גם מבחי' האור.

ואז נופלים ניצוצין מאו"ח היורד: כלומר, שהאו"ח מתגבר על הרשימו והניצוצות שלו

מ) הרי הוא ד' בחי' אור, והם סוד ד' בחי': טעמים, נקודות, תגין, אותיות, כנ"ל, שהיו כולם נכללים בכאן בענין העקודים.

נ) וזהו פרטן: אור א', טעמים. אור אחוריים, נקודות, כי הנקודות הם לעולם דין. ואור הרשימו תגין. ואור של הניצוצין הנופלים ע"י הכאות האורות זה בזה כנ"ל, הוא אותיות, אשר מהם נעשו בחי' הכלים. והרי נתבאר איך נעשו בחי' הכלים והוא מהכאות ובטישת האורות כנ"ל.

ס) (ונל"ע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה כי כבר היו בחי' כלים בעולם העקודים, רק שאלו הניצוצין הנ"ל נתערבו עמהם, והוא בדוגמת הרפ"ח ניצוצין שנשארו בכלים של עולם הנקודים, כמ"ש במקומו בע"ה, וראיה לזה, כי הרי נתבאר למעלה כי כשהיה האור חוזר עולה למעלה, היה נשאר הכלי בבחי' אור עב וגם.)

ע) ונתחיל לפרש הענין, הנה אור המלכות לא השאיר רשימו, וכל בחינתה

פנים מאירות

באים תוך הכלי במקום הרשימו, והרשימו נדחה ועולה מחוץ לכלי ממעל לו בסוד תגין, כמ"ש לקמן.

נ) אור א' טעמים: ומכונים טעמים מפני שהם אורות המתפשטים מן הפה, בסו"ה וחיך יטעם לאכול.
אור אחורים נקודות: ומכונים נקודות ע"ש הזדככות המסך שנמשך לו מכח נקודת הצמצום.
ואור הרשימו תגין: להיותם שארית מקומת כתר, וכתר בלשון תרגום תגא.
ואור של הניצוצין וכו' אותיות: שהמה באים מהאו"ח היורד מהזווגים שנעשו על המלכות בשעת עליתה והזדככותה לג' בחי' הראשונות, שהוא התחלת שיתוף מדה"ר בדין, שג' בחינות הראשונות המה בחינת רחמים, והמלכות נקראת את, והארת הרחמים ה"ס ו' לכן שיתופם יחד את עם ו' ה"ס אות. וע"כ מכונה אור הניצוצין בשם אותיות.
אשר מהם נעשו בחי' הכלים: היינו לצורך התפ"ב.

ס) רק שאלו הניצוצין הנ"ל נתערבו עמהם: פירוש, כי אור העב הנשאר מהתפ"א שעל המסך דבחי"ד ה"ס מדה"ד, ואלו הניצוצין שירדו מהמלכות שנזדככה ובאה בג' בחינות הראשונות ה"ס מדה"ר, ע"כ ע"י נפילת הניצוצין לתוך הכלים דאור העב, נעשה עירוב מדת הרחמים בדין. וזה אמרו, שהניצוצין נתערבו עמהם והבן.
והוא בדוגמת הרפ"ח ניצוצין: שהמה ירדו לתוך הכלים להמתיקם במדה"ר כמ"ש שם, שבזה היה כחם יפה לעמוד לתחיה.

ע) המלכות לא השאיר רשימו: כי אלו הרשימות הם משארית האור ישר, ונודע שאור המלכות ה"ס או"ח ואין בה או"י.

נסתלקה כולה ועלתה, וזה הטעם שנק' מלכות אספקלריא שאינה מאירה, דלית לה מגרמה כלום, כי לא השאיר בה שום רושם. אך מן הרשימו שנשאר ביסוד לבדו, מאיר ג"כ אליה. עוד יש טעם אחר אל הנזכר והוא מה שכתבתי לעיל, כי כאשר חזרו האורות לירד, נשאר כתר דבוק במאציל ולא ירד כלל, נמצא שחכמה ירד למקום הכתר וכו', ומלכות במקום היסוד, ונשאר כלי של המלכות בלתי אור כלל, ולכן נקרא כלי של מלכות אספקלריא דלא נהרא, וכבר נתבאר זה במקום אחר באורך בדרוש עקודים.

פ) והנה כשעלתה המלכות במקום היסוד, הלא היה היסוד מאיר בה דרך אחור, כנ"ל, ואז אותו אור היסוד הכה באור הזה של המלכות, ונפל מן אור היורד דרך אחוריים, ניצוצין אל כלי המלכות. וכשעלה יסוד הניח רשימו

פנים מאירות

אספקלריא שאינה מאירה: המסך והאו"ח אשר במלכות נק' אספקלריא דהיינו עששית שהאור מאיר ומתגלה על ידה. וכן האור העליון אינו מתגלה זולת על ידי האו"ח העולה ממלכות כנודע. ומתוך שלא נשאר בה רשימו מעביותה ואין אור העליון מזדווג על המסך שלה, הרי נמצאת בחי' אספקלריא שאינה מאירה.

כאשר חזרו האורות: היינו אח"כ בהתפשטות ב'.

נשאר כתר דבוק במאציל: הוא משום שכל העביות שחזרה למסך אינה אלא עד בחי"ג, שקומת האור היוצאת על מסך דבחי"ג אינה מגיעה להלביש על אור הכתר, אלא עד החכמה. והוא מטעם כי בחי"ד לא השאירה רשימו.

ומלכות במקום היסוד: פירוש, שהמסך נזדכך מעביות דבחי"ד לבחי"ג כבחינתו של היסוד ונבחן שעלה אל היסוד, כי השואת הצורה מיחדת את הרוחנים לאחד.

פ) כשעלתה המלכות וכו' היה היסוד מאיר בה דרך אחור: הארת הזווג דבחי"ג הבאה לכלי דבחי"ד נחשב לה לבחינת אחורים, מפני שבחי"ד היא כלי לקומת כתר ובחי"ג חסרה מאור הכתר.

ואז אותו אור היסוד הכה: פירוש, כי אור המלכות העולה הוא בא מקומת כתר, שהוא הפכי להארת הזווג היורד מהיסוד, כנ"ל באות ל' ד"ה משום עש"ה. וע"כ מכים זה בזה.

ונפל מן אור היורד דרך וכו' ניצוצין: מפני שהארת הזווג היורד מהיסוד מתגבר על אור המלכות, וע"כ הופרשו ניצוצין ממנו ובאים בכלי המלכות.

וכשעלה יסוד הניח רשימו במקומו: כלומר, כי בעת שנזדכך המסך מבחי"ד לבחי"ג, דהיינו שעלתה המלכות אל היסוד ונעשה הזווג בבחי"ג, שאו"ח זה הלביש עה"ס רק עד החכמה ונעלם אור הכתר, נבחן אז שכל האורות מחליפים את מקומותיהם, כי אור החכמה בא בכלי דכתר ואור הבינה בא לכלי דחכמה וכו', עד שאור היסוד בא בכלי דהוד. וזה אמרו, כשעלה היסוד דהיינו להוד, הניח רשימו מקומת כתר שהיה לו.

במקומו, וכשבא האור לו דרך אחוריו, הכה בזה הרשימו ונפלו ממנו ניצוצין, ונעשה מהם בחי' כלים של היסוד. ואז אותו הרשימו היה מאיר בכלי זה מרחוק ולא נכנס בתוכו, והם סוד התגין, וכמ"ש בע"ה בדרוש הנקודים ע"ש. וכן עשו כל הספירות חוץ מכתר שהניח רשימו לצורך החכמה, אבל לא עשה בחי' כלי, לפי שבשלמא שאר הספירות בהעלותם למעלה ע"י הכאה של הרשימו היה נעשית בחי' הכלים, אך הכתר לא יש מי שיכה ברשימו שלו, לכן לא נגמר עדיין הכלי שלו. והרי כי הכתר מניח רשימו ולא כלי, ושאר הספירות הניחו רשימו וכלי, ומלכות הניח כלי ולא רשימו.

צ) **אמנם** אחר קבלת אלו הספי' מן המאציל, חזרו למקומם חוץ מן הכתר, כנ"ל. ואז הכלי של הכתר לא נעשה רק בחזרה, כי כשחזרה חכמה ונכנסה בו, אז הכה אור החכמה ברשימו שהניח בו הכתר במקומו, והיו אלו הכאות כפולות, שלפי שרשימו של כתר, להיותו בחי' עליונה מן החכמה, לכן הוא מכה

פנים מאירות

וכשבא האור לו דרך אחוריו וכו': היינו בשעה שנזדכך המסך לבחי"ב שהוא אחורים לבחינת היסוד.

הכה בזה הרשימו: מפני שנשאר בכלי דיסוד מקומת כתר כנ"ל. והמה הפכים זה לזה וע"כ המה מכים זב"ז.

מאיר בכלי זה מרחוק וכו' וה"ס התגין: כי אור חוזר היורד מזווג דבחי"ב לתוך הכלי דיסוד, הוא הפכי לרשימו דקומת כתר הנמצא שם וע"כ מכים זב"ז, אבל או"ח היורד מתגבר על הרשימו ונכנס לתוך הכלי, ואז עולה משם הרשימו ממעל לכלי ומאיר משם בסוד תגין.

חוץ מכתר שהניח רשימו אבל לא עשה כלי: כי אחר שהמסך עלה לכתר דהיינו שנעשה זך כמוהו, הנה אינו נוהג שם עוד שום הכאה ואין עוד זווג שירד משם ניצוצין לכלי דכתר.

לא יש מי שיכה: כי מסך זך כמו הכתר אינו מכה על אור העליון ואינו מעלה או"ח כלל.

צ) חזרו למקומן: היינו בהתפ"ב שחזרו עה"ס למקומם לגוף, אבל לא למקומם ממש, אלא אור החכמה בכלי דכתר וכו'.

חוץ מן הכתר: כי רק עביות דבחי"ג נתחדשה במסך, משום שבחי"ד לא השאירה רשימו, וע"כ אין האו"ח מלביש רק עד החכמה.

כשחזרה החכמה וכו' הכה אור החכמה: כי אור החכמה דהתפ"ב בא בכלי דכתר, ופגש שם את הרשימו דכלי דכתר והם ג"כ ב' הפכים, כנ"ל בפמ"א אות ל' ד"ה משום. וע"כ הכו זה בזה.

והיו אלו הכאות כפולות: לעיל בהכאות דרשימו עם או"ח היורד לא היו הכאות כפולות כי לא נפלו ניצוצין רק מאו"ח לבד, אבל כאן נפלו ניצוצין מן שניהם כמ"ש לפנינו.

לפי שהרשימו וכו' בחינה עליונה: כי הרשימו הוא שארית מקומת כתר, אבל התפ"ב כולה אינה רק קומת חכמה שהיא למטה מכתר. וע"כ הרשימו מתגבר על אור

בחכמה ומוציא ניצוצין, וגם החכמה להיותו בא עתה מלמעלה, ונמצא עומדת על הרשימו והוא גבוה ממנו, לכן הכה עתה ברשימו והוציא ניצוצין אחרים, ולכן נעשה עתה ב' כלים, אחד לרשימו של הכתר ואחד אל החכמה שבא עתה. וכבר הארכנו בזה במקום אחר, איך יש בכתר זכר ונוקבא, והמה אלו הב' שזכרנו פה, שהם הרשימו והחכמה, וע"ש היטב.

ק) **והנה** מכאן תוכל להבין, איך יש ג"כ בעולם העקודים מציאות ביטול מלכים בצד מה, כדמיון אותם מלכים שמלכו בארץ אדום שמתו ונתבטלו, כנזכר בדרוש עולם הנקודים. שהרי ענין התעלמות אורות של העקודים ועלייתם במאצילם, הוא ג"כ ביטול מלכים בכאן, דו"ק ותשכח.

ר) **אמנם** ההפרש אשר ביניהם הוא זה, כי כאן בעקודים היה הקלקול ע"מ לתקן וסותר על מנת לבנות, כי זה היה עיקר הכוונה לעלות כדי לעשות בחי' כלים, אבל בנקודים היה ביטול ומיתה גמורה ממש.

פנים מאירות

החכמה ומוציא ניצוצים לכלי דכתר דהתפ"ב זה.

וגם החכמה וכו' על הרשימו והוא גבוה ממנו: כלומר, שהרשימו צריכה אליו להיות שאין יותר ברשימו זולת בינה וזו"נ ורושם מקומת כתר, אבל כל האו"ח ואור הפנים דחכמה ובינה נסתלקו הימנה. וע"כ עתה ששוב נתעבה המסך ושוב נתחדש הזווג דהכאה והאו"ח, חזרו חו"ב פב"פ ושב אור העצמות להתפשט בעקודים, אשר ע"כ יש מעלה גדולה באור החכמה שבא עתה שהרשימו צריכה לה, והבן.

ב' כלים אחד לרשימו של הכתר וכו': כבר נתבאר לעיל שמן הכתר לא נפלו ניצוצין בהסתלקות דהתפ"א דאין שם מי שיכה עליו, אמנם עתה בהתפ"ב דהמסך שעלה לכתר חזר ונתעבה ונתחדש הזווג דאו"ח בכתר גופיה, ונתפשט לע"ס דאו"י לע"ס דאו"ח כנ"ל, א"כ בעת הסתלקות האו"ח נופלין ממנו הניצוצין למטה ונעשין לבחי' כלי לכתר. והיינו רק בערך שרשימו דכתר התחבר ולקח מהאו"ח דעכשיו.

ואחד אל החכמה שבא עתה: והיינו בערכו דהתפ"ב שבאה עכשיו מחדש.

שהם הרשימו והחכמה: דהרשימו להיותו מאיר גם בכתר דהכתר ה"ס הזכר שבו, ואור החדש דהתפ"ב להיותו מתחיל מחכמה דכתר ולמטה ה"ס הנוקבא שבו.

ק) שהרי ענין התעלמות וכו' ה"ס ביטול מלכים: פירוש, התעלות המדרגות הבאה בסגולת האו"ח נקראים מלכים. והיינו על שם המסך שבכלי מלכות שהוא שורשם ומולידם. וכל העילוי שבמלכותם הוא מכח המשכת אור הפנים דחו"ב לכללות הנאצל. וענין ביטול מלוכתם הוא משעה שפוסקים להמשיך אור הפנים לכללות הנאצל, וע"כ התעלמות האורות נקרא ביטול מלכים, והבן.

ר) הקלקול ע"מ לתקן וכו' לעשות בחי' כלים: כלומר, שלא נפלו למטה מבחי' הכלים דאצילות, כמ"ש בפמ"ס עש"ה.

ש) **ואמנם** לפי שמן העקודים התחילו הכלים להתגלות קצת, לכן גם בכאן היה קצת ביטול. והמשכיל יבין שגם בא"ק היה כל אותו צמצום שבארנו למעלה, גם אותם שנבאר לקמן בע"ה בענין צאת הנקודים ממנו, איך צמצם עצמו ופרים חד פריסה בטיבורא דליה, כל זה קרוב לביטול המלכים, ודברים אלו אסור להרחיב בהם והמ"י.

ת) **ודע**, כי במלכות של עולם העקודים נשארו בה יוד שרשים של יוד הנקודים, כמ"ש בע"ה. ועד"ז בכל האצילות, כי המלכות של השרשים אשר בפה א"ק היא כלולה מיוד, והם יוד שרשים אל יוד דעקודים, ובמלכות דעקודים יש יוד שרשים אל י"ם דנקודים, ועד"ז בשאר העולמות.

פנים מאירות

ש) שגם בא"ק היה כל אותו צמצום וכו': גם אותם שנתבאר וכו': כל זה יתבאר הסתלקות האורות הנ"ל נקרא צמצום. במקומו בע"ה.

פנים מסבירות לענפים ה', ו', ז'.

הקדמת אח"פ

א) **דע** שזה השער לכללות החכמה הזאת וביחוד לאור הגדול שגילה לפנינו האלקי הר"י ז"ל. אמנם מהרח"ו ז"ל שהשאיר לנו כל הברכה הזאת הניח השער סגור ומסוגר וכמו שכותב בעצמו בהקדמה לע"ח, וז"ל: **דברים אלה לא יובנו בעיון אנושי חומריים אלא בקבלה מפה אל פה וכו'** ובשם הרמב"ן ז"ל **זולת מפי מקובל חכם לאוזן מקבל מבין** עכ"ל ע"ש. והיינו משום נעילת הדלת, שהמה השרשים הראשונים שבעולם א"ק, אשר כל העולמות העליונים והתחתונים נשרשים שם, ונמשכים משם לכל מציאותם והנהגתם, בפרטות ובפרטי פרטיות עד גמר התיקון. ומי שאינו יכול לכנוס לחדרים הראשונים איך יכנס לחדרים האחרונים. ולהיות שעת רצון הוא בעקבתא דמשיחא שתתגלה החכמה כנודע, ע"כ בעזה"י תתגלגל הזכות על-ידי, לפתוח כפתחו של מחט סדקית בשער הסגור הזה, וימלא כבוד ה' את כל הארץ.

וצריך להבין מאד ענין הא"ק, וענין ההארות היוצאות לחוץ מא"ק הנקראים אח"פ ונקודים, וענין התכללות עה"ס זה בזה.

ובראשונה נבאר ענין הקומה של א"ק בכללותה הנחלקת על ראש וגוף, אשר הראש הוא בחינה אחת של ע"ס הנקרא גולגלתא עינים אוזן חוטם פה, שהם כח"ב ז"א ומלכות. אמנם הגוף נחלק לשתי בחי' של ע"ס, דהיינו על הטבור, דמפה עד הטבור הוא בחי' ע"ס הנקראים עולם העקודים ומטבור ולמטה הוא בחי' ע"ס הנקראים עולם הנקודים, שצריך להבין זה.

והענין תבין אחר שתדע היטב המתבאר בענפים הקודמים בענין עשר הספירות על מתכונתם, באורות וכלים, ואו"פ ואו"מ, ואו"י ואו"ח. אשר האור מתפשט מא"ס ב"ה על ד' בחי' הנודעות, שנק' הארות לכלים, ונקרא ג"כ ע"ס דאור ישר, אשר הכתר ה"ס א"ס ב"ה, וד' בחי' ה"ס כח"ב ז"א ומלכות, ואשר מכח צמצום א' נתקן מסך בכלי מלכות, שה"ס העיכוב על אור א"ס ב"ה שלא יתפשט לבחי' ד' שלה, וע"כ כשאור הישר פוגע במסך ורוצה לעבור בו והמסך מעכב על עצמו שלא לקבל נעשה זווג דהכאה ועולים משם ע"ס דאור חוזר. ויש הפכיות ביניהם, כי עשר ספירות דאור חוזר יהיה ערך חשיבותם ע"פ ריבוי העביות שבהם, כי בחי' היותר עבה מכולם דהיינו המסך וכלי מלכות נעשה לכתר להיותה שורש לע"ס אלו. וז"א, נמצא שהוא המקבל הראשון הימנה, וע"כ נערכת העביות דבחי' ג' לבחי' חכמה, ועביות דבחי' ב'

לבחי' בינה, ועביות דבחי' א' לבחי' ז"א, והשורש דאו"י שהוא הכתר הזך יותר מכולם, נחשב לבחי' מלכות דאו"ח. ונמצא אשר העליונים דע"ס דאו"י נעשים תחתונים בע"ס דאו"ח, כמו"ש בענף ג' אות א'. אמנם אין להם כלים מיוחדים, אלא האו"י והאו"ח מתחברים יחד, וע"ס דאור חוזר מלבישים את ע"ס דאור ישר עד הכתר, ומסבת ערך ההפכי שיש בין או"י לאו"ח, נמצאים כל הכלים משתוים במעלה אחת ואין אחד יותר חשוב מחבירו, שזה סוד ענין עשר הספירות שיוצאות בקומה שוה עד הכתר ע"ש אות ב'.

ובזה נתבאר לנו ענין פרצוף א"ק הפנימי הנ"ל הנקרא כתר לכל העולמות, והיינו משום שכל עשר ספירות שלו יש להם קומת כתר, וזכור זה. ונקרא ג"כ ע"ב הכולל, והוא משום שאור א"ס ב"ה מתפשט עד המסך **העב** יותר מכולם שה"ס בחי' הד' שרק לה יש מעלת כתר כי שבה להיות כתר לאו"ח, משא"כ בשאר הפרצופין כבר המסך מזוכך וע"כ נגרע מעלת או"ח הנובע מהמסך, כמו"ש לעיל, אשר מעלות ע"ס דאו"ח נערכות על-פי ריבוי העביות שבהם, ונמצא דכל מה שהמסך דק יותר הוא במדרגה שפלה יותר.

ב) **ואחר** שנתבאר ענין ע"ב הכולל, נבאר ג' הבחי' של עשר ספירות הנבחנים בג' שמות: ס"ג מ"ה וב"ן. והנה בכל אחד ואחד מד' בחי' עסמ"ב שבע"ס, צריך להבין היטב ענין כולל וענין פרטיות, שיש ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן הנקראים כוללים, אשר כוללים אלו נבחנים כל או"א שמתחלקים ג"כ לעסמ"ב. כי יש בע"ב ד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. וכן יש בס"ג, ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן. וכן במ"ה, וכן בב"ן.

והנה הבחנות הנ"ל דקים מאוד לפני המעיינים מפני שהשמות קרובים זה לזה, אמנם ההבחנות ביניהם רחוקות בתכלית מזו לזו, וע"כ אבארם בענף זה היטב הדק, ותזכור לכל המקומות.

וז"ל הרב ז"ל בע"ח שער ה' שער טנת"א פ"א.

דע כי אין מציאות ציור קומת אדם וכו' שלא יהיה בו כללות ד' בחי' אשר כוללים כל האצילות וכל העולמות, ואלו הם ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן וכו'. וע"ב, הוא טעמים. וס"ג, נקודות. ומ"ה, תגין. וב"ן, אותיות וכו'. וכל אחד מהם כלול מכולם, שיש בטעמים עצמם טנת"א, וכן בנקודות לבד יש טנת"א וכו' ע"ש. ועי' בענף הששי כאן.

ויש להבין ענין התכללות כל אחד על טנת"א, וגם ענין שינוי השמות דעסמ"ב וטנת"א. ומאחר שהם ענין אחד א"כ למה נקראים פעמים עסמ"ב ופעמים טנת"א. וכל זה הם מעיקרי החכמה שצריכים לדקדק בהם מאד.

ועי' בדברינו בפמ"ס בענף ג' אות ב' ששם ביארנו ענין יציאת עה"ס מחוץ לכלי הכתר הנ"ל שהוא א"ק, וביארנו שם שהוא מסבת הזדככות המסך, כי אחר שהמלכות שבה להיות כתר בפרצוף א"ק הפנימי, נמצא המסך מזדכך דרגא אחר דרגא עד ששב לזיכוך הגמור שאז מסתלק האו"ח כולו, כי כל עוד שיש בו בחי' מה מן העביות ואפי' בחי' א' דעביות נמצא עדיין מעלה או"ח, להיות שאור הישר מא"ס אין מסתלק מן הנאצלים אפי' רגע, וע"כ נמצא או"י מזדווג עם המסך אפי'

בדרגות זיכוכו, אלא הולך ומתמעט, שבבחי' ג' נערך האו"ח לקומת חכמה, ובבחי' ב' לקומת בינה, ובבחי"א לקומת ז"א, ובהזדככו לגמרי כמו הכתר דאו"י אז נשאר בבחי' נפש בלי רוח, כי אין האו"י מכה עליו עוד להיות שנשאב מכל העביות שלו והבן היטב.

ויש בהתפשטות והסתלקות הנ"ל ד' הבחנות הנקראים טנת"א. כי כללות ההתפשטות של הנאצל בקומת כתר בטרם שהמסך מתחיל להזדכך נקרא טעמים. וכללות האו"ח מרגע שמתחיל המסך להזדכך עד שנעלם נקרא נקודות. ונודע שברוחניות אין בחי' העדר בהשתנות הצורה לצורה אחרת אלא בחי' תוספת צורה, אשר הצורה הקודמת נשארת בפנימיות והצורה החדשה נחשבת לחיצוניות המתגלה לפני התחתונים. וע"כ מתחילה אנו מבחינים בחי' טעמים ונקודות שהם בחי' צורות האורות כנ"ל, אמנם אחר שנסתלקו ב' בחי' אורות אלו נשאר ג"כ רשימו מכל אחד, אשר רשימו דאור הטעמים נק' תגין ורשימו דאור הנקודות נקרא אותיות.

ועתה נבאר למה משתוים לד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ולד' הבחי' כתר חכמה בינה וזו"נ, והנה הטעמים נק' בחשבון הויה דע"ב, כי המלכות נק' חשבון כנודע לעיל ענף ב' בסופו. וחשבון ע"ב רומז על מסך דבחי' ד' המזדווג שם באור הישר. ונקרא ג"כ כלי דכתר, להיות קומת כל ה' פרצופין שלו כמעלת הכתר בלי שום חילוק מכלי לכלי כנ"ל.

והנקודות שהיא בחי' או"ח ההולך ומתמעט נק' ס"ג, מלשון כולו

סג יחדיו, או **נסוגו** אחור. והיינו משום שהאו"ח מתחיל להתמעט ולסוג לאחוריו עד שנעלם לגמרי, וע"כ נרמז בחשבון הויה במילוא ס"ג, ונקרא גם כן חכמה מפני שהיציאה הראשונה מן הכתר נקראת תמיד חכמה. וזה יתבאר עוד שכל בחי' היציאה לא היתה אלא לע"ס דחכמה, שהם נקראים א"ק החיצון או כללות ההארות היוצאות מא"ק ולחוץ.

ג) **והתגין** שהוא בחי' הרשימו הנשאר מכללות אור הטעמים אחר הסתלקותו נקרא מ"ה, והוא נתבאר בזוהר בסו"ה, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה (הקדמת הזהר אות ז') ע"ש בהמשך. והענין, משום דאינו מסתלק בסיבת העלם האו"ח, והיא בחי' ב' דהיינו אור הבינה. ומובן זה ע"פ המבואר לעיל בענף ד', אשר בהתפשטות אור ישר מא"ס ב"ה על ד' הבחי' נמצאים החכמה והבינה אחור באחור, שבהיות הבינה שמה פניה לינק אור שלה שהוא אור דחסדים מן המאציל, אז אינה מקבלת ואינה יונקת מאור החכמה. ונק' זה אשר פניה אל הכתר ואחוריה אל החכמה, וכיון שהבינה אינה מקבלת אור החכמה, מכ"ש שאין להם לז"א ומלכות כלל מאור החכמה, וע"כ נחשב שבכללות הנאצל אין אור החכמה מתפשט בו. וכמו"ש הרב בענף זה, אשר אור העינים אין עצמותו מתפשט למטה, אלא בחי' הסתכלות וראיה לבד, והיינו משום הבינה שמחזקת פניה לינק מהכתר כנ"ל. אמנם בפגיעה במסך דמלכות שיוצאות ע"ס דאו"ח, אז נובע אל הבינה אור דחסדים בשפע מאור חוזר זה דמלכות ואינה צריכה עוד לינק אור דחסדים מהכתר, וע"כ משיבה פניה לינק אור

החכמה מספי׳ החכמה עש״ה. ובזה תבין אשר בעת התעלמות דאור חוזר, נמצא ג״כ שאור החכמה נפסק מן הנאצל, להיות ספי׳ הבינה שוב מחזרת פניה אל הכתר לינק אור דחסדים, ושוב נמצאת עם החכמה אחור באחור.

המתבאר מהנ״ל שלא לבד האור חוזר נעלם מסבת הזדככות המסך אלא האור ישר ג״כ נעלם עמו, והיינו בחי׳ כתר וחכמה דאור ישר שאינם משפיעים בבינה מסבת הפיכת פניה לאור דחסדים. ובזה מובן ג״כ מה שנשאר מן האור ישר אחר הסתלקות הטעמים הנ״ל הנק׳ רשימו, שהוא אור הבינה, וז״א ומלכות הכלולים בבינה כנודע. וע״כ נקרא הרשימו דטעמים בשם בינה, משום דרק היא נשארת אחר הסתלקות הטעמים. והנה נתבאר ענין התגין שהוא בחי׳ רשימו דטעמים שנקראים בינה, מפני שהוא ממש בחי׳ בינה שאינה מסתלקת בסיבת העלם האו״ח, וזכור זה.

והאותיות שה״ס רשימו הנשאר מאור הנקודות נקראים הויה דב״ן ונקראים זו״נ. וצריך שתדע שעיקר עה״ס נמצאים רק בכתר, דהיינו בא״ק הפנימי, והספירות שלמטה מכלי כתר שהם חו״ב ז״א ונוק׳, אינם אלא רק הארות היוצאות מן הכתר ולחוץ, כמו״ש בעה״ח שער מ״ב שער כללות אבי״ע פ״ב ע״ש. וע״כ מתחילה יצא למטה מן הכתר פרצוף החכמה, והיינו כלי הראש שהם גולגלתא ואח״פ, דכל ה״פ אלו הם פרצוף החכמה שיצא מהכתר ולחוץ, ע״ד שבארנו לעיל על סדר טנת״א. אמנם הבינה עוד לא יצאה לחוץ מן הכתר, משום דכל ענין היציאה לחוץ ממעלת הכתר היא בסבת הזדככות המסך, כנ״ל. וכבר נתבאר שענין העלם האו״ח והזדככות המסך אינו גורע כלום מאור הבינה, אלא לבחי׳ אור העצמות דכתר וחכמה לבד, ונמצא דמעלת הבינה לא נתקטנה עוד, וע״כ נבחנת שעודה נשארת בא״ק הפנימי ולא יצאה עוד לחוץ, וע״כ צריך לבאר איך נגרע כלי הבינה ויצא לחוץ מא״ק הפנימי.

ד) **ועי׳** בדברי הרב ז״ל בתחילת שער העקודים וז״ל בקיצור לשון: **אשר ה׳ פנימים וה׳ מקיפין דבחי׳ אוזן וחוטם יצאו משני נקבים, דמנקב ימין יוצאים ה׳ מקיפין ומנקב שמאל יוצאים ה׳ פנימים הן באוזן והן בחוטם, שהנקבים נבדלים ורחוקים זה מזה. אמנם ה״פ וה׳ מקיפין דאור הפה יצאו מנקב אחד שהוא הפה ונתחברו תוך הפה יחד, וע״כ בצאתם מחוץ לפה קשורים יחד, הם מכים זה בזה ומבטשים זה בזה, ומההכאות שבהם אתייליד הויות בחי׳ כלים, ולכן נק׳ פה, שבגי׳ ס״ג וכ״ב אתוון, כי האותיות הם הכלים עכ״ל.**

פירוש דכבר נתבאר סוד אח״פ שהם ג׳ בחי׳ בג״ד, שנק׳ בינה ז״א נוקבא דפרצוף החכמה שיצא מן הכתר שהוא א״ק הפנימי. כי ה״פ דפרצוף החכמה, הם גולגלתא עינים ואח״פ, כנ״ל. והנה בכל או״א מה׳ פרצופין אלו נבחן בו ה״פ פרטיים, הן בבחי׳ אור פנימי והן בבחי׳ או״מ. והנה נתבאר בענפים הקודמים שב׳ כלים נבחנים בה״פ, שהם בחי׳ ב׳ ובחי׳ ד׳ שהם בינה וזו״נ, והבינה נקראת חלון ונקב, להיות אור העב שלה ראוי ג״כ לקבלה מאור העצמות, משום דעליה לא היה הצמצום הא׳. משא״כ בחי׳ הד׳ שה״ס מלכות נקראת מסך וכותל, והיינו

משום דעליה עובר כח צמצום הא' שלא תקבל עם בחי' ד' זו, וע"כ נקראת מסך שאין בה חלון ונקב לקבלה. אמנם בה נוהג זווג דהכאה, שנעשית מעיין לבחי' ע"ס דאו"ח הנובעים על ידה ע"ש. וע"כ בחי' ב' נעשית כלי לאור פנימי ובחי' ד' נעשית כלי לאו"מ.

והענין דבכלי הכתר נמצאים ה' פנימיים בכל מילואם ואין שם להם בחי' או"מ, אלא לבחי' ד' לבד. וגם הוא לא בבחי' עצמותה דהמלכות שהוא מעצמות ז"א, אלא בבחי' העביות הנוספת בה ע"י התגברותה אחר תוספת שפע, שהעביות הנוספת נקראת בחי' ד', אמנם עיקר בנינה הוא חלק מז"א שנבחנת בזה לבחי' ג', ואשר ע"כ סוד בחי' ד' שהוא המסך שבה שנעשה כתר לע"ס דאו"ח זהו סוד ה' מקיפין דכתר, בשביל שעדיין לא נגלה שם תיכף כל האו"ח הראוי עוד לצאת הימנו בעולמות, אלא מה ששייך לפרצוף א"ק לבד והבן.

ועי' בענף ד'.

וע"כ גם בחכמה שיצאה לחוץ מהכתר נוהג בה ד' בחי' דאור ישר מא"ס, שמתחילה התפשט או"י על בחי' ד' דהמסך, והתפשטות א' זו נקראת ג"כ כלי הכתר, אלא אינו בחי' כתר ממש כמו א"ק הפנימי, אלא בערך כתר דחכמה, שזה יתבאר עוד לקמן. וזה ההתפשטות דגולגלתא ואור עינים ואח"פ שהם כח"ב זו"נ דחכמה, כשנתפשטו על בחי' הד' יצאו כל או"א בה"פ בקומת כתר דחכמה, ונבחנים באורות פנימים ובאורות מקיפין, אשר הפנימיים נחשבים עה"ס דאו"י בהתלבשות עליהם האו"ח, והמקיפין כוללים כל בחי' האו"ח שעתיד עוד להופיע מהמסך ויתלבש על עה"ס דאור הישר. ולהם ב' כלים, דכלי דאו"י הוא בחי' ב' שנק' נקב וחלון משום שהיא ראויה לקבל העצמות, וכלי דאו"ח הוא המסך ובחי' הד'.

והנה נתבארו ב' הנקבים דאוזן וחוטם הימיניים שהם בחי' הד', שבה נאחזים ה' מקיפין. והשמאליים דאוזן וחוטם הם בחי' הב', שבה מלובשים ה' פנימיים כח"ב זו"נ.

ובזה תבין ג"כ אשר ה"פ דאוזן וחוטם רחוקים מה"מ דאוזן וחוטם. כלומר, שאינם תלויים כלל זה בזה, כי אפי' אחר שנעלמו ה"מ וכל האו"ח שבהם, אינו נוגע כלל לה' פנימיים שבאוזן וחוטם, להיותם בחי' אור הבינה שאינה נגרעת מסבת העלם או"מ, וע"כ הנקבים נבדלים ורחוקים זה מזה, ואפי' בחוטם יהיה בו האו"פ בבחי' ג' והאו"מ בבחי' ד', והבן.

אמנם הפה שהוא בחי' מלכות דפרצוף החכמה שהוא עצמות בחי' הד' וגופה, לא יוכל להיות שם ב' נקבים, דהיינו בחי' ב' לבדה ובחי' ד' לבדה, משום דהוא בחי' הד' לבד כנ"ל. וע"כ ה' פנימיים וה' מקיפין מקושרים בכלי אחד, והיינו כיון דעצמות בחי' הד' הוא חלק מבחי' ג', וזהו הכלי הפנימי שלה לה' פנימים. ובחי' העביות הנוספת בזה, הוא כלי חיצון שלה לאו"מ. אמנם הם יחד בנין אחד, שנק' כלי מלכות, משא"כ בז"א הם נבדלים זמ"ז כי כלי פנימי הוא בחי' עצמו, דהיינו בחי' ג' שאינו מחובר עם בחי' ד', וכלי חיצון הוא מה שמגיע לו מבחי' הד' שמקבל האו"ח על ידיה. ובאוזן מרוחקים יותר, כי כלי פנימי הוא בחי' ב' דגופה, וכלי חיצון הוא בחי' הד'

המקבלת או"ח מהמלכות כנ"ל, וע"כ ה' פנימיים דאור הבינה ואור הז"א דאור ישר נשארים כולם אפי' אחר העלמת האו"ח כולו.

ונתבאר דהעלמת או"ח אינו נוגע אלא לאור העינים שהוא אור החכמה, וגם לבחי' מלכות דחכמה שהוא הפה, מסבה שהיא בעצמה היא בחי' הד'. ונמצא ה"פ וה"מ קשורים יחד בתוך הפה, כלומר בא"ק הפנימי, וע"כ בצאתם מחוץ לפה קשורים יחד, הם מכים זב"ז ומבטשים זב"ז.

ה) **וענין** הכאה זו וביטוש זה, נבין במה שנוגע לאור הפה בסיבת התפשטות א' הנ"ל ובסיבת הסתלקות ההתפשטות הנ"ל, ע"ד שבארנו בענין טנת"א. כי בהתפשטות א' נתפשטו כל או"א מאח"פ על ע"ס בקומת כתר, משום דהאו"י התפשט עד בחי' ד' שהוא הפה, והנה גם הפה לבדו נתפשט בזה לע"ס שנק' ע"ס דעולם העקודים, והיה ג"כ בקומת כתר.

והנה נתבאר שביציאת ד' בחי' דאו"י יהיה החו"ב אב"א, אלא בסגולת האו"ח שבים החו"ב פב"פ, ונמצא שאור הפנים דחו"ב תלוי בעביות המסך, כלומר באו"ח שלו. וע"כ כשעלה האו"ח והשיב את חו"ב פב"פ, נמצא שבחי' ב' שה"ס כלי פנימי דה"פ דעקודים, נזדככה מאחורים שלה שהיא העביות דבחי' ב' שלה, להיות שעזבה את הכתר ואור דחסדים וחזרה ונתעצמה עם ספירת החכמה שהיא בחי' א'.

וז"ס שה' פנימיים וה' מקיפין מכים זה בזה, כי מסבת התפשטות האו"י מבחי' ג' להכאה בבחי' הד' שהוא המסך ועלה האו"ח, נמצא מזדכך אחור ועביות דבינה שהוא השורש לעביות דבחי' ד', וכיון שנזדכך השורש נזדכך הענף עמו שהוא המסך עצמו, והתחיל האו"ח להסתלק בסדר המדרגה עד שנעלם בכתר, שיש כאן הבחנת טנת"א.

והנה כאן נעשה ביטוש בין הרשימות דטעמים ובין הרשימות דנקודות שהמה הפכים זה לזה, כי הרשימו דטעמים רוצים וחושקים בעביות דבחי' ד', שתשאר בעביותה ולא תסתלק, להיות בעביות זו כל בחי' אור הפנים שלה. אמנם רשימו דהנקודות, דהוא בחי' המסך שהתחיל להזדכך, הנה כח נקודת הצמצום בו, שבחרה בהשואת הצורה למאציל ונמנעת מקבלת שפע, וע"כ רק מזדכך ועולה עד שמשוה צורתו למאציל, שזו ההפכיות עושה ביטוש ביניהם עד שמתפרדים ב' הרשימות זה מזה.

והנה רשימו דנקודות שנק' אותיות, המה פחותים בערך מרשימו דטעמים הנק' תגין. כי רשימו דטעמים הם כלי כתר, דהם החזיקו לעצמם כמה שיכלו מבחי' העביות דבחי' ד' כדי להשאיר רשימו שלהם, אמנם רשימו דנקודות הם מקבלים הזיכוך והיציאה מכלי כתר לחכמה וע"כ הם בערך כלי חכמה, וע"כ יוצאים למטה מכלי כתר והרשימו דכתר. וסיום כלי כתר הוא בטבור דא"ק דהיינו בחי' ד' דמלכות, שרשימות דאור הנקודות שהם האותיות הם נדחים למטה מטבור הכתר. ונמצא נחלק הגוף לשנים, דעד הטבור הוא כלי דכתר ברשימו דטעמים הנק' תגין. ומטבור ולמטה הם כלי דחכמה ברשימו דאור הנקודות הנק' אותיות.

והנה נתבאר שכלי הכתר נק' ע"ב להיות האו"י מזדווג בבחי' ד', אמנם כלי חכמה נק' ס"ג להיות האו"י מזדווג במסך הדק, שהיא בחי' ג'. ונמצא שנחלק כלי דעולם העקודים לשנים, דהיינו העצמות שבה מז"א שהיא בחי' ג' נפל למטה בסוד כלים דחכמה. ובחי' העביות והמסך שבה נשארה ברשימו דכלי הכתר למעלה מטבור, והבן זה.

ו) **ובזה** תבין למה נק' האותיות זו"נ, והיינו משום דזה הרשימו דנקודות שנדחה מכלי הכתר ונפל למטה מטבור הוא בחי' ג' הכלול במלכות, שבחי' ג' הוא ז"א, אלא להיות שז"א זה אינו בחי' חוטם אלא בחי' פה שהיא מלכות, וע"כ נרמז בז"א ומלכות יחד, כלומר ז"א שבמלכות, והבן. אמנם בחי' הד' שהיא מלכות דמלכות נשארה למעלה מטבור. ועתה נתבאר קומת א"ק הנחלק על ג' בחי': בחי' א', הוא כלים דראש עד הפה, דשם לא היה בטישה בין ה"פ לה"מ, להיותם בב' כלים נבדלים ורחוקים זה מזה, וע"כ כל ע"ס דראש הם בחי' א', אמנם הוא רק מפה ולמעלה.

והתפשטות הפה עצמו נקרא גוף להיותו התפשטות דבחי' ה"פ וה"מ הקשורים בכלי אחד, וע"כ נחלק לשנים: מפה עד הטבור הוא רשימו דטעמים ובחי' ע"ב דחכמה שהוא כתר ומטבור ולמטה הוא מקום רשימו דנקודות ובחי' ס"ג דחכמה, כי המסך ס"ג אחור מבחי' ד' לבחי' ג', שבערך האו"ח הוי מיעוט ונסיגה לאחור וכאן מקום עולם הנקודים כמו"ש עוד בע"ה.

והנה נתבאר ב' בחי' בע"ב ס"ג: הבחן א', הוא ע"ב הכולל שהוא א"ק הפנימי וס"ג הכולל שהוא ה"פ: גולגלתא עינים ואח"פ שיצאו מחוץ לא"ק כנ"ל. וערכם זה על זה כמו ערך הכתר על החכמה. אמנם ה"פ דחכמה עצמו דהיינו הס"ג הכולל נחלק לערך עצמו גם כן לע"ב וס"ג, אשר למעלה מטבור נקרא ע"ב כי שם נשארה הבחי' ד', ולמטה מטבור נקרא ס"ג כי שם ירדו האותיות דבחי' ג'.

ז) **ובזה** יובנו דברי הרב ז"ל (ענף ז' מאות ק') וז"ל: **והנה מכאן תוכל להבין איך יש ג"כ בעולם העקודים מציאות ביטול מלכים בצד מה, כדמיון המלכים שמלכו בארץ אדום שמתו ונתבטלו, כנזכר בדרוש עולם הנקודים. שענין התעלמות האורות דעקודים ועליתם במאצילם הוא ג"כ ביטול מלכים בכאן, דו"ק ותשכח. אמנם ההפרש וכו' כי כאן הוא קלקול ע"מ לתקן וכו', והמשכיל יבין שגם בא"ק היה כל אותו הצמצום שבארנו למעלה,** (היינו בבחי' התעלמות האורות דכח"ב זו"נ דעקודים) **גם אותם שנבאר לקמן בענין צאת הנקודים ממנו, איך צמצם עצמו ופריס חד פריסה בטבורא דיליה, כ"ז קרוב לביטול המלכים וכו' והמשכיל יבין** עכ"ל.

פירוש כי סוד שבירת הכלים ומיתת ז' המלכים המוזכר בשער הנקודים, הוא ענין הפרשת אור דחסדים מעל אור העצמות, דנתבאר לעיל בענף ד' אות ה' איך באצילות, איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון. דאיהו, ה"ס כתר. וחיוהי, ה"ס חכמה, כי אור החכמה נקרא חיה כנודע, שהכלים דה' פרצופין נקראים כח"ב זו"נ, והאורות שבהם נק' יחידה חיה נשמה רוח נפש כנ"ל. וגרמוהי, ה"ס בינה וזו"נ, שהמה

בחי' אור דחסדים ואור חוזר. וכולהו חד, דכולם בטלים ונכללים באור העצמות כנר בפני אבוקה, כמו הנר שמצוי בתוך אבוקה גדולה שאינו ניכר שם מציאותו כלל וכלל, שאור הנר הוא מתחבר לכלל האבוקה ובטל אליה במציאותו, אמנם אם אנו מוציאים את הנר ממקום האבוקה ולחוץ, אז נעשה הכר לאור הנר ונבחן מציאותו לעצמו. וזה מכונה, שבירה באור הנר היוצא, כי טרם יציאתו היה מתיחד בכללות אור האבוקה והיה בבחי' "כל" אמנם עם יציאתו החוצה, נבדל בבחי' חלק הנשבר מה"כל". ואין עוד בו בחי' "כל" אלא בחי' חלק לבד.

ועד"ז תבין שז' מלכים ה"ס ז"א ומלכות, כי ששה מלכים חג"ת נה"י בז"א, ומלך אחד במלכות, שענינם יתבאר במקומם. אמנם כללות בנינם נודע שהם אור דחסדים הנמשכים מאור הבינה ואור חוזר הנמשך מהמלכות, כמ"ש לעיל. וכיון שיצאו ונבדלו מעולם האצילות שה"ס אור העצמות וחכמה, ע"כ נחשבים לשבורים. ע"ד הנר היוצא מהאבוקה כנ"ל, כי נשבר החלק מה"כל".

והנה ההפרש הנ"ל מאור החכמה בבחי' **חלק** מה**כל** הוא נמשך מפאת הזדככות המסך מדרגא לדרגא עד שמזדכך לבחי' ב', ונמצא אור המלכות במקום בינה, ואור הכתר ואור החכמה מתעלמים לשורשם כנ"ל, וא"כ לא נשאר בפרצוף זולת קומת בינה וזו"נ, שהם אור דחסדים ואור חוזר, ונמצאים נפרשים ונבדלים מאיהו וחיוהי שה"ס כתר וחכמה. ואח"כ כשמזדכך עוד לבחי' א', אז נמצא אור המלכות בקומת ז"א, ונעלם ג"כ אור הבינה שהוא בחי' השורש לאור דחסדים דז"א ומלכות, ונחשבים בזה שזו"נ חסרי ראש, כי ראש ה"ס השורש. ואח"כ כשמזדכך עוד לבחי' כתר, אז לא שייך יותר בחי' מסך לזווג דהכאה כי אשתאיב מכל העביות שלו, ואז נמצא נעלם אור המלכות כולו. אמנם נודע, שכאן בעקודים נשאר רשימות דכח"ב זו"נ כנ"ל, וע"כ לא נחשב זה לשבירה ממש, כי הרשימו דע"ב הנשאר, עדיין דבוק בהם.

אמנם זהו רק מטבורו דא"ק ולמעלה שנשאר שם רשימו דטעמים כנ"ל, משא"כ רשימו דנקודות שנפל מסיבת הביטוש דרשימו דטעמים למטה מטבור, וכיון שאין בהם מבחי' רשימו דטעמים, א"כ נחשבים הניצוצין וכלים שנפלו כדוגמת שבירת הכלים דנקודים שנפלו לבי"ע דפרודא, שענינם בינה ז"א ומלכות הנפרדים מכתר וחכמה שנק' אצילות, וע"כ מקומם מתחת המלכות דאצילות, כמ"ש בנקודים. ועד"ז כאן בעקודים, אשר הטבור ה"ס מלכות דרשימו דטעמים, וכח"ב זו"נ בניצוצין שנפלו למטה ממלכות דעקודים, שוב אין בהם מרשימות דכתר וחכמה, וע"כ המה נבחנים שנעשו לבחי' בי"ע, כנ"ל בנקודים, והבן. וזה שאמר הרב ז"ל (לעיל אות ז'), דו"ק ותשכח, והיינו כמו שבארנו, דדמיין אהדדי ממש. אולם מה שאומר הרב ז"ל, דמ"מ לא נחשב כאן שבירה משום דהוי קלקול ע"מ לתקן, עדיין צריך ביאור.

ח) **ומתחילה** נבאר דברי הרב ז"ל הנ"ל בענין שא"ק צמצם עצמו ופריס חד פריסה בטבורא דליה, שצריך להבין היטב ענין צמצום הב' הזה וענין הפרסא דפריס בגו מעוהי מטבור

ולמעלה. ובתחילת שער הנקודים, אומר שם אשר ענין הצמצום היה לתיקון האצילות גופיה, וענין עשיית הפרסא הוא לתיקון עולם הבריאה, שתוכל לקבל מהאצילות עש"ה.

והנה מובא בתחילת ענף ז', אשר אחר שנסתלקו האורות דעקודים חזר אור א"ס והתפשט בהם, אלא שלא חזרו כל הי"ס שנתעלו למקורם לחזור ולהתפשט, אלא רק ט' ספירות התחתונות, והכתר דהתפשטות א' נשאר נעלם במקורו ולא יצא בהתפשטות ב' זו. וע"כ באה החכמה בכלי הכתר והבינה בכלי החכמה וכו', עד שנשאר כלי מלכות בלי אור כלל, עש"ה. והנה דברי הרב כאן קצרים ביותר, שלא פירש ענין התפשטות זו הב' איך היתה, אם היה ע"י העלאת מ"ן וע"י רעותא עילאה או מאליו בלי מ"ן, שזהו ודאי צריך ביאור.

והענין דנתבאר לעיל אות ה' ענין ההסתלקות דהתפשטות א' דעקודים, משום דאו"פ ואו"מ קשורים בכלי אחד דבחי' ד' שה"ס המסך שבכלי מלכות, שטבע של או"פ לזכך הכלי שהוא מלובש בו, והיינו מטעם שבהתעלות האו"ח מבחי' המסך משיב את חו"ב פב"פ, ונמצא שבחי' ב' מתיחדת באור החכמה ופוסקת מלינק אור דחסדים מהכתר, ונמצא שבחי' העביות שבבינה מזדככת. וכיון שעביות הבינה היא שורש של המסך, מזדכך גם המסך בסבתה. עי' לעיל אות ג' וה' ובפתיחה הכוללת אות י"ב.

והנה אחר הסתלקות או"ח אז שוב מחזרת הבינה פניה אל הכתר לינק אור דחסדים כנ"ל, ונמצא שחזרה ושבה עביות דבחי' ב' אל הבינה, ונמצא ששבה העביות גם אל המסך שהוא הענף שלה. ונודע שאור ישר מא"ס אינו נפסק מהנאצלים אפי' רגע, וע"כ נמצא מתחדש מאליו זווג דהכאה במסך שחזר ונתעבה ע"י השגת אחוריים ועביות הבינה, כנ"ל, ונמצא ששוב מתפשט אור א"ס אל העקודים כמלפנים, דהכל תלוי בעביות המסך והבן. וכ"ז כבר נתבאר באריכות. ונתבאר היטב ענין התפשטות ב' דעקודים שהיה מאליו בלי העלאת מ"ן מתחתונים.

והנה כאשר חזרה התפשטות ב' דא"ס אל העקודים לא יצאו כל עה"ס, אלא ט' ספירות תחתונות דהיינו מחכמה ולמטה, והוא משום דאין עכשיו בעביות המסך בחי' ד' שלו כמקודם אלא נחשב לבחי' ג', משום דהוא נמשך לו רק מעביות דבינה כנ"ל, ונבחן כמו עביות דז"א שגם היא נמשכת מבינה. ונודע שמסך דבחי' ג' אינו ממשיך אור הכתר אלא אור החכמה לבד, כנ"ל באות ב' עש"ה והיינו שאומר הרב, שבהתפשטות הב' לא יצא הכתר.

ט) **ועתה** כשחזר אור החכמה לעקודים נמשכו ועלו כל בחי' הרשימות דנקודות שנפלו למטה מטבור כנ"ל, דנדחו מקודם מן הרשימו דטעמים לסבת ההפכיות שביניהם, שזה רשימו דכתר וזה רשימו דחכמה, כנ"ל באריכות באות ה' אמנם עכשיו כשנמשך אור החכמה בכלי הכתר, נעשה גם השתוות לבחי' רשימו דנקודות, ועלו למעלה מטבור אל רשימו דכתר וקבלו משם אור החכמה, ושוב הותתקנו לאצילות.

אמנם בעליות כח"ב זו"נ דנקודות למעלה מטבור נתרבו שם

האורות, והיינו משום ניצוצין דאור חוזר היורד מכתר, שהמה נשארו בטבור גופיה כמ"ש בענף ז' ע"ש בפנים מאירות שהוא בחי' מלכות דעקודים שנשארה בלי אור, כי אור דהתפשטות ב' שהוא אור החכמה אינו מגיעה לה, שהיא בחי' מלכות ובחי' ד' עש"ה. וע"כ בעליית כח"ב זו"נ דאותיות נכלל עמהם בחי' הטבור ומלכות הנ"ל האמיתית, וע"כ נעשים שם לבחי' מיין נוקבין, כלומר שנתעוררה שם בחי' ד' דעביות במסך, כמו בחי' המלכות דפה דראש שהיא שורש אח"פ דראש, ונמצא האור ישר היורד עליה מן המאציל לזווג דאו"ח, הוא בקומת כתר שנקרא ע"ב דגולגלתא, שנמצא בזה שהמלכות שבה להיות כתר, ויצאו ע"ס דאו"י וע"ס דאו"ח בערך גולגלתא ועינים ואח"פ דראש א"ק. וכ"ז הוא משום עליית ניצוצין דאו"ח היורד מהכתר עם המלכות דעקודים שנק' טבור, שה"ס מלכות דמלכות ובחי' ד' גופיה, והבן היטב.

ובזה יובנו דברי הרב בשער נקודים פ"ב, שאומר שעליית האורות מטבור ולמטה דא"ק בצמצום ב', עלו לבחי' מיין נוקבין לע"ב דגולגלתא ולשרשי אח"פ. כי קבלת העביות דבחי' ד' היא בערך הפה דא"ק שהוא שורש אח"פ דראש כנודע. והקומה מיוחסת עד ע"ב דגולגלתא שה"ס כתר דע"ב דא"ק כנ"ל. והנה זווג זה נעשה בא"ק הפנימי ומשם נתפשט לע"ב החיצון, עד שנמשך מפה ולמטה לעולם העקודים, כמ"ש במקומו.

וע"כ נעשו בעקודים ב' בחי' באור החכמה, כי כח"ב זו"נ דניצוצין שעלו למעלה מטבור נחלקו לשנים, בהיות שחו"ב וזו"נ דניצוצין שעלו מלמטה מטבור דא"ק המה לא עלו לבחי' מ"ן, אלא התתקנו עם עלייתן למעלה מטבור לבד, כי מצאו שם אור החכמה דהתפ"ב, אשר נתחברו אליה לבחי' אצילות ודי להם. והוא נקרא בחי' ישסו"ת ונקרא ג"כ אור הישן שעלה מנה"י דא"ק למעלה מטבור דא"ק, כנ"ל. אמנם ניצוצין דכתר שעלו עם בחי' כלי מלכות, לא היה די להם עלייתם למעלה מטבור לתיקונם, להיותם מבחי' ד' שאינה מתתקנת אלא באור הכתר, וע"כ עלו למ"נ ונתחדש עליהם אור ע"ב דגולגלתא כנ"ל, והמה נק' בחי' או"א עילאין שהותתקנו עם כלי מלכות דטבור כנ"ל.

וע"כ נחלקת קומת הגוף מפה עד הטבור לשנים, שעד החזה מיוחס לאו"א עילאין ומחזה עד הטבור מיוחס לישסו"ת והיינו בהבחן האור שבהם, כי האור דאו"א עילאין הוא בקומת כתר וע"כ נבחנים לעליונים, ואור של ישסו"ת הוא בקומת אור החכמה, וע"כ נבחנים לתחתונים. אמנם בבחי' המסך והכלי שבהם נמצאים הפוכים, כי מסך וכלי המלכות דאו"א עילאין הוא בחי' הטבור, כלומר מסך דעביות דבחי' ד' שהיא בחי' עור וכותל סתום שאינה ראויה לקבלה, אמנם מסך דישסו"ת הוא בחי' ג', שהיא בחי' המסך דהתפשטות הב' כנ"ל, והבן זה היטב. ונודע שאו"א עילאין ה"ס בחי' א' וחכמה וישסו"ת ה"ס בחי' ב' ובינה.

וזה דבר הפרסא, כי כלי הטבור ובחי' ד' שאו"א עי' התתקנו בהם, נמצאים למעלה מן כל פרצוף ישסו"ת, ונודע שבחי' ד' ה"ס מסך ועור המסיים על אור העליון שלא יעבור ממנה ולמטה, ונמצא

בזה שישסו"ת יצאו ונחלקו לגמרי מן פרצוף או"א עילאין, מסבת הפרסא המבדלת ביניהם, והבן היטב.

וע"כ נקרא זה בחי' צמצום ב' שנוסף על בחי' צמצום הא'. כי צמצום הא' היה בנקודה אמצעית ממש, כלומר בבחי' הד' בדיוק כמ"ש בענף א'. ונמצא שבבחי' ב' וג' לא שלט הצמצום כלל וכלל. משא"כ עכשיו בצמצום ב', שיצאה הבינה שה"ס ישסו"ת, למטה מבחי' ד' שהיא הפרסא, וא"כ שלט כח הצמצום גם על בחי' ב' וג', ובזה יצא הס"ג הכללי דא"ק הפנימי לחוץ, כמ"ש עוד לקמן שנעשה בה או"פ ואו"מ.

י) **ונתבאר** ב' התיקונים שנעשין בחו"ב וזו"נ דאותיות שעלו למעלה מטבור, דתיקון הא' הוא עליתם למעלה מטבור והוא לצורך עצמם שנתחברו בזה לאצילות, דהיינו לאור החכמה שיש שם מהתפ"ב, שאור החכמה נק' אצילות כנודע. ותיקון ב' הוא הפרסא דאיפרס על גביהם מלמעלה, שזהו אינו לצורך עצמם אלא לתיקון עולם הבריאה, אשר בזה תוכל הבריאה לקבל אור הבינה מישסו"ת הזו, שלסבה זו התתקנה הפרסא באלכסונא. והיא כוללת בזה ב' זווגין: זווג דקצר וזווג דאורך, כי קו האלכסון כולל ארוך וקצר כאחד, והוא ענין ארוך ויתבאר במקומו באריך אנפין דאצילות, כי שם מקום ענינים אלו, אבל פה בא"ק המה רק בבחי' שרשים בעלמא, ויתבאר עוד לקמן.

ודע דזה הפרסא הוא תיקון הכללי והשרשי דכלהו עלמין דאבי"ע, כמ"ש בזוהר פ' נשא באדרא רבא קדישא (אות י"א) וז"ל: **תאנא עתיקא דעתיקין וכו' שירותא וסיומא לא הוה וכו' ופריס קמיה חד פרסא ובה גליף ושיער מלכין ותקונוי לא אתקיימו, הה"ד ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום וכו'**, (והוא ענין שבירת הכלים דז' מלכים דעולם הנקודים) **ולבתר זמנא הוה מסתכל בהאי פרסא, ואתתקן בתקונוי וכו'** עכ"ל ע"ש.

והנך רואה בדברי הזוהר אשר הפרסא הוא השורש לכל עולם הנקודים שבו נעשה השבירה, ואח"כ הוא שורש לד' עולמות אבי"ע דעולם התיקון, שהם אתתקנו רק בסוד הפרסא הזו. וענין י"ב פרצופין דעולם האצילות הם נבחנים ג"כ על פיה, להיותה נמצאת באלכסונא מחזה עד הטבור, וע"כ מתחלקין על ידה י"ב גבולי האלכסון כנודע שהם השרשים לי"ב פרצופי האצילות. וכמו שבארנו שבחי' המסך מצמצום א' היא הנותנת גבול ומספר וקצבה בעשר הספירות, עד"ז תהיה הפרסא דצמצום ב' נותנת גבול ומספר וקצבה בי"ב הפרצופין. כמ"ש במקומו.

אמנם הזהר מאוד לבל תכשל בדרך העיון במושגים המדומים לגשמיים ח"ו, אלא אנו מדברים בענפים של עוה"ז שיש להם יחס אל השרשים שלהם בעולמות העליונים. כנודע שאין לנו מציאות או הנהגה כקטן כגדול בעוה"ז, שלא תהיה נמשכת מעולמות העליונים, שהעולמות נמשכין זה מזה כחותם ונחתם אחד שקוע והשני בולט, וכל שישנו בראשון עובר אל השני. והעשיה נחתמת מהיצירה והיצירה נחתמת מהבריאה והבריאה מהאצילות, שז"ס כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם, שעד"ז נמסרה לנו חכמה זו מדור דור,

שדי ומספיק בשביל המשכילים ויודעים שורש כל דבר בעליונים. אמנם ודאי אין שום השתוות בחומריים שבעולם העשיה אל החומריים שבעולם היצירה וכו' אע"פ שיש להם יחס של שורש וענף. ותבין זה ע"ד שאמרו חז"ל, אין לך כל עשב מלמטה שאין לו מלאך מלמעלה וכו' והנה אע"פ שהענף הקטן שבעוה"ז נמצא לו שורשו בעולם היצירה, אמנם כמה רחוק הוא הענף מן השורש, שפה הוא עשב ושם הוא מלאך, ושורש שורשו בעולם הבריאה הוא שרף וכו' והבן זה מאד.

והנה כל משכיל בחכמה זו הקדושה, בקדושה וטהרה, זוכה למציאת חן בעיני קונו ית', ולאט לאט מתקרבים אליו המאורות העליונים, ע"ד שאמר שמואל נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעא, כי זוכה לראות עולמו בחייו והכל לפי רוב המעשה. אמנם מי שאינו חס על כבוד קונו, ונכשל בדמיון ותמונה לפי פשטן של דברים ביחוסם הגשמי, אדרבה סכול יסכל ודעתו יורדת ומטפשת עליו, וצא צא אל תגע בי אומרת אליו.

וע"כ שמתי אל לבי בענף הראשון בפנים מסבירות, להאריך ולבאר ענין האחדות הפשוטה הנוהגת הן בעצמותו ית' והן באורות המתפשטים הימנו, ובארנו שם שכל העולמות בריבוי מקריהם, כולם נובעים ומשתלשלים רק ממחשבתו היחידה על כללות הבריאה עש"ה. וכן ביארנו בהמשך דברינו, ענין תמונת העיגול ומספר וקצבה, שכ"ז הוא רק מבחי' הצמצום הא' שיש לו יחס בלתי ישר למחשבתו היחידה, להיות הצמצום רק מכח הנאצל ולא כלל מהמאציל ית', דע"כ נמצא בחי' זווג דהכאה בין אורו ית' אל בחי' כח הצמצום המצוי בנאצל ע' בענף ג' וד' ומזה נצמחים ובאים כל עניני השינוים בשפעו ית' באיכותו המגיע לתחתונים עש"ה.

יא) **והנה** עתה עת דודים לבאר כל עניני המדידות הנאמרים בדברי הרב ז"ל בערך תוארם הרוחני, דהיינו שורש העיגול ושורש האורך ושורש הרוחב ושורש המרובע השטחי בעל זויות הנצבות, ושורש המעוקב בעל ששה קצוות, ושורש האלכסון ושורש המשולש.

והנה שורש העיגול כבר נתבאר בכל צרכו בענף א', שה"ס הצמצום עצמו בטרם ביאת הקו ע"ש. ועתה נבאר שורש האורך, והנה באם נקח מאיזה דבר בחי' האורך שבו בלתי הרוחב שבו, נמצא שיהיה רק בחי' קו דק מחשביי. כלומר, שאינו נתפש במהות, להיות שאין בו עובי ורוחב כלל והבן זה. ובזה תבין דברי הרב ז"ל בענף א' שאומר על בחי' הקו דא"ס שנמשך לתוך הרשימו שהוא קו דק, דהיינו בחי' אורך בלי רוחב כלל.

והענין משום דאור החכמה שהוא כללות העצמות המיוחס לאור א"ס ב"ה, אינו שופע ובא בע"ס דאור ישר, זולת בהגלות המסך שבכלי מלכות, שאז נמשך האור העליון לזווג דהכאה כנ"ל בענף ג' ואז יוצאות ע"ס דאו"ח מן המלכות, ובזה שבים חו"ב פב"פ ואור החכמה יכול להתפשט בכללות הנאצל, ע"ש.

ובזה תבין שכח הצמצום שהיה ברשימו בטרם ביאת הקו בבחי' נקודה בגו עיגולא, נמצא עתה בביאת קו האורך הדק עד לזווג דהכאה, שנתפשטה זו

הנקודה ונעשית לקו רחב מושכב למטה בסיום קו האורך לרחבו, כזה L אשר ע"ס דאור חוזר העולות מהמסך נתנו מדת הרחבה בקו הדק, אשר אור החכמה נמשך בע"ס ממעלה למטה, כפי שיעור האו"ח של ואו"ח עולה בע"ס המסך כזה: ממטה למעלה כזה:

והנה או"ח ואו"י משתלבים ומתחברים זה בזה כנודע. וע"כ נמצאים קו הרוחב וקו האורך נארגים זה בזה. וז"ס אמתא בריבועא, ושיעור אמה הוא ג"כ על בחי' המסך, דרחבו אמה בת חמשה טפחים, והיא בערך ה"פ שנכללים בע"ס, דהיינו כח"ב זו"נ, כנודע. שה"ס השורש שבבחי' אור א"ס השופע על סדר ד' הבחי' הנודעות שהם חו"ב וז"א ומלכות. אמנם אלו ד' בחי' מיוחסות כולם לנקודת הצמצום, כי בטרם הצמצום אין שום הבחן כלל בין בחי' לבחי' כמ"ש בענף א' וב' וע"כ נק' טפחים, שהוא לשון הבחנות המיוחדות, בסו"ה וימיני טפחה שמים. ונתבאר דהן שיעור הרוחב והן שיעור הקומה, הכל ע"י נקודת הצמצום נבחן, וע"כ נמצא באמתא דריבועא הנ"ל כ"ה טפחים, חמשה טפחים בקו האורך וחמשה טפחים בקו הרוחב, שעושים הפ"ה שהם כ"ה.

והנה קו הרוחב הזה, כמו שהתפשט ממטה למעלה באמה מרובעת מאו"י ואו"ח יחדיו, כמו כן התפשט מלמעלה למטה בשיעור העליון באמה מרובעת, כי המסך נעשה בהלבשתו לע"ס דאור ישר לבחי' כלי קבלה על שיעור הזה שהמשיך בעליונים, וע"כ התפשט למטה ג"כ באמתא בריבועא, כנ"ל.

ודע שב' התפשטויות הנ"ל, מכונים לחי העליון ולחי התחתון, ואמתא עילאה נק' שפה עילאה ואמתא תתאה נקראת שפה תתאה. ונקראים **לחי** מלשון חיה, דאור החכמה נקרא חיה כנודע, דכלים דע"ס נק' כח"ב זו"נ, ואורותיהם נקראים יחידה חיה נשמה רוח נפש, וכיון שכל ענין הדקות שבקו האורך הוא באור החכמה, וכל שיעור הרוחב דבמסך הוא בשיעור המשכתו מאור החכמה, ע"כ מרומז בשם **לחי**, דהיינו שעומד על משמרתו להמשיך בחי' א' שנקראת חיה.

וע"כ יוצאים בב' הלחיים ל"ב שינים הרומזים על ל"ב נתיבות החכמה, כי אמתא עילאה שאמרנו בה שיש לה כ"ה טפחים, ה' פעמים ה', היינו עם השורש, אבל השינים ה"ס הגבורות הנבחנים בד' בחי' הנודעות, שה"ס ערך העביות מבחי' א' עד בחי' ד', וע"כ יש באמתא עילאה ד' פעמים ד' שהם י"ו שינים, ובאמתא תתאה ג"כ דפ"ד שהם י"ו שינים.

והנה יש הבחנה גדולה בין לחי העליון ללחי התחתון, משום דבלחי העליון נתגלה מתחילה שורש האורך מא"ס ב"ה, ואח"כ נגלה הרוחב ומילא את השטח כנ"ל. אמנם בלחי התחתון נבחן שקו הרוחב הוא השורש דכל האמה הזאת. וע"כ לא ניכר כל כך הרוחב בתמונת הראש, כי צורתו כמו עגול משוך לארכו כזה. D להיות כאן מרומז התחלת הכל שהיא תמונת העגול שהיא עוד מטרם ביאת הקו. ומרומז בו עוד בחי' האורך שהיא התחלה ב' דביאת הקו הדק, אמנם בחי' הרוחב השטחי אינו ניכר אלא מפה ולמעלה ובצד הפנים

ביחוד, והיינו משום דעוד לא נגלה כאן המעוקב, זולת אמה שטחיית משפה עילאה ולמעלה. וז"ס חכמת אדם תאיר פניו, כי כל ענין כ"ה טפחים דלחי העליון, אינם אלא בחי' אור החכמה לבד שה"ס זיו הפנים. אמנם מלחי התחתון ולמטה עד הטבור ניכר בה רק שורש הרוחב ולא עגול כלל, והוא משום דכל התפשטות זו וכ"ה טפחים אלו אינם אלא משורש הרוחב לבד דכבר נעלם ממנו בחי' הנקודה, כי בסוד ההכאה נעשה מהנקודה קו הרוחב.

יב) **וכבר** נתבאר שאורות המתפשטים מפה ולמטה חזרו ונתעלמו, ואח"כ חזרה אליהם התפשטות ב' בהעלם אור הכתר ובא אור החכמה בכלי הכתר כנ"ל. וע"כ בעת ההסתלקות נעשים שם ב' אמות, כי בחי' ההסתלקות השיבה האחורים והעביות אל הבינה, ובזה נעשה צלע דאמה על אמה בבחי' אחורים שאינם מאירים, ונשאר שם ג"כ רשימו דהתפשטות א', שזה נבחן לצלע של אמה על אמה בבחי' פנים מאירים. ונמצא שאמה אחת של כ"ה טפחים נחלקת לשתי אמות, אמה של פנים ואמה של אחור בחמשים טפחים. והנה נתבאר לעיל שעביות דאחוריים דבינה, שבה ונמשכת בבחי' המסך ונעשה שם בחי' זווג דהכאה בערך המסך דבחי' ג' שממשיך אור החכמה ולא כתר. וע"כ לא נבחן עתה המסך שמצוי למטה, שהאו"ח עולה ממטה למעלה כמו בשפה דראש. דסיום של מטה מיוחס רק לבחי' ד' ולא לבחי' ב' וג', וע"כ נבחן כאן שהאו"ח נמשך מבחי' אחורים לבחי' פנים, דהיינו מצלע דאחורים לצלע דפנים כזה:

וכאן נגלה שורש או"ח חדש הנקרא שורש מעוקב, שעושה ו' קצוות: פנים ואחור ימין ושמאל מעלה ומטה, והיינו דכיון דנחלקת האמה על כל שטחה לב' צלעות פנים ואחור, ע"כ נמצא חלל בין הצלעות, כלומר בחי' מרחק והבחן מצלע דפנים לצלע דאחור. אשר אח"כ בזווג דאור ישר במסך דבחי' ג', נתמלא זה המרחק באור ישר ואור חוזר, וע"כ נבחנת כאן הקומה לעובי, שהאור שופע והולך בימין ושמאל, מפנים לאחור ומאחור לפנים. וצד מעלה נבחן בו בבחי' היחס לראש, וצד מטה נבחן בו בבחי' הטבור והסיום, ודו"ק.

ועתה נבאר שורש המשולש ושורש האלכסון שהם ענין אחד, דנת"ל אשר מבחי' הניצוצין שעלו מטבור ולמטה דא"ק למטבור ולמעלה, הותתקנו מהם ב' בחינות חו"ב, חו"ב וזו"ן דניצוצין הותתקנו באור דהתפ"ב עצמו, ובחי' ניצוצין דכתר וכלי מלכות דטבור הותתקנו לחו"ב עילאין שקומתם עד הכתר. ובחי"ד דטבור עם בחי"ג דמסך דאחורים דישסו"ת נתחברו יחד ונעשה מהם פרסא באלכסונא. אשר פרסא זו משמשת לב' פרצופין יחד, לאו"א עילאין משמש בבחי' מסך דרוחב המעלה או"ח ממטה למעלה כמו פה דראש, ולישסו"ת משמש בבחי' מסך דאחור כמו מסך דהתפ"ב הנ"ל. ונמצא שמתחלק המעוקב הנ"ל לב' משולשים ע"י הפרסא כזה △▽ אשר פרסא זו משמשת לאו"א עילאין כמו בחי"ד, שהוא קו הרוחב המעלה או"ח ממטה למעלה, כזה ומשמשת לישסו"ת בבחי' צלע דאחור כנ"ל, המעלה או"ח מאחור אל צלע דפנים כזה:

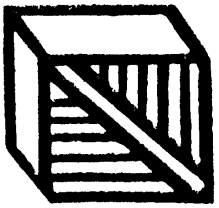

ושניהם יחד הם כזה: להיותה כוללת אמה של אחור ואמה של מטה.

יג) **וז"ס** המוזכר בזוהר באדרא זוטא, אבא הוציא את אימא לחוץ אודות בנה ואבא עצמו התתקן כעין דכר ונוק'. ותבין עם הנ"ל, שחו"ב עילאין נקראים אבא, וחו"ב תתאין נקראים אימא שהם ישסו"ת כנ"ל, והנה בתיקון הפרסא אשר אבא העלה אליו בחי' ד' לבחי' מסך שלו, שה"ס דאבא התתקן כעין דו"נ, נמצא שאימא נדחתה לחוץ מבחי' אבא למטה מהמסך, ונודע שהמסך עושה סוף וסיום על האור שלא יתפשט למטה. והיינו אודות בנה, שה"ס כללות פרצופי האצילות שהמה בחי' זו"נ לאו"א דא"ק, דכל מוחין ואורות דאצילות באים ע"י ישסו"ת זו שלמטה מפרסא, אשר אי לאו הפרסא לא היה האצילות יכול לקבל מא"ק כלום בשביל אורו הגדול מאד, רק לעתיד בגמר התיקון אז יתגלה אורות דאו"א עילאין דא"ק שלמעלה מפרסא.

וז"ס שרמזו חז"ל (עירובין נז.) כל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשי באלפסונא. דנתבאר דאמה של רוחב שה"ס בחי' ד' דהתפשטות א' דעקודים כוללת ה' טפחים, דהיינו ה' חומשין בהבחן כח"ב זו"נ כנ"ל, שה"ס אמה של תורה. אמנם אמה דאלכסונא שה"ס הפרסא, נוסף עליה ב' חומשין חדשים, דהיינו בחי' מסך דאחור שה"ס שורש המעוקב כנ"ל, שהוא נכלל בפרסא לצורך ישסו"ת, ועוד חומש של התמזגות ב' הבחי' אחור ורוחב יחד, שהוא נכלל בפרסא לצורך או"א עילאין, וא"כ יש כאן ז' חומשין. ה' חומשין דכח"ב זו"נ, וחומש דאחור, וחומש מזווג אחור ורוחב יחד, ודו"ק.

וז"ס המוזכר בתיקוני זוהר (בהקדמה אחרת תיקון א') וז"ל: **ואלין עשר ספירן אזלן כסדרן, חד אריך וחד קצר וחד בינוני.** והיינו כנ"ל, דשורש הרוחב שהיא בחי' ד' הוא בחי' אריך, להיותה ממשכת קומת הכתר. ובחי' שורש המעוקב שהוא מסך דאחור ובחי' ג' הוא בחי' קצר, לסבת חסרון אור הכתר. ובחי' הפרסא שעלתה לבחי' אלכסונא הוא סוד בינוני, להיותה ממשכת מדה ממוצעת בין אריך לקצר.

וה"ס ג' פרצופין הכוללים כל האצילות, דהיינו אריך אנפין או"א וזעיר אנפין. דמבחי' אמה של מטה שכלולה בפרסא נאצל אריך אנפין. ומבחי' אמה של אחור הכלולה בפרסא נאצל זעיר אנפין. ומבחי' המיזוג דאמה של אחור ואמה של מטה יחד, נאצלים אבא ואימא דע"כ נקראים בינונים, והבן. ונמצא דחד אריך ה"ס אריך אנפין, שהוא פרצוף כתר דאצילות. וחד קצר ה"ס זו"נ, שה"ס ב' פרצופין זעיר אנפין ומלכות דאצילות. וחד בינוני ה"ס או"א, שהם ב' פרצופין דחכמה ובינה דאצילות. והנה כאו"א מהם נפרטים עוד לבחי' למעלה מפרסא ולבחי' למטה מפרסא, ובזה יהיה בפרצוף הכתר ד' פרצופין עתיק ונוקבא למעלה מפרסא ואריך אנפין ונוקבא למטה מפרסא, שכל ד' פרצופין אלו ה"ס חד אריך. ועד"ז נחלקים פרצופי חכמה ובינה לד' פרצופין או"א עילאין למעלה מפרסא וישסו"ת למטה מפרסא, וכל ד' פרצופין אלו ה"ס חד בינוני. ועד"ז נחלקים פרצופי זעיר ענפין ומלכות לד' פרצופים,

שישראל ורחל למעלה מפרסא ויעקב ולאה למטה מפרסא, וכל ד' פרצופים אלו ה"ס חד קצר שהם י"ב פרצופין. והנה נתבאר איך י"ב פרצופי אצילות יוצאים מהפרסא דאלכסונא שה"ס י"ב גבולי אלכסון. ועיי' בע"ח ש"ה פ"ז. ויתבאר עוד במקומו בע"ה.

* מהדורה קמא

יד) **ועתה** יתבאר לנו היטב ענין ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הכוללים, והפרטיים, וסדר הלבשתם זה על זה.

והנה נתבאר היטב ענין עסמ"ב הפרטיים, שה"ס טעמים נקודות תגין אותיות. גם נתבאר היטב ענין א"ק הפנימי, עי' לעיל אות א', אשר נבחן בשם ע"ב הכולל, משום דקומתה דמלכות שוה לכתר, להיותה מבחי' הד' ממש, כלומר היותר ע"ב, כנ"ל, שהבחן כל קומה הוא ע"י המלכות, דהיינו ע"י או"ח שלה, דעד כמה שעולה ומלביש כן הוא משוה הכלים יחד, כנ"ל בענף ג' עש"ה. וזהו השורש לבחי' ה' פרצופין הפרטיים שבכל נאצל שקומתם שוה, ומכונים על סדר כח"ב זו"נ בשם, מוחא, עצמות, גידין, בשר, עור. אשר פרצוף הכתר מכונה מוחא, ומתפשט לארכו על ה' בחי' כח"ב זו"נ. ועד"ז כח"ב זו"נ דפרצוף עצמות, מתפשטים לארכן עד נוקבא. ועד"ז כח"ב זו"נ דגידין, ודבשר, ודעור, מתפשטין כאו"א לכח"ב זו"נ לארכן עד נוק'. וה' פרצופין אלו עבגע"מ מלבישין זה על זה בקומה שוה, דהא אפילו בגולגלתא, נמצא עצמות גידין בשר עור, אלא הם כולם בחי' כתרים דה"פ עבגע"מ. ועד"ז ה"פ דחכמה מתחת ה' הכתרים וכו', עד למטה בסיומם, ונמצאים ה"פ דנוקבא מלבישין זע"ז, מתחילה נוק' דמוחא, ועליו נוק' דעצמות, ועליו נוק' דגידין, ועליו נוק' דבשר, ועליו נוק' דעור, שה"ס כ"ה טפחים הנזכר לעיל אות י"ב; והנך מוצא קומתם דכולהו שוה בלי הפרש, אמנם צריך להבחין בהם מה שיש בכאו"א מבחי' או"י ומה שיש בכאו"א מבחי' או"ח בסוד התוספת, ע"י המלכות.

והנה ה"פ כח"ב זו"נ דמוחא, כולם ה"ס אור ישר, משום שהוא פרצוף הכתר הכללי, ונודע שאור א"ס מתלבש בכתר על ד' בחי' הנודעות, שכולם ה"ס אור ישר. אמנם בכח"ב זו"נ דעצמות, שהיא חכמה הכללית, נמצא שמצד אצילותה באו"י שלה, ה"ס בחי' א', שהיא מתחת הכתר, ונמצא שקומת כתר דפרצוף עצמות, הגיע לה מסוד או"ח דאור המלכות. ובכח"ב זו"נ דפרצוף גידין, נבחן ג"כ שאין לה מאור ישר אלא מבינה ולמטה, להיותה בחי' ב', שהוא שפל מבחי' א', ונמצא שכתר וחכמה דפרצוף הגידין הוא רק מאו"ח דאור המלכות. ועד"ז פרצוף בשר, שהוא ז"א הכללי, נמצא מצד אצילותו ואור ישר שבו, רק בחי' ג', שהוא שפל מבחי' ב', וע"כ כל קומת ג"ר שבו, שהם כתר חכמה בינה דפרצוף הבשר, מסובבים לו מאו"ח דאור המלכות. ועד"ז פרצוף העור, שהוא מלכות הכללית, אין לה מצד אצילותה, אלא בחי' מלכות דאור ישר, דהיינו בחי' ד' השפלה מכולם, והוא מתחת מעלת ז"א שהוא בחי' ג', ונמצא שכל ט' ספירות ראשונות שלה, שהם כח"ב וז"א, באים

* מהדורא בתרא בדף קל"א.

לה מאו"ח בסוד תוספות. ולפיכך, במקום שצריכין לדקדק בזה, אנו מכנים את ה"פ הכוללים בשם, גולגלתא, ועינים, ואוזן, וחוטם, ופה, להורות הבחן המדרגות שבהם, מבחי' האור ישר לבד, חוץ מהתוספת המגיע להם מצד או"ח דהמלכות, המשוה קומתם דכולם עד הגולגלתא, כנ"ל והבן היטב.

טו) **וצריך** שתבחין בזה מאוד, לידע בכל פרצוף, עד כמה מגיע כללות האור ישר שבו, וכמה מבחי' האו"ח שבו. והבחן הא' הכללי בענין זה נקרא ראש וגוף, כי עד הפה שה"ס מלכות דאו"י, נקרא ראש, אבל למטה מפה נק' גוף, אשר המלכות לבד מתפשטת, בשיעור שנותנת לעליונים, שבשיעור הזה שהמסך משפיע, נעשה ג"כ לכלי קבלה, אמנם כולו הוא או"ח בלי אור ישר.

הבחן הב', הוא בה"פ דראש גופיה, שהמלכות מתחילת אצילותה באו"י הוא נגד הפה לבד, לא למעלה ולא למטה, כי למטה הוא התפשטות המסך בכח האו"ח כנ"ל, וחוטם מתלבש בפה, ואוזן בחוטם פה, וכו', ונמצא שכולם מתקבצים מכנגד הפה בשוה, והמדרגות נבחנות רק בקומה של כאו"א מלמעלה כנ"ל.

הבחן ג', הוא בבחי' הזדככות המסך, שהוא רק מקרה דהתפשטות המסך מפה ולמטה, להיות שאין שם אלא כלי אחד, שה"ס המסך המתפשט לבדו בלי ט"ס הראשונות, שנסתיימו בפה, וע"כ אין שם כלים לאור פנימי דאור ישר מבחי' א' וב' וג' אלא כל הט' אורות מתלבשים בהתפשטות המסך לבד, וע"כ יהי' אור הפנים והעצמות מזכך אותו מעביותו, ע"ד שבארתי לעיל, ויש עוד הבחנות רבות מאוד שיתבארו במקומם.

ובזה תבין, שכל ראש ה"ס כתר דהפרצוף, להיותו כולל אור א"ס המתפשט באור ישר על ד' הבחי' הנ"ל, והוא כולל ג"ר שהם כח"ב, אבל בחי' ג' שהוא חוטם ובחי' ד' שהוא פה הם מתפשטים ג"כ למטה שנק' גוף כנודע, שחג"ת דז"א הוא למעלה מאצילות דבחי' ד', אבל אחר אצילות דבחי' ד' מתפשט אור הז"א בסוד זווג דהכאה, כנ"ל בענף ד' בפמ"א, וע"כ הם מתחברים לאחד, עם כלי מלכות דאו"ח, וז"ס המוזכר בכ"מ בע"ח, שאין לך אור המלכות בלי נה"י דז"א, שז"ס והנה באר בשדה, היינו מלכות, שהמסך מתתקן בה לנביעו דאו"ח בבאר מים חיים, וג' עדרי צאן רובצים עליה, היינו נה"י, כנ"ל.

אמנם אור א"ס נמשך ע"י הראש אל הגוף, ג"כ על ד' בחי' דאו"י, וגם בזווג דאו"ח, וע"כ גם התפשטות הפה עצמו כוללת ג"כ ע"ס דאו"י ואו"ח, ואו"פ ואו"מ, כמו פרצוף הראש כנ"ל. אמנם הוא בערך פרצוף שני, ששפל הרבה מפרצוף הראש, לסבה שהאו"ח והמסך לבדו הוא שורשו, ונמצא שבערך השורש אין לו מכח"ב כלום, כי אור הבינה מסתיים מנגד הפה, כי הוא רק התפשטות המסך, כנ"ל.

ובזה תבין, בענין יציאת ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן מא"ק הפנימי, שכולם יוצאים דרך הפה דכל אחד, כי בראש דכל אחד אין שם הזדככות המסך, להיות האו"פ והאו"מ בב' כלים מיוחדים, כנ"ל בארוכה

עש"ה בכל האמור, וע"כ אחר שנזדכך המסך דא"ק הפנימי מפה ולמטה, אז יצא הע"ב לחוץ, להיות אור א"ס ב"ה המתפשט על המסך דבחי' ג', יהי' האו"ח בקומת חכמה, ונמצא משוה קומתם דע"ס רק עד אור החכמה, ובחי' כתר הכללי נשאר מגולה בלי התלבשות.

והנה מקום פרצוף זה שיצא לחוץ, כלומר שנגרע מבחי' שמלפנים, הוא מפה ולמטה דא"ק הפנימי, כי רק במקום הזה נעשה הזיכוך ולא כלל מקודם, כנ"ל, ונמצא שע"ב החיצון מלביש לא"ק הפנימי רק מלכות שלו לבד, והבן היטב.

ונתבאר לעיל אות ג', אשר ענין הזיכוך אינו גורע רק לאור החכמה, והאו"ח, אמנם לבינה וזו"נ דאור ישר אין לו להזיכוך שום יחס ושייכות, ונמצא לפי"ז שזה הע"ב החיצון שנגרע מקומת כתר דא"ק הפנימי, שה"ס הראש, נמצא נשארין לו בינה וזו"נ דאור ישר מכתר הכללי שה"ס ע"ב הכללי, אפי' אחר יציאתו החוצה.

אמנם הם בחי' אחוריים, דנודע, שבינה וזו"נ דאו"י, המה בסוד אחוריים מצד אצילותם בד' הבחי', אלא אח"כ בסגולת האו"ח, שבים פב"פ, ומתפשט בהם אור החכמה, כנ"ל.

וא"כ, אחר שנסתלק מע"ב החיצון בחי' או"ח דקומת כתר, א"כ נסתלק עמו אור העצמות שהוא אור הפנים, והרשימו שנשאר לו הוא רק אור דאחוריים, שהם בינה וזו"נ דאו"י, כנ"ל. וז"ס ושורש פנים ואחור שנמצא בכל ראש, כי הגולגלתא דע"ב החיצון, ה"ס מלכות דכתר דא"ק הפנימי, ואור בינה וזו"נ הנשאר בו מאור ישר דכתר הכללי, נעשין לאחוריים דגולגלתא בסוד שערות רישא, שהמה לו בסוד מקיפין, מע"ב הפנימי שנגרע הימנו, שחוזרין ונמשכין בסגולת בינה וזו"נ אלו, החופפים על הגולגלתא מלמעלה, ובאחוריים. שג' בחי' יש בהם, כמ"ש באד"ר, מבועא, ונימא, וקוצי דשערי, שמבועא ה"ס אור דחסדים שהבינה יונקת מהכתר, והתפשטות הנימא ה"ס ז"א, וקוצי דשערי ה"ס נוק', המסיימת לכל אור, והבן.

טז) **ועתה** נבאר הלבשתן דפרצופי עסמ"ב זה על זה, והבחן העסמ"ב הכוללים והעסמ"ב הפרטים. והנה פרצוף זה שיצא לחוץ, הנזכר לעיל, ה"ס חכמה הפנימית דא"ק הפנימי, שמסבת הזדככות המסך נגרעת מקומתה שבפנימית הא"ק, כי שם קומתה כמו הכתר, כנ"ל באות י"ד, אבל מהתפשטות הזו דאור א"ס ב"ה על המסך דבחי' ג' יוצאות ע"ס דאו"י ואו"ח יחד רק עד קומת חכמה, וכתר דאו"י נשאר מגולה מלמעלה בלי התלבשות דאו"ח. ובזה נמצא, שפרצוף הזה מתחיל מתחת הכתר דא"ק הפנימי, ונודע שמלכות דעליון נעשת לכתר לתחתון, נמצא שגולגלתא דזה הע"ב החיצון, היא בחי' מלכות דע"ב דא"ק הפנימי, דהיינו מלכות דכתר הפנימי, ובערך פה שלו, כנ"ל באות הקודם. ונחלק גם כן על ראש וגוף, דעד הפה נקרא ראש דע"ב החיצון, ונקרא ג"ר שבו כח"ב, והיינו בערך אור ישר, כנ"ל, ומפה ולמטה הוא זו"נ שבו, דהיינו התפשטות הפה עם נה"י דז"א, כנ"ל. וכל זה רק בערך הראש, אמנם כשנקח את התפשטות הפה בערכו כלפי עצמו, נמצא בו לבד כל

הפה דראש דא"א דאצילות. אמנם מכח תיקונים שיתבארו במקומם, נעשה שם שינוי, אשר בינה דאו"י יצאה לחוץ מראש, וא"כ אין שם בראש אלא מהתפשטות כתר וחכמה דאו"י לבד, ובינה ז"ת דמ"ה מתחילין מפה ולמטה, ע"ד שבארנו גבי ע"ב ס"ג ב"ן החיצונים, וענין התחברות מ"ה וז"ת דב"ן שנשברו, יתבאר במקומם בע"ה.

ועתה נבאר שמות עסמ"ב הכוללים, ועסמ"ב הפרטים. דהנה פרצוף א"ק הפנימי נקרא ע"ב הכולל, שממנו אין שום מדובר, שאסור להתעסק בו, כמ"ש בדברי הרב ז"ל כנ"ל, וכל עסקינו מע"ב הכולל הזה הוא רק בבחי' המקיפין שלו, שנתחבר על גולגלתא דע"ב החיצון בסוד שערות ראש, כמו שהבאנו לעיל ע"ש.

וע"ב החיצון וס"ג החיצון, שנגלה מהם ב' ראשים: ראש דע"ב מגולגלתא עד השבולת הזקן, וראש דס"ג משבולת הזקן עד הטבור, נקראים יחד ס"ג הכולל. והיינו שבערך ע"ב הכולל יהיו שניהם בחי' ס"ג, על שם המסך שס"ג אחור, מבחי' ד' לבחי' ג' כנ"ל. ונקראים ג"כ יחד בחי' ע"ב דס"ג הכולל, והיינו משום שלא נגלה מהם אלא הראשים לבד, שהראש נקרא בכללות, כתר, או ע"ב, או ג"ר, כמו שבארנו לעיל, וא"כ לא נגלה מהם זולת הע"ב דשניהם. אמנם בערך עצמם יהיו נבחנים לב' פעמים עסמ"ב, שבע"ב החיצון שהיא החכמה הפנימית שיצאה לחוץ, יהיה בה לבד עסמ"ב שהם טנת"א, דעד הפה דראש ה"ס ע"ב וטעמים, ומפה ולמטה, שמשם מתחילים הבטישות וההסתלקויות דע"כ מכונה תמיד התפשטות אורות דפה בשם גוף, מלשון נגיפה, שהוא יורה על בטישות האורות זב"ז, כנ"ל, דאז מתחיל להגלות או"ח היורד ומתמעט מסבת הזדככות המסך, כנ"ל, שהוא מכונה בשם נקודות. ואח"כ כשמסתלקים הטעמים והנקודות, נשאר מהם ב' רשימות, שרשימו דטעמים נקרא תגין, ורשימו דנקודות נק' אותיות, כנ"ל. הרי שהתחלת גילוי ג' האורות נת"א, שנק' ג"כ ס"ג מ"ה וב"ן, הם רק מפה דראש ולמטה, וכל זה הוא עסמ"ב או טנת"א דע"ב החיצון. ועד"ז נבחן ג"כ עסמ"ב טנת"א בס"ג החיצון, אשר משבולת עד הטבור, ה"ס הטעמים וע"ב שלו. ומטבור ולמטה, שהם בערך התפשטות אורות דפה דראש דס"ג החיצון, מתחיל בהם ההסתלקות והבטישות, ונגלין שם נת"א, וס"ג מ"ה וב"ן שלו, כנ"ל, וכל זה נקרא עסמ"ב פרטיים, אשר ב' העסמ"ב הנ"ל יחד, נקראים בשם ס"ג הכולל.

וכללות עולם הנקודים, נקרא ב"ן הכולל, אשר היה שבירת הכלים בז"ת שלו, כמ"ש, וגם הוא נחלק על טנת"א ועסמ"ב פרטיים, שג"ר שלו עד פה דראש דפרצוף הזה, נקרא טעמים וע"ב. ומפה ולמטה, שנעשה ההסתלקות והבטישות, יוצאין ונגלין נת"א וס"ג מ"ה וב"ן שלו, אשר ב' אורות דטעמים ונקודות שבז"ת, מסתלקים למעלה, ע"ד שנתבאר בז"ת דע"ב החיצון, כנ"ל ע"ש, וב' הרשימות הנשאר מהם, נקראים תגין ואותיות, או מ"ה וב"ן. אשר רשימו דטעמים שנק' תגין, לא ירדו עם הכלים שהם האותיות, אלא נשארים חופפים עליהם מלמעלה, בסו"ה ונפשו עליו תאבָל, אשר נפש המת מתאבלת ממעל

להקבר, כמ"ש בע"ח. והאותיות, שהם רשימו דאור הנקודות, הם הכלים והמלכים שנשברו ומתו, כלומר שנפרדו מאור האצילות, שה"ס אור החכמה שנק' חיה, ונפלו לבי"ע. ולהיותם רשימו דאור הנקודות, שה"ס או"ח, כנ"ל ע"כ יש עמהם רפ"ח ניצוצין, כי האו"ח נק' ניצוצין, והם ירדו עם המתים לבי"ע, כדי להחיותם. ומספר רפ"ח יתבאר במקומו בע"ה. ובסוד התפ"ב, דהיינו מ"ה הפנימי שיצא מפנימיות ולחוץ, שנק' מ"ה החדש, חזרו והותתקנו, כמ"ש. וזה המ"ה החדש המתקן את הב"ן, נקרא מ"ה הכולל, שגם הוא נחלק על עסמ"ב, ואכמ"ל, ודי בזה.

יז) **ועם** הנ"ל, נוכל להבין ענין אריכות רגלין דא"ק עד לעולם הזה הגשמי ממש. ונמצאים ארוכים ביותר מרגלין דה' פרצופי אצילות, בשיעור האורך דג' עולמות בריאה יצירה עשיה, להיות ה"פ אצילות מסתיימים מלמעלה מגג הבריאה, ורגלי א"ק נמשכים עוד דרך עולמות בי"ע עד לעוה"ז הגשמי, כמו"ש בע"ח ש"ג פ"ב ובשה"ק שער א' ובמבו"ש ש"ב ח"א פ"ג ובשער מאמרי רשב"י פקודי עש"ה.

והענין דנתבאר לעיל, שסוד הארת הקו הנמשך עד לנקודה דאמצעיתא דצמצום הא', ה"ס ע"ס דא"ק, שהיו ממלאים המקום עד לנקודה האמצעית ממש, ושם נעשה בחי' הסוף והסיום להארת הקו, מסבת המסך שנעשה בנקודה דאמצעיתא, מכח הצמצום, כנ"ל בענפים א' וב', ואז נעשה מכח העיכוב שבנקודה, בחי' זווג דהכאה, ויצאו ע"ס דאו"ח, והושוו עי"ז כל הכלים בערך אחד, כמעלת הכתר, שה"ס א"ק הפנימי, שאין אנו עסוקים בו, אלא בכמה שמאיר בסוד מקיפים דשערות גולגלתא, כנ"ל באות ט"ז.

והנה בסוד הארותיו שיצאו לחוץ, ובסוד אורות דהתפשטות הפה דס"ג החצון שירדו למ"ה וב"ן הפנימיים, נעשה שם צמצום ב', שנקרא צמצום נה"י דא"ק, שה"ס עליית הרצון למחשבה, כנ"ל, שבחי' ד' שה"ס המלכות, עלתה לבחי' בינה שנק' מחשבה. שה"ס, מתחילה נברא העולם במדת הדין, כי נתפשט הארות הקו עד נקודה דאמצעיתא ממש, שה"ס בחי' הד' שבכלי מלכות, שה"ס מדת הדין הגמור, כנ"ל בענף א' אות י'. ועדיין ראה א"ק שאין התחתונים כדאים לקבל אורו הרב, וע"כ העלה הזו"נ שלו שה"ס אורות דנה"י למעלה מטבור לסוד הבינה דשם, שה"ס מדת הרחמים, להיותה מבחי' ב' שנקראת חלון, שאין בה בחי' העביות המגיע לשינוי הצורה שיוכל להתפשט הימנה הפכיות הצורה שהיא אחיזת הדינין והקליפות. וז"ס משגיח מן החלונות, שה"ס כלי בינה, מציץ מן החרכים, ה"ס העלאת או"ח שעולה מהמלכות שבבינה, והבן. והתפשטות או"י מכונה בשם משגיח, והעלאת או"ח מכונה בשם מציץ, מלשון התנוצצות, שה"ס או"ח, כנ"ל. ועי' בשער מאמרי רשב"י פרשת שמות דף ע"ט.

והנה ע"י העלאת נה"י דא"ק שבצמצום הב', נעשה חלל ומקום פנוי, לכל התיקונים שבג' עולמות בריאה יצירה ועשיה, כנודע בדברי הרב, בשער הנקודים ובשער התיקון, שמתחילה הי' בחי' שבה"כ בהתפשטות אורות דפה דעולם הנקודים שנק' זו"נ דנקודים, ואח"כ חזרו והותתקנו, ונעשה מהם ד'

עולמות אבי"ע, כמ"ש במקומם. והנה אצילות הזה מסתיימים בסוד עליית המלכות למעלה מגג מבריאה, דהיינו, ע"פ הנקודה דצמצום הב' שה"ס מדת הרחמים. ומנקודה זו המשותפת ברחמים עד נקודת הצמצום הא' שה"ס מדת הדין, מתפשטים שם ג' עולמות בי"ע דפרודא, כלומר, שהכלים דשם אינם אלקיית כמו באצילות, אלא בחי' שרפים ומלאכים ואופנים, שה"ס התפשטות הנוק' וצבאיה, אמנם האור דשם היא אלקיית, כמ"ש במקומו.

ונודע, שאין שינוי מצב עושה העדר במצב הקדום בכל הענינים הרוחניים, אלא בסו"ה הוא ותמורתו יהיה קודש, דשינוי המצב הוא ענין תוספת הצורה על הצורה הקודמת. וא"כ מוכרח, שגם בחי' א"ק דצמצום א' בסוד א"ק הפנימי, נשאר כמו שהיה, וכל הארותיו שיצאו לחוץ מלבישים אותו מחוצה לו, אשר התחתונים מוגבלים בכל המסכים והלבושים שעליו שהם כולהו מדרגות דעלמין דאבי"ע, אמנם לעתיד לבא יסורו המסכים, ויקבלו כולם אורותיהם השייכים להם, בסו"ה ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך וכו', כי יחזרו הכנפיים להיות אור, ואז יקבלו התחתונים מהארת א"ק עצמו, שנמצא אצלינו בעוה"ז ממש, כנ"ל, דנקודה דצמצום הא' ה"ס נקודה דעוה"ז, שהיא לבד נקראת אמצעית ממש, שה"ס מדת הדין, שעד גמר התיקון אין התחתונים כדאים לקבל הימנו, וע"כ לעת עתה היא נמצאת בריחוק הגמור מאור א"ס ב"ה, הן בענין העולמות דספירות דיושר והן בענין העולמות דספירות דעגולים, כנ"ל בע"ח ענף ב' וע"פ הדברים הנ"ל יתבארו לך דברי הרב בע"ח היכל א"ק שער ג' פ"ב עד סו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים, עש"ה, ועי' בש' מאמרי רשב"י קס"ח בד"ה כד יסתיים גלותא.

ובזה תבין ג"כ המוזכר בע"ח בהיכל אבי"ע שער מ"ב פ"ב וג', דחשיב שם הכללות דע"ס כח"ב זו"נ, לה' מדרגות שנקראים בשמותם שנגל"ה. שורש, הוא כתר. נשמה, היא חכמה. גוף הוא בינה. לבוש, הוא ז"א. והיכל, הוא נוק'. והולך ומבאר אח"כ, דשורש נשמה גוף, שהוא ג"ר כח"ב, הם בחי' א' שאין פירוד בינהם, אבל לבוש והיכל נפרדו מהם ונעשו מהם ב' מקיפים. ונמצא דכל ספירה וספירה מכל הפרצופים, אינן נכללות כלל מלבוש והיכל, אלא מג"ר לבד. דהיינו, שבכתר יש רק ג"ר דכתר, אמנם זו"נ שלו נפרדו הימנו לבחי' ב' מקיפים. ועד"ז ח"ב זו"נ, כי בפרצוף הנוק' לא יש רק כח"ב דנוק', אבל זו"נ דפרצוף הנוק', נפרדו הימנה לבחי' ב' מקיפים. באופן, שבכל הע"ס אין בהם, רק עד הבינה, ולא כלל מלבוש והיכל, עש"ה בב' פרקים הנ"ל. וזה מובן היטב באמור לעיל, אשר מצמצום ב' ולהלן, עלתה המלכות לבחי' הבינה, ויצאו זו"נ חדשים שהמה בערך זו"נ דבינה, ובחי' ב', בסוד שיתוף דמדה"ר כנ"ל, וזו"נ הקודמים דבחי' מדה"ד נעשו למקיפין, כלומר שמאירים כדרך או"מ, לאט לאט, בבחי' הכלים החצונים, עד גמר התיקון, שאז ימשכו המקיפין לכלים הפנימיים, והבן היטב. (וז"ס שאין אוכלים אגוזים בר"ה והמ"י).

והנה תחילת השתתפות מדה"ר במה"ד, נעשה בהתפ"ב דעולם העקודים,

כמ"ש בענף ב'. וז"ס מטי ולא מטי, המובא בע"ח שער מטי ולא מטי, כמ"ש במקומו, שבזה נתערבו האורות דזו"נ באור הבינה, שה"ס אשר בדברו מעריב ערבים. וז"ס ביה שמו, שצריך לכתבו בראש העמוד להיות **ו"ה** שה"ס לבוש והיכל נפרדו, וזו"נ עלו ונתחברו ב**י"ה**, שבזה נמצא שכל השם בן ד' המה רק בחי' **י"ה**, וע"כ נרמז בי"ה שמ"ו והבן, כמ"ש בע"ח שער מול"מ פ"ה.

יח) **וז"ס** מתניתין מאימתי קורין את שמע וכו' משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן וכו': פי' דעיקר כוונת קריאת שמע, ה"ס היחוד **דע** דשמע עם **הד'** דאחד, כמ"ש בכוונות, כנודע. והענין, דהשכינה הקדושה נקראת עולימתא שפירתא ולית לה עיינין, כמ"ש בזוהר בסבא דמשפטים (אות ט"ו דפו"י צ"ה). ועי' בזוהר הרקיע משפטים, בהשגת האר"י ז"ל על הרמ"ק ז"ל, בפירוש הזוהר הנ"ל.

ופירש שם וז"ל, **עולימתא שפירתא, ה"ס הכלה הכלולה. ולית לה עיינין, דמסטרא דיצחק אתיא דכתיב ביה ותכהין עיניו מראות, ועיינין דילה הם למטה בהיכל זכות וכו', וגם גופא לית לה, שהרי נפקא ואתדבקא באחוריו בתחילת האצילות וכו', וכן כתב הוא עצמו** (דהיינו הרמ"ק ז"ל) **בס"י וז"ס ד' שאין לה אלא ד, ב' זרועות וב' ירכין. ובשעת היחוד דהיינו אחד א"ח ד'. שהיתה בתחילת אצילותה, צריך להעביר ידיו על עיניו. ואפשר, שעל זה נהגו לכפוף ראשיהם על ברכיהם בשעת היחוד, לבל יראה הגוף וכו'. ואלו היה לה עיינין, הוי מוקדא עלמא בשלהובותא, וז"ס הסבי עיניך מנגדי, שיהיו למטה ולא כנגד החתן, וז"ס המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, יתן ממש למטה בהיכל זכות, ולבו למעלה באצילות. איהי נפקת בצפרא, בשעתא דקדרותא אשתכח, ואתדבקת אתתא בבעלה וכו'. ואתכסיאת ביממא, כי היא מדת לילה, וביום מתעלמת ואינה פועלת פעולתה וכו'. וכאשר נברא האדם, ובנה ה' אלקים את הצלע וכו', ונתקנה גם היא למעלה בקישוטים דהתחתונים, כמ"ש ואד יעלה מן הארץ, ממעשה התחתונים. ומתקשטת הכלה בהם ואלו נקרא קישוטין דלא הוו, להיות דלא הוו באצילות, ונעשין לה עתה מקישוטין של התחתונים וכו', וז"ס ד ה דיהודה עכ"ל עש"ה.**

ולביאור דבריו ז"ל, צריכים לידע, שאין בין הקריאה להכתיבה, אלא טעמים ונקודות לבד, שכתיבת ספר התורה הוא רק בתגין ואותיות, ובעל הקריאה הולך וממשיך בתוכם אורות דטעמים ונקודות בעל פה. וכללות הטנת"א שבס"ת, ה"ס אורות דפה דעולם הנקודים, שהיה בהם ענין שביה"כ, אשר ב' האורות דטעמים ונקודות חזרו ונסתלקו לשורשם, וב' הרשימו שלהם שנק' תגין ואותיות, עלו והותתקנו בסוד צירופי תיבות ופרשיות שבס"ת. ונודע שסוד שביה"כ נוהגים בזו"נ דכולהו ה' פרצופין דעולם הנקודים, וע"כ די לו לבעל הקריאה, להסתכל בצירופי תיבות ופרשיות, להכיר בהם בחי' הטעמים והנקודות שצריך להמשיך לתוכן, אם מא"א, ואם מאו"א ואם מישסו"ת, ואם מזו"נ. ומקום הטעמים והנקודות האלו,

הם למעלה מאצילות, דהיינו בפרצוף ס"ג דא"ק, המלביש לא"ק משבולת הזקן ולמטה, אשר הראש דס"ג מתפשט עד הטבור, וגופא דס"ג מטבור ולמטה, ובכל הסדרים שנוהגים שם, כמו שפרשתי לעיל.

ובזה יתבאר לנו סוד אתוון רברבין, **ע'** דשמע **וד'** דאחד, ונתבאר לעיל, סוד בי"ה שמו, שצריך לכתבו בראש העמוד בס"ת, שהוא ענין העלאת נה"י דא"ק לחג"ת שלו, כנ"ל, שה"ס העלאת ו"ה דס"ג דא"ק לי"ה דס"ג, המלביש לא"ק מטבור ולמעלה עד השבולת הזקן, כנ"ל, שה"ס ראה שאין התחתונים כדאים לקבל אורו, עמד ושיתף עמו מדה"ר, כי מתוך שעלו ו"ה בי"ה, קבלו ו"ה לצורת י"ה, ונעשין הזו"נ כמו בחי' או"א ממש, שזה שורש לסו"ה מ"ה שמו ומ"ה שם בנו כי תדע, כמ"ש בזוהר, להיות מעלת האב ומעלת הבן אתיין כחדא.

והנה נתבאר לעיל, שע"י התפ"ב והעלאת נה"י לחג"ת, נתעלמו ונפרשו האורות דבחי' ג' ובחי' ד', ועלו להיות בסוד ב' מקיפים הנקראים לבוש והיכל, עש"ה. ולא נשאר מהם בחג"ת, זולת בחי' רשימו שלהם, שה"ס דברי הרב ז"ל בזוהר הרקיע הנ"ל, שאומר דגם גופא לית לה, שהרי נפקא ומתדבקא באחוריו בתחילת אצילות עכ"ל. שנמשך משורש הנ"ל, דבסבת התערבות והמתקת מה"ד במה"ר, ונכלל ו"ה בי"ה, ובי"ה לבד כל שמו, כנ"ל, הותתקנו כל אחת ואחת מעשר הספירות, רק בשורש נשמה וגוף לבד, שה"ס כח"ב וי"ה, אמנם לבוש והיכל, נפרדו למקיפים, כנ"ל. ולפ"ז, צריכה גם המלכות להכלל משרש נשמה וגוף, כמו הט"ר. ואומר, דגופא אין לה, להיותה רק בבחי' רשימו מתחילת אצילות, כלומר, דהרי שורשה אינה יותר מבחי' התפשטות הפה דראש, שה"ס נהי"מ כנ"ל, ונודע שאימא רק עד הוד אתפשטותה, וא"כ בבחי' גוף דמלכות שה"ס הבינה, כנ"ל דשורש נשמה גוף ה"ס כח"ב, נמצא דאין לה בחי' יסוד, אלא נצח והוד לבד. וע"כ, בסוד עליית ו"ה לי"ה, נמצא שלא עלו מהמלכות אלא הירכין שלה, שה"ס נו"ה, ובהתכללם עם בחי' חג"ת, נמצא נצח דהמלכות נכללת בחסד, והוד דהמלכות נכללת בגבורה, שחו"ג נקראים דרועין, אבל ת"ת אין לה כנ"ל, וא"כ אין לה יותר מד' ספירות, חו"ג נצח והוד. שה"ס **ד'** רבתא, שנודע, שג' אלפא ביתות יש, אותיות גדולות בבינה, בסו"ה ופום ממלל רברבן. ואותיות קטנות בנוק', בסוד המיעוט. ואותיות אמצעיות בז"א. וכיוון שאנו רוצים להמשיך בשעת קריאת שמע מסוד הטעמים ונקודות משורשם, דהיינו מסוד העליה לחג"ת ששם הרחמים, ע"כ כתיב אחד **בד** רבתי שיורה על חו"ג נו"ה דהמלכות, כמות שהיא בי"ה, כנ"ל.

וצריך שתדקדק במה שאנו מחליפין הכינויים שהוא ענין אחד, אלא כשאנו מדברים בערך א"ק גופי', נקרא עליית נה"י לחג"ת, ומה שאנו מכנים עליית ו"ה לי"ה, היינו בפרצוף ס"ג, שקומתו מתחילה משבולת הזקן ולמטה. וכן תזכור שכל נהי"מ, הם שם המלכות, דהיינו התפשטות המלכות דראש דכל דרגא, נקרא נהי"מ כנ"ל. שא"א להאריך ולברר זה בכל מקום שכבר הארכתי

לבאר זה בהמשך האמור בהקדמת אח"פ עד כאן.

ובסוד העליה הנ"ל, נקרא ז"א בשם **אח** דאחד. דאח ואחות הוא שם החכמה, כנודע בסו"ה אמור לחכמה אחותי את, וכיון שו"ה עלו לי"ה, נמצא ז"א במקום אבא ממש, ע"כ נק' אח, כמו פרצוף אבא.

ובזה יתבאר לך, למה תלה התנא שיעור קריאת שמע בערבין, בזמן כניסת הכהנים לאכילת תרומה, להיות אבא נקרא כהן גדול כנודע, ובסוד מ"ה שם בנו הנ"ל נקרא גם ז"א בשם כהן, שבזה נמצא, דמצות קריאת שמע ואכילת כהני טבולי יום בתרומה, תלויים בזמן אחד ממש, כמו שיתבאר בס"ד.

והענין יתבאר בהקדם הספרא דצניעותא (אות י', דפו"י ח"ב קע"ו:)

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור היינו דכתיב כי הוא אמר ויהי הוא בלחודוי לבתר אתחזרו חד יהיהו (כצ"ל דהיינו יהי עם הו אתחברו) **ו בתראה שכינתא לתתא כמא דה' שכינתא אשתכח ובחד מתקלא אתקלו והחיות רצוא ושוב דכתיב וירא אלקים את האור כי טוב אמרו צדיק כי טוב האי במתקליה סלקא קדמאה בלחודוי וכלא לחד אתחזרי אחתא ומודעתא כלילן דא בדא בי"ה כתרין רחימין דמתחבקן וכו'. ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים שליט דכר בנוקבא דכתיב וצדיק יסוד עולם. נהיר יוד בתרין ונהיר ומעבר לנוקבא אתיחד יוד בלחודוי סליק בדרגוי לעילא ולעילא אתחשכא נוקבא ואתנהירת אימא ומתפתחא בתרעוי, אתא מפתחא דכליל בשית ומכסיא פתחהא ואחיד לתתא להאי ולהאי, ווי למאן דגלי פתחהא ע"כ.**

עוד בזהר תרומה (אות תשמ"ו דפו"י קסז.) **ועל רזא דא דהאי אור דדליק ונהיר להאי נר כתיב ביה באהרן בהעלותך את הנרות בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור, אור דא כתיב ביה יהי אור ויהי אור אמאי כתיב ויהי אור הא בויהי כן סגיא. אלא יהי אור, דא אור קדמאה דאיהו ימינא ואיהו לקץ הימין. ויהי אור, דמימינא נפק שמאלא, ומרזא דימינא נפק שמאלא, וע"ד, ויהי אור, דא שמאלא, מכאן דויהי קדמאה דאוריתא מסטרא דשמאלא הוה ובג"כ לאו איהי סימן ברכה, מ"ט בגין דביה נפק האי חושך דאחשיך אנפי עלמא וכו' וירא אלקים את האור כי טוב דא הוא עמודא דקאים באמצעיתא וקאים ואחיד בסטרא דא ובסטרא דא וכו' וכיון דאתא תליתאה דא כדין אפריש מחלוקת דימינא ושמאלא שז"ס ויבדל אלקים בין האור ובין החושך.**

פירוש, דיש כאן ג' פעמים אור: אור א' יהי אור אור ב' ויהי אור אור ג' וירא אלקים את האור כי טוב. והנה כ"ז ה"ס התפשטות אור א"ס ב"ה לע"ס דאו"י עד כלי מלכות ומהמלכות על ע"ס דאו"ח כמו שפרשנו לעיל. והמאמרים דמעשה בראשית ה"ס או"א כמ"ש בליקוטי תורה בראשית ע"ש. ונמצא אור א' דויאמר ה"ס או"א, והאור הב' דויהי אור ה"ס זו"נ. ונודע דהוא, ה"ס עלמא דאתכסיא שה"ס או"א. וזה שפירשו בזוהר ענין ב' פעמים אור הנ"ל בסו"ה כי הוא אמר ויהי שהוא בלחודוי ויהי בלחודוי, שסוד אור הב' שה"ס זו"נ בסוד לבוש והיכל נבדלו

ונתפרשו מן אור א׳ שנק׳ הוא ונעשין לב׳ מקיפין כנ״ל. ואומר עוד **לבתר אתחזרו חד**. כלומר דהכלים של זו״נ הנעלמים עלו לאו״א ונעשין זו״נ בבחי׳ או״א וע״כ **בחד מתקלא אתקלו**. פי׳ דסוד זו״נ נקרא מתקלא. ונמצא ע״י עלייתם נעשין גם בבחי׳ או״א בחי׳ מתקלא שה״ס זו״נ. שז״ס וירא אלהים את האור כי טוב שה״ס אמרו צדיק כי טוב. כלומר דהתפשטות דאור הג׳ הי׳ בחי׳ זו״נ הכלולים באו״א גופייהו שה״ס השיתוף דמדת הרחמים דהמסך דמלכות נמתק במדרגת אימא ונמצא ג׳ אורות אלו ה״ס כהן לוי ישראל. אור א׳ דהמאמר ה״ס או״א שה״ס כהן ואור ב׳ ה״ס זו״נ הראשונים שהיו במדת הדין ואור ג׳ ה״ס עליית זו״נ באו״א שה״ס שיתוף דמדה״ר ונקרא ישראל. וזה שאומר **האי במתקלא סלקא** דהיינו אור ג׳ שה״ס ישראל ונמצא גם או״א באים בסוד מתקלא וזו״נ בשיתופא משא״כ קדמאה בלחודוי דהיינו אור א׳ לא היה משותף עם זו״ן.

ואומר עוד **וכולא לחד אתחזרו אחתא ומודעתא כלילין דא בדא:** פי׳ הבינה נקראת אחתא בסוד אמור לחכמה אחותי את דחו״ב נקראים אח ואחות והמלכות נקראת מודעתא בסוד הזווג הנק׳ ידיעה כנודע. ואומר שהם כלולין דא בדא. וז״ס דאו״א בסוד התכללות הזו נקרא כהן וכהנה משום דהמלכות נקראת יד כהה כמו שדרשו חז״ל בסו״ה והיה לאות על ידכה זו היא יד שמאלית שהיא יד כהה. ובעליתה לבינה בסוד אחתא ומודעתא כלילין כחדא נקראת כהנה ע״ש הבינה שיש לה נ׳ שערי בינה כנודע. ואבא נקרא בסוד הזה כהן גדול המשמש בשמונה בגדים, דארבע בגדים דכהן הדיוט ה״ס ע״ס דזו״נ המתפשטות מאו״א. ולהיות זו״נ נכללים בו יש בו ד׳ בחי׳ חו״ב תו״מ דידיה וגם חו״ב תו״מ דנוק׳ והבן.

ואומר עוד ויאמר אלקים יהי מאורות ברקיע השמים שליט דכר בנוקבא: דסוד ב׳ המאורות ה״ס התפשטות זו״נ מן היכל או״א למקומם עצמם שבהיות זו״נ בהיכל או״א הי׳ בסוד ב׳ המאורות הגדולים בסוד אחתא ומודעתא כחדא כנ״ל אבל בהתפשטותם שוב לבחי׳ עצמם למטה מאו״א למקום זו״נ הקודמים נמצא דשליט דכר בנוקבא. כלומר דבחי׳ הדין הקודמת במלכות נמתקה ונעלמה מכח ההתכללות הקדום. וע״כ אומר דכתיב **וצדיק יסוד עולם** כלומר דכל האורות הראויים להתפשט בעולמות נכללים עכשיו בז״א שה״ס המאור הגדול לממשלת היום ועליו נאמר וצדיק יסוד עולם. והולך ומפרש סדר העליה לאו״א וחזרתם למקומם. ואומר **נהיר יוד בתרין** כלומר אבא שה״ס יוד מעלה את זו״נ דלמטה אצלו, ונמצא שז״א נכלל באבא ונוק׳ נכללת באימא ואז אור אבא מגיע לב׳ נוקבין ביחד ונמצא נהיר בתרין.

ואומר עוד **ונהיר ומעבר לנוקבא** כלומר דע״י הארתו בשניהם יחדיו נעשה אימא כמו מעוברת עם הנוק׳, ומעבר כמו מערב.

ואומר עוד **אתיחד יוד בלחודוי**. כלומר, דאחר שהאמא מתערבת עם הנוק׳ הוא מתפרש מהם וסליק בדרגוי לעילא ולעילא שה״ס אור א׳ דנגנז לצדיקים לעולם הבא ואז אתחשכא נוק׳ דהיינו משום הגניזו הנ״ל ואתנהירת

אימא ומתפתחת בתרעוי, דהיינו שאור הגנוז אינו מגיע לנוק' אלא לאמא בלחודוי שאימא נקראת עולם הבא כנודע. **אתא מפתחא דכליל שית ומכסיא פתחהא ואחיד לתתא להאי ולהאי.** ומתחילה נבאר ענין המפתחא דכליל שית, שהוא סוד ז"א. וכן למה נקרא בשם מפתחא דכליל שית.

וכדי להסביר את זה, צריכין להבין מקודם שורשי רפ"ח ניצוצין על בוריו. וסוד ג' מיני קלקולים כלליים שקרו בעולמות, דהיינו ענין שבירת הכלים, וענין מיעוט הירח, וענין החטא של עץ הדעת טו"ר, שבזה נפגמה המלכות בג' הבחי', עולם, שנה, נפש.

והנה קלקול הא' שה"ס שביה"כ כבר נתבאר לעיל, שהוא ענין הזדככות המסך על בחי' ב', באופן שאו"ח שעולה מהמסך לא המשיך כלום מהכתר והחכמה זולת מאור הבינה ולמטה. שבזה הופרש הנר ויצא מכלל האבוקה, כי אור דחסדים שה"ס מבינה ולמטה נפרשו מאור העצמות והאצילות, והפרשה הזו נק' בדוגמא שבירה, כי נשבר אור דחסדים מאור דעצמות כנ"ל, והכלים מכונים מיתה, להיותם נבטלים מהגבול שלהם, שכל הגבול הוא מסוד המסך, וכח המעכב דהמסך על האור העליון, הוא דוקא על אור א"ס ב"ה, שה"ס אור האצילות דהיינו אור החכמה, אבל לא כלל על אור הבינה הנפרש מהאצילות, עי' לעיל.

והנה יש כאן בשבירה ומיתה הנ"ל ג' בחי' שהם: אורות, ניצוצין, וכלים. והענין, דנודע דכל אור יש בו ד' בחי' דאו"י, שה"ס ע"ס דאו"י, ואח"כ עולה מהמסך ע"י זווג דהכאה עוד ע"ס דאו"ח, אשר ע"ס דאו"י עם ע"ס דאו"ח מתחברות למהות אחת, ומתלבשים בכלים דד' הבחי' דאו"י.

והנה בזו"נ דנקודים לא עלה מהמסך ע"ס דאו"ח אלא ח' ספירות, דהיינו עד הבינה, שהוא ענין שבירתם ומיתתם כנ"ל, וא"כ יש כאן בשביה"כ ל"ב בחי' בניצוצין וכלים, דהיינו ח' ספירות דאו"ח, וד' בחי' הכלים דאו"י הכלולים בכל ספירה וספירה מח' ספי' הנ"ל, וד' פעמים שמונה הוא ל"ב. וכל אחד ואחד מל"ב בחי' הנ"ל כלול מרשימות האורות דע"ס דאו"י, ונמצא עשר פעמים ל"ב בחי' הם ש"ך בחי'. ונודע דאע"ג שהמאציל חזר והעלה את אורות וניצוצין וכלים הנ"ל, ותיקן מהם ד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, אמנם לא עלו כולם, אלא נשאר מהן מאורות וניצוצין וכלים שלא נתבררו, כמו"ש באד"ר, מהם אתתקנו ומהם לא אתתקנו. ותדע, שלא נתתקנו מהם אלא רפ"ח בחי', כלומר דחזרו והותתקנו רק בבחי' ט"ר דע"ס דאו"י, אבל בחי' מלכות דע"ס דאו"י לא נתתקן, ונמצא של"ב בחי' דמלכות נשארו למטה בלי תיקון שהיא נקראת ל"ב האבן, שאינו עולה בתיקון עד לעתיד לבא, בסו"ה והסירותי את לב האבן מבשרכם, ועי' כ"ז במרשב"י בסופו.

ונתבאר, דמלך הז' דז"ת דנקודים לא נתתקן מצד המאציל, אלא חג"ת נה"י לבד, וז"ס ז"א דעולם התיקון, שנק' מפתחא דכליל שית, אבל לא מלך הז', אמנם היא נכללת בו בסוד היחוד, דהיינו בעליתו להיכל או"א שאז נבנים

שניהם משורשם כמלפנים, בסוד המלכות דצמצום הב' כנ"ל.

וז"ס המוזכר לעיל מזוהר תרומה, **ועל רזא דא דהאי אור דדליק ונהיר להאי נר.** פי' דהמלכות שעלתה בסוד התיקון דאצילות להיכל או"א, נמצא שז"א במקום אבא והמלכות במקום אימא, ונמצא דהמלכות מקבלת לאור הא' דאור שבעת הימים. וזה שאמרו עוד **דכתיב בי' באהרן בהעלותך את הנרות, בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור וכו', אור קדמאה דאיהו ימינא וכו'** עי' לעיל. פי', דסוד כהן גדול ה"ס ז"א העולה במקום אבא ומשמש בשמונה בגדים כנ"ל, ואיהו מאיר שם להמלכות סוד אור החכמה דאור קדמאה, וע"כ כתיב בהעלותך את הנרות, דהיינו דמעלה אותה להיכל או"א כנ"ל.

ובזה נמצא ז"א ומלכות שניהם שוין בקומה אחת כמו או"א, ואז נקראים ב' מאורות הגדולים, שמשמשים בכתר א'. וז"ס ויהי ערב ויהי בוקר דיום א', שכתוב בליקו"ת דהלילה כאור היה וערב ובוקר שוין שם אהדדי, ע"ש בבראשית.

אמנם ביום הרביעי מארת חסר כתיב, כי נתמעטה הלבנה. וכמו שפרשו חז"ל דקטרגה הירח א"א לב' מלכים שישמשו בכתר אחד, ואז נאמר לה לכי ומעטי את עצמך וכו' (חולין ס':).

והענין של הקטרוג, היינו משום דראתה, דבאופן הזה שיהיו שניהם משמשים בכתר אחד דאו"א, לא יגיע לבחי' דידה עצמה שום תיקון, דהיינו לבחי' אחרונה הנ"ל שעדיין לא עלתה להתברר ולהתתקן, כי האורות שלהם שהיו באים במאנין דאימא, לא הי' להם שום יחס אל בחי' אחרונה הנ"ל. ואז נאמר לה, לכי ומעטי את עצמך, ואמרה לפניו הואיל ואמרתי לפניך דבר הגון אמעט את עצמי, כלומר לא די שלא עשית רצוני להוסיף תיקון בעולמות, עוד עשית קלקול חדש לבחינתי, להתמעט ולהיות בבחי' אחורים, אתמהא. וע"כ פייס אותה, ואמר לה שתמשול ביום ובלילה. כלומר שתתפשט לבחי' ז"א ג"כ.

והשיבה, שרגא בטיהרא מאי אהני, כלומר דלהיות האורות מושפעים לה מהשמש שה"ס מדת הרחמים, מאי זה אהני לבחי' עצמה שה"ס מדת הדין, ונמצא מדתה עצמה שרויה בחושך, ופייסה עוד, אשר ישראל יקראו על שמה וכו'.

וקלקול ג' הוא מחטאו של אדה"ר שבסבת חטאו חזר ונתערב גם מבחי' רפ"ח ניצוצין שכבר נבררו מצד המאציל כנ"ל (אשר אחר שביה"כ ונפילת ש"ך ניצוצין לעלמין דפרודא חזרו והותתקנו בד' עולמות דקדושה שנק' אבי"ע, אמנם רק ברפ"ח ניצוצין שהם ט' פעמים ל"ב ול"ב העשירי שה"ס בחי' אחרונה דמלכות נשארה למטה בלי בירור ואז היו זו"נ קומתם שוה בערך או"א ממש כנ"ל. ואח"כ בסוד מיעוט הירח נעשה לבחי' אחורים לז"א ובסוד המאור הקטן, והיה זה אחר שנתפשטו ויצאו מהיכל או"א למקומם בסו"ה ויתן אותם אלקים ברקיע השמים וכו'. והנה ללידת אדה"ר חזרו ועלו להיכל או"א כמ"ש בע"ח, ונמצאים שוב בקומה שוה כמו או"א, ומזווגם יצא נשמת אה"ר שז"ס

שאה"ר נק' בחי' אח לז"א, דכיון שזו"נ היו אז בבחי' או"א, נמצא נשמת אה"ר הוא התפשטות דאו"א ומדרגתו כמו הז"א והבן. וכשנולד אדה"ר היה בבחי' דו פרצופין כמ"ש חז"ל (עירובין י"ח.). והיינו דהיו העולמות בבחי' מיעוט הירח שנכללת הנוק' בז"א כנ"ל. ואח"כ נתנסרה הנוק' הימנו ובסוד ויבן ה' אלקים את הצלע חזרו זו"נ העליונים פב"פ וגם אדם וחוה היו ב' פרצופים פב"פ, והיינו באורות דאו"א ובמאנין דברא וברתא כמו"ש בשער הפסוקים בראשית ע"ש ובליקוטי תורה).

וז"ס ויניחהו בגן עדן, שגן ה"ס ברתא ועדן ה"ס אימא ושם היה עבודתו דהיינו בהיכל אימא שה"ס ג"ע. וסוד ל"ב האבן הנ"ל שלא נתברר מסיבת שביה"כ הי' בבחי' חתיכת שדה חוץ לגן, ואם היה אדה"ר נשמר עצמו במצות עבודה ושמירה היו האורות דאימא מושפעים מאליו בסוד השבת והיו מתיחדין ברזא **דאחד** ונהירין בנהירו עילאה דאו"א ממש. וכיון שחטא בעה"ד טו"ר אז נתקלקלו הבירורין דרפ"ח ניצוצין גם כן וחזרו ונתערבו עם הרע. ונמצא דמלכות דט"ר שכבר נבררה חזרו אורותיה להתערב ברע וע"כ נגרש מג"ע לעבוד את האדמה בזיעת אפו וכו', כדי שיתקן כל ג' הקלקולים הנ"ל ע"י נפשות רבות וזמנים רבים.

וצריך שתדע סוד הזמנים ביום ולילה, אשר באים ע"י זווגים העליונים. דסוד הלילה, ה"ס זמן זווג זו"נ העליונים וסוד היום היא ההארה המתפשטת מהזווג הזה, ונמצא דזה הזיהרא עילאה שהיה לו לאה"ר בג"ע בבת אחת, היא מתפשטת לפרטים רבים בסוד מ"ן ומ"ד, שבאור היום עושים מצוות ומ"ט, ובזה מעלים מ"ן לזווג הלילה, ומאור הזווג מתפשט יום שלאחריו, וכן חוזר חלילה. והוא, כי אחר שנתערבו טו"ר נעשה לקליפות בנין גדול שיש כח להם להתאחז בקדושה וכו', וכדי להשמר מהם נחלק האור דז' ימי בראשית לחלקים קטנים מאוד, אשר הקליפ' אינם יכולים לינק מהם מחמת קטנותם. עד"מ במלך שרוצה לשלוח סך גדול דינרי זהב לבנו למדינת הים, והנה כל בני מדינתו גנבים ורמאים ואין לו שליח נאמן, מה עשה, הלך ופרט את הדינרים לפרוטות, ושילחם ע"י שליחים רבים, באופן שלא יהי' כדאי להם הנאת החמס שיפגמו בשבילה בכבוד מלכות. שבאופן זה דסדר זמנים בנפשות רבות, אפשר ע"י הארות הימים לברר כל הני"ק שנעשקו בידי הקלי' מסיבת החטא דעצה"ד כנ"ל. וסוד הנפשות הרבות הוא בחי' התפרטות לאורות הפנימים, ובחי' ימים מרובים הוא בחי' התפרטות לבחי' אורות חצוניות, ופרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון אור הגדול שחטא בו אדה"ר ואז יהי' גמר התיקון.

ונמצא דע"י מצוות התלויות בדיבור מתתקן או"פ בסוד קלקול ג' הנ"ל, וא"צ מעשה האדם, דכבר מתוקנים היו בששת ימי בראשית בעשרה מאמרות, ודיבורו של קב"ה חשיב מעשה, בסו"ה בדבר ה' שמים נעשו, וע"כ אתי דיבור ומתקן דיבור, אמנם בסוד המציאות דעוה"ז, שה"ס בחי' אחרונה שלא נבררה ונשארה בקלקול התוהו ושביה"כ, בסוד ל"ב העשירי דש"ך

ניצוצין, שה"ס הדומם והצומח שאה"ר לא קרא להם שמות, עליהם ניתנו המצוות התלוים דוקא במעשה, שאין הדיבור מספיק להם, להיות דיבורו של אדם לא חשיב מעשה, שזסו"ה אשר ברא אלקים לעשות הנאמר במ"ב, כלומר שהניח למעשה האדם.

ובזה תבין שהלילה ה"ס המלך השביעי דמלכין הנ"ל דשביה"כ, בסוד ל"ב העשירי, אמנם גם הוא נחלק לד' בחי' כנ"ל ד' פעמים ח', שג' בחי' הראשונות ראויות עוד לקבלה, לאור הלבנה עכ"פ, וז"ס ג' משמורות הוי הלילה. וז"ס עולמתא שפירתא דלית לה עיינין. כלומר לעיינין דחתן. וה"ס אור שבעת הימים שה"ס **ע** רבתי כנ"ל. ואילת השחר היא בחי' הד' שבל"ב העשירי שנק' אתקדרותא דצפרא שע"י המ"נ העולים ממע"ט דהצדיקים נעשה בעת הזה הזווג למעלה, ואז יוצא השמש להאיר ע"פ הארץ שה"ס האור היוצא מזווג הנ"ל. אמנם מתחילה צריך להקדים לתקן ג' אשמורות הלילה שה"ס נתינת עינים דחתן, וז"ס קדמו עיני אשמורות, ועיקר התיקון הוא בהתחלה. וז"ס קריאת שמע שהיא מצוה התלויה בדיבור לתיקון או"פ. וז"ס אכילת כהנים בתרומתם שהיא מצוה התלויה במעשה לתיקון אור חיצון.

ובזה תבין מה שהתנא דמתני' תלה מצוות ק"ש באכילת תרומה שהוא תמוה, דאנן במשנה ראשונה קיימינן ועדיין לא נדע מסכת תרומות לידע דביאת שמשו מעכבתו מלאכול בתרומה והיה לו לפרש מצאת הכוכבים, ותי' הגמ' מילתא אגב אורחא הוא דוחק לכאורה. אמנם נודע דתנאים ואמוראים ארזא דאורייתא סדרוהו, ובסוד פנימיות הדברים נמצא שמתחילה צריך לתקן אור החיצון בסוד מצוות מעשיות ועמו יחד אפשר לתקן גם אור הפנימי. ועוד כיון דמצוות ק"ש בזמן שכיבה ה"ס הכנת חתן וכלה לחופה דאו"א דע"כ משים ידיו על עיניו בקריאת שמע כדי להכינה להמשכת **ע** רבתי דשמע, דעיינין שלה נמצאים למטה בהיכל זכות וצריך לאורות דאו"א כנ"ל, א"כ עבודה זו שייכת לכהן שהוא בבחי' אבא בסוד אור דדליק להאי נר כנ"ל בסוד בהעלותך את הנרות, וע"כ אומר משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן. וצאת הכוכבים הוא רק סימנא בעלמא.

ובזה תבין דברי ר' אליעזר עד סוף משמורה ראשונה. שג' משמורות ה"ס רת"ס, והנה בסוף הוא זמן הזווג ליציאת השמש שכבר מוכנת לזה, ועיקר הכנה צריכה להיות בראש.

ובזה תבין הפלוגתא דמ"ד ד' משמורות הוי הלילה הוא משום דקחשיב אתקדרותא דצפרא למשמורה הד', ומ"ד ג' משמורות ה"ס מ"ש בזוהר בסו"ה אשת חיל עטרת בעלה, דבעלה אתעטר בה והיא לא אתעטרת בבעלה, והיינו דכל הארת הזווג אין מגיע לבחי' ד' קודם גמר התיקון כלום, וע"כ ביממא שה"ס הארת הזווג כנ"ל נמצאת אתכסיא לגמרי.

ובזה תבין שהערב שמש נקרא ביאת השמש ואור יום נקרא יציאה, ולכאורה הי"ל בהפך. והיינו כנ"ל דבערב השמש בא לחופתו דאו"א עד אתקדרותא דצפרא ושם נעשה הזווג בחופה הנ"ל. **ואז והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ אורח.**

מהדורה בתרא

יד) **הנה** במהדורה קמא באות זה ביארתי ענין התלבשות הפרצופים ובאתי שם בדרכים מסובכות ביותר. והוא משום שחשבתי אז שלא לדבר בחיבורי זה כלום מפרצוף גלגלתא דא"ק, מטעם שהרב מעלימו מאד ולא דיבר ממנו אלא בדרך רמז, ולכן כיניתי שם את ב' הפרצופים הראשונים דא"ק בשם ע"ב פנימי וע"ב חיצון ועוד כאלו. אמנם ראיתי לאח"ז כי אינני יכול להמשיך את ביאורי אם לא לבאר איך שהוא גם את פרצוף גלגלתא דא"ק, לכן להלן בפנים מסבירות בענף ט' חזרתי פעם ב' על כל הענין הזה של ההתלבשות של הפרצופים, ובארתי את כל ה' הפרצופים וגם הפרצוף של הגלגלתא בכללם. ולכן אין צורך למעיינים לעיין יותר בכל מ"ש כאן בזה, רק לעיין במקומו בפמ"ס ענף ט' הנזכר, וע"כ לא אדפיסו עוד עתה ובמקומו אתן ביאור כללי לדברי הרב שבענף ז'

ותחלה צריכים להבין שהרב מדבר כאן מפרצוף הא' דא"ק הנקרא גלגלתא, וע"כ רמז לנו בתחלת דבריו, **אשר כוונת המאציל היה לעשות עתה התחלת הויות הכלים להלביש האור לצורך המקבלים שיוכלו לקבל, ולכן בהיות שיצאו בלתי שלימים וגמורים חזרו לעלות לשרשן להתתקן ולהשתלם ועי"כ נעשה כלי**, עכ"ל.

והנך רואה שהמדובר הוא עוד טרם התלבשות האור באיזה כלי, ע"כ תבין שהדרוש הזה סובב על התהוות פרצוף הא' דא"ק, אמנם אינו מדבר כאן אלא מבחינת הגוף של הגלגלתא, כלומר באורות המתפשטין מפה ולמטה הנקרא גוף, כי למעלה מפה שהיא המלכות של ראש דפרצוף זה, הנה אין שם כלים כלל.

ודע שסדר התהוות הכלים שכתב הרב כאן בפרצוף הא' דא"ק, הנה זה נוהג גם בכל הפרצופים שבאבי"ע אלא בתוספות ענינים, וע"כ דברים אלו צריכים לתשומת לב ביותר.

וכאשר נמצה בקיצור את הדברים שבענף זה, יהיה לפנינו ז' עיקרים חשובים בסדר התהוות הכלים.

א' כי אחר שנתפשטו עה"ס מפה דא"ק עד הטבור, חזרו ונסתלקו משם ועלו למקורם, דהיינו לפה דא"ק שמשם יצאו, המובא בתחלת הענף.

ב' כי אור המאציל מושפע ובא לתוך הפרצוף בשעת הסתלקות האורות למקורם, כמובא בענף ז' אות ז' ד"ה הנה.

ג' כי האורות שנסתלקו הניחו אחריהם בחינת אור עב למטה, שהוא בחינת כלים, כמובא בענף ז' אות ג' ד"ה והענין.

ד' שהאורות הניחו רשימות גם מן אור הזך שבהם, והם נשארו בתוך אור העב. כמובא בענף ז' אות ה' ובע"ח ש"ו פ"ו בד"ה הנה עש"ה.

ה' כי יש הכאה ובטישא מן הרשימות שנשארו בכלים הריקנים עם האור היורד מהמאציל בשעת ההסתלקות, המושפע לאותם הכלים כמובא בענף ז' אות ל'.

ו' שאותם הספירות שעלו למקורם, הנה בבואם שמה הם מקבלים שם התחדשות מן המאציל, שעי"ז חוזרים

שוב ומתפשטים למקומם כבתחלה כמובא בענף ז' אות צ'.

ז' שהתפשטות הב' הנזכר אינו בא למקומו ממש כמו שהיה מתחלה, אלא שנתחלפו המקומות, כי חכמה באה לכלי דכתר ובינה לכלי דחכמה וז"א לכלי דבינה והמלכות לכלי דז"א. ונבארם אחד לאחד.

ראשית צריכים לדעת ההתפשטות הזו ממעלה למטה וחזרתם שוב לעלות ממטה למעלה, וכי ח"ו במקום מדומה אנו עוסקים שיתכן בו עליה וירידה. אמנם תראה שהרב מדבר כאן רק מזכות ועביות בלבד. **ולמעלה**, פירושו רק זכות. **ועליה**, פירושו ענין של הזדככות, שהספירות מזדככות עד להיות זך כמו המאציל, וזה מכונה עליה אל המאציל. וכן להיפך, **ירידה** פירושו התעבות. **ולמטה** פירושו עביות. ועל כן כשנאמר שהאור מתפשט מלמעלה למטה, יהיה הפירוש שהאורות יורדים ממדרגתם הזך ומתלבשים בעביות שהיא בחינת הכלים.

והנך רואה אשר היתד שעיקרי החכמה נשענים עליו, הוא ההבחן בין זכות ובין עביות, ולפיכך אנו צריכים בזה להבנה שלמה ובהירה. וכבר הארכנו כאן בענף א' בענין המלכות הנק' בחי"ד שעליה נעשה הצמצום הא', שהוא מטעם שהמלכות הזאת חשקה להשואת הצורה למאציל, שז"ס דברי הרב "כשעלה ברצונו וכו'", כי בהכרח נמצא במאציל הרצון לקבל לשפעו ית', והרצון הזה ה"ס הכלי שבו נמדד השפע, כלומר שמקבל לא פחות ולא יותר מכפי שהוא רוצה לקבל, כי אין כפיה אלא בגשמיות. ודע שהרצון הזה מכונה בשם כלי מלכות.

ומתוך שהרצון לקבל האמור אינו באור העליון בהחלט, כי ממי יקבל ח"ו, לפיכך הוא נבחן לריחוק ועביות כלפי אור העליון. אמנם בא"ס ב"ה לא היה זה ניכר כמ"ש שם. אלא לאחר הצמצום נעשה ההבדל הזה בין הכלי לאור.

ולפיכך כשהאור יורד לתוך התלבשות בכלים נק' זה בשם **התפשטות ממעלה למטה** שפירושו, להתלבש בעביות שבכלים. ובשעה שהאור מסתלק מן ההתלבשות בכלים, מכונה זה **עליות האורות** שפירושו הזדככות.

וכבר נתבאר בענף ד' ענין ד' בחינות זווג של הכאה שנוהגים במסך בעת הזדככותו, עש"ה. אלא צריכים להבין, מי גורם את הזדככות הזו במסך. וזה נתבאר בדברי הרב בעקודים פ"א בתחילתו, וז"ל: **והנה בהתחברות האורות פנימים עם האורות מקיפים מחוברים תוך הפה, לכן בצאתם יחד חוץ לפה קשורים יחד, הם מכים זב"ז ומבטשים זב"ז, ומהכאות שלהם אתיליד הויות בחינות כלים**, ע"כ.

פירוש הדברים, כי הגם שנעשה זווג דהכאה במלכות של ראש שנקרא פה, שהמסך מעכב על אור העליון מלהתפשט במלכות, עכ"ז אין ענין עיכוב הזה מגולה שם בראש, כי כל מה שנבחן בע"ס של ראש אינו אלא בגוף. וז"ש, שאור העליון מתפשט עד המסך, והמסך מעכבהו מלהתפשט אל כלי המלכות ומחזיר האור לאחוריו, ואור המוחזר הזה נעשה למלבוש על עה"ס

של ראש, הנה הלבשה זו וכן החזרת האור מכלי המלכות האמור, אינו מתגלה בראש כלל, אלא בבחינת "כח" כמ"ש בע"ח שמ"ב פ"א עש"ה. אבל הן ההלבשה והן הדחיה מתגלים רק במסך שבגוף שנקרא טבור, אשר מהמסך הזה ולמטה נדחה האור ומן הטבור ולמעלה מתלבש האור, וזכור זה היטב.

ותדע שאור הזה הנדחה מן הטבור ולמטה הוא הנעשה לאור מקיף אל אותו פרצוף שממנו נדחה האור. ואור המלובש שם מהטבור ולמעלה עד הפה הוא נק' אור פנימי כדברי הרב בע"ח ש"ו פ"ב וז"ל: **דע כי האור כולו הוא שוה בהשואה א', וכאשר רצה לכנוס ולהיות מוגבל תוך הכלי, אז האור ההוא שאינו יכול לכנוס תוך הכלי נשאר מבחוץ בבחינת מקיף, ואור פנימי הוא מאיר מבפנים בכלי** ע"ש. הרי שכל אותו אור שהמסך אינו מניחו לכנוס תוך הכלי הוא נשאר מבחוץ בבחינת מקיף, והאור המלובש ומאיר בכלי מהטבור ולמעלה הוא נקרא או"פ.

ובזה תבין דברי הרב כאן שאומר, שמתוך שהאו"פ עם האו"מ מחוברים תוך הפה. כלומר, כיון שבפה שה"ס המלכות של ראש, הנה עדיין אין שם שום הגבלה מחמת המסך, שיהיה מבדיל ומחלק את האורות לאו"פ ואו"מ, כי בפועל עוד אין שם לא הלבשת האורות מן המסך ולמעלה ולא דחיית האורות שממסך ולמטה, כנ"ל. וע"כ נבחן אור העליון בעודו בפה, שאו"פ ואו"מ מחוברים יחד ומאירים שם בלי שום הבדל ביניהם.

וזה אמרו **לכן בצאתם יחד חוץ לפה קשורים יחד הם מכים זב"ז ומבטשים זב"ז, ומן הכאות שלהם אתייליד הויות כלים.** כלומר, שזה החיבור דאו"מ ואו"פ שבפה, שמשם מאירים שניהם בשוה בבחי' ראש, ע"כ כשמתפשטים משם ממעלה למטה תוך הגוף, אשר המסך שבטבור נעשה למבדיל בין או"פ לאו"מ, כי חלק מהאור השייך לט' ראשונות, דהיינו למעלה מן הטבור הוא מניח לכנוס ולהתלבש בכלי, וחלק האור השייך למלכות דהיינו למטה מן הטבור אינו מניח לכנוס למקומו, הנה אז נעשה הכאה ובטישא בין האו"מ לאו"פ, כי עתה נתגלה הפכיות גדולה ביניהם, כי האו"פ חפץ ומחזיק את העביות דבחי"ד שיש במסך, להיות הכלי שלו המודד כל שבחו וגדלו, והיפוכו הוא האו"מ שהעביות אשר במסך מרחיקו ואינו נותן לו להתלבש בפרצוף ומשאיר אותו מחוץ לפרצוף.

ודע שהאו"מ מתגבר על האו"פ והוא מזכך העביות שבמסך עד שמשוה צורתו למאציל, שמתבטל בזה הכלי של האו"פ ומוכרח האו"פ להסתלק למקורו כדברי הרב כאן. והנה נתבאר היטב שסבת הזדככות המסך הוא מפאת הכאתו של או"מ בו.

ועם זה תבין דברי הרב שכתב, שאור המאציל מושפע לפרצוף בשעת הסתלקות האור, כי הזדככות המסך הנ"ל הנה בהכרח שעובר דרך ד' המדרגות שישנם בעביות, מן בחי"ד עד המאציל שהוא מלכות של ראש הנק' פה. ומידי עברו באותן המדרגות נמצא אור העליון מתפשט למסך ובא עמו בזווג דהכאה, כי אור העליון אינו פוסק אפילו רגע מלהתפשט לנאצלים, כדברי הרב כאן ענף ז'

אות ח' ועל כן יש כאן ד' מיני זווגים בדרגות של הזדככותו המוציאות ד' קומות של ע"ס. שבהזדככותו לבחי"ג נעשה הזווג בקומת חכמה, ובהזדככותו לבחי"ב נעשה הזווג בקומת בינה, ומבחי"א קומת ז"א, ומבחי' כתר יוצאת רק קומת מלכות לבד. ומשם מזדכך לגמרי ומשוה צורתו לבחינת הפה, דהיינו המלכות של ראש, שאין שם מבחינת עביות שממעלה למטה כלום. והנה נתבאר עיקר הא' ועיקר הב'.

ועתה נבאר עיקר הג' את אור העב הנשאר למטה, שעליו כתב הרב שהוא בחי' כלי. והענין הוא, כי דבר התהוות עה"ס שמפה דא"ק עד הטבור, הוא מכח האו"ח שהמסך שבפה מעלה שם, אשר או"ח זה מרחיב את כלי המלכות של ראש לע"ס מינה ובה עד הטבור וממשיך שם את ע"ס דאו"י ומלבישם. וכבר ידעת שאו"ח הוא בחי' אור הסתלקות. כלומר, האור שנסתלק ונדחה מהתלבש תוך המלכות הוא שנעשה לאו"ח כנודע, וע"כ הוא בחינת דין ועביות.

וזה אמרו (בענף ז' אות ג') **ע"י יציאת האור חוץ לפה הנה אותו אור בחינת הכלים שהוא עב קנה עתה עביות יותר, ועי"כ לא יוכל לחזור גם הוא למקורו כבראשונה, ונתפשט האור הזך ממנו ועלה למקורו כנ"ל.** פירוש, אור הזך הוא או"י המלובש באו"ח. אור בחינת הכלים או אור עב, כוונתו על או"ח המלביש לאו"י, שיש בו דין ועביות מעצם התהוותו להיותו אור הסתלקות, ומה גם עתה כי נסתלק האו"י מתוכו, כי נתפשט ממנו ועלה למקורו ונתוספה עליו עביות חדשה, דהיינו ההסתלקות החדשה גם מט"ס הראשונות, שמקודם היה בו בחינת הסתלקות מן המלכות לבדה, וע"כ השיג עתה עביות כפולה. והנה אור עב זה, שפירושו הוא האו"ח שנתרוקן ממנו האו"י אחר שהלבישו, הנה הוא עצם הכלים המיוחסים להתפ"א דא"ק. ונתבאר עיקר הג'. וזכור זה היטב, כי כל הכלים שישנם בפרצופין שבכל העולמות, נעתקים מהכלים ההם ונמשכים הימנם.

עתה נבאר עיקר הד' שהם הרשימות שנשארו מהאו"י שנסתלק, שהרב אומר כאן שיש בטבע האורות להשאיר רושם שלהם למטה במקום שהיו שם בראשונה. והנה טעם הדבר הוא, כי אין העדר ברוחני אפילו כלפי המקבלים, וז"ס מעולם לא זזה שכינה וכו'. ולפיכך, אם אור העליון התלבש פעם באיזו מדרגה, אי אפשר עוד שיאבד אותו האור מהמדרגה ההיא, והגם כי ההסתלקות שנעשתה במדרגה היא לצורך תוספות אור, עכ"ז לא יצוייר ההעדר הזה אלא בבחינת רשימו, שפירושו הוא שהאור כולו בכל גדלו ולכל פרטיו ישנו שם גם עתה, אלא שהמקבל נמנע עתה מלהרגיש אותו עד שתתגלה אותה תוספת אור הרצוי. ואע"פ שנאמר שהאור עלה למקורו, הפירוש הוא כמו מדליק נר מנר ואין הראשון חסר מאומה, כי ענין עליה למקורו היא סבה מיוחדת לתוספות אור, ועם כל זה נשאר האור הראשון בכל גודל שלימותו, אלא מבחינת העלם כלפי המקבל בשיעור כזה המספיק להופעתו של תוספות האור הרצוי.

ועם זה מובן שרשימות אלו נחשבות מכל הבחינות כמו האור הראשון שממנו נשארו, להיותם באמת אותו האור בעצמו כנ"ל. וז"ש הרב **שהם אור של רחמים כמו האו"י וכו'**, ונתבאר עיקר הד'. ומ"ש הרב אשר הרשימות הללו הם בשביל להאיר לתחתון כמו חשק אמא לבנים, יתבאר לפנינו בעיקר הו'.

עיקר הה', דהיינו ההכאה מן הרשימו עם האו"ח היורד זב"ז. כבר ידעת ענין ד' הקומות של ע"ס היוצאות על המסך בשעת הזדככותו, דהיינו בזמן הסתלקות האורות למאציל כנ"ל בעיקר הב' ע"ש. גם ידעת דבר הרשימות שנשארו בכלים הריקנים שהניחו שם האורות אחר הסתלקותם. ותדע שהם הפכים זה לזה, כי הרשימות הללו שנשארו מאור הראשון שיצא מפה של הא"ק, שהזווג היה בעביות מסך דבחי"ד שקומתו היה עד אור הכתר, הנה כן גם הרשימות שנשארו ממנו יש להם קומת כתר, ומלובשים בחלק מהכלים שנשארו מן האו"ח דבחי"ד המגיע עד קומת כתר דאו"י, מטעם שהם באמת אותו האור עצמו כנ"ל בעיקר הד'. ואותן הקומות שיצאו בשעת זיכוך המסך לג' בחינות ראשונות הן קצרי הקומה כלפי אלו הרשימות, שהרי אפילו הקומה דבחי"ג היא רק עד החכמה וחסרה אור הכתר, וע"כ הם כולם בחינת אחור כלפי קומת כתר שברשימות. ונודע שאחור ופנים הם הפכים זה לזה. ועוד, שכל אותן הקומות שיצאו בשעת ההסתלקות המה בחינת דין להיותם באים מסבת הסתלקות, אבל הרשימות הם אורות של רחמים, ורחמים ודין המה הפכים זה לזה.

ולפיכך כשהארת הזווג מד' הקומות הנ"ל באה ומתפשטת בפרצוף לתוך הכלים הריקנים, פוגשים שם התנגדות מכח הרשימות הנ"ל המלובשים בכלים ההם, כי אין ב' הפכים יכולים להיות בנושא אחד, ומכונה זה שהם מכים ומבטשים זה בזה.

ויש מעלה ברשימו שאין באו"ח היורד, ויש מעלה באו"ח היורד שאין ברשימו. כי המעלה שברשימו היא שיש לו קומת כתר והוא אור של רחמים, אבל האו"ח היורד מהזווגים שנעשו בזמן ההסתלקות המה בחינת אחורים כלפי קומת כתר והמה בחי' דין. אכן יש מעלה גדולה לאו"ח היורד, להיותו בא עתה מן הזווג העליון הנעשה על המסך שנזדכך, מה שאין כן הרשימו שכבר נסתלק הזווג העליון שלו, כי המסך של בחי"ד כבר נזדכך ואינו.

אמנם המעלה הזו שיש לו לאור חוזר היורד על הרשימו, היא גדולה יותר ומכריעה על מעלת הרשימו. ולפיכך מתגבר האו"ח על הרשימו וניצוציו באים ומתלבשים בכלי הריקני, והרשימו אשר שם שאינו יכול להיות עמהם בנושא אחד מוכרח לצאת משם, והוא עולה ממעל לכלי וחופף עליו בסוד תגין. וענין זה נעשה בכל ספירה וספירה שבע"ס אלו שמפה דא"ק עד הטבור שלו.

עתה נבאר עיקר ו', דהיינו מה ואיך מקבלים הספירות בביאתם למאציל. וצריך שתדע, שענין עליות הספירות למאציל, אין הפירוש שע"ס דפרצוף עצמם נעתקים ובאים לראש, דא"כ היה הפרצוף כולו מתבטל לגמרי, אלא שאין עליה והזדככות נוהג בכלים

לגמרי, ורק ענין התכללות יש כאן, אשר עיקר העולה הוא רק המסך שבכלי המלכות עם האו"ח שבו, כי עליה פירושו הזדככות והשואת הצורה לעליון, ובהיות המסך מזדכך מהעביות דבחי"ד עד שנאבד ממנו כל בחינת העביות שממעלה למטה שנק' עביות דגוף, ולא נשאר בו יותר רק העביות שממטה למעלה שנקרא בשם עביות של ראש, הנה נבחן זה שעלה מן הגוף אל הראש. כלומר, למסך שבמלכות של ראש, כי להיות עביותו שוה למלכות של ראש נמצא נכלל עמה לאחד ממש, כי כל ההבדל שברוחניים הוא שינוי הצורה, כי שינוי צורה המתחדש ברוחני הרי הוא נחלק מחמת זה לשנים, דהיינו צורת עצמו וצורה המחודשת ויש כאן עתה ב' רוחניים. ואם אמנם נתבטל אח"כ מרוחני הב' השינוי צורה שבו, הנה חוזרים שוב לאחד כמו שהיו, וזכור זה.

וכמו כן המלכות דראש שנק' פה והמלכות דגוף שנקרא טבור, היו מתחלה רק בחינה אחת ממש, והיינו בטרם שנתפשטה המלכות דראש לע"ס מינה ובה ממעלה למטה לבחינת גוף,ורק בעת שנתפשט הפה לע"ס מינה ובה עד למלכות דגוף שנק' טבור, נבחן עתה שנתחלקה המלכות של ראש לב' בחינות: א' היא בחינתה עצמה, שהיא בחי' עביות שממטה למעלה. ב' הוא שינוי הצורה שנתחדש עתה בה, דהיינו צורת העביות אשר יש בה בחינת התלבשות, שזה נקרא בחי' עביות שממעלה למטה המכונה טבור.

ומובן עתה מאליו שבשעה שהטבור אובד בחינת העביות שממעלה למטה שלו, הנה הוא שב ונכלל לאחד ממש עם הפה כמו שהיו מתחלה אחד, והבן זה היטב כי זהו החוק של "התכללות" הנאמר ברוחניים.

ובזה תבין ג"כ דבר התכללות הטבור, דהיינו המסך שבמלכות דגוף בכל ספירה וספירה שבע"ס דגוף. כי נתבאר שהמסך הזה מזדכך ובא בד' מדרגות עד ביאתו לפה דראש שנקרא מאציל, וע"כ בעת שנזדכך מבחי"ד לבחי"ג שהוא בחינת ז"א נמצא נכלל בשש הספירות של ז"א, כי השואת הצורה עושה את הטבור והז"א לאחד ממש. ואח"כ כשמזדכך מבחי"ג לבחי"ב שהיא בחינת ספירת הבינה נמצא נכלל עם ספירת בינה לאחד, וכן כשמזדכך לבחי"א נכלל עם ספירת חכמה, וכשמזדכך אל בחינת ספירת הכתר נמצא נכלל עם הכתר לאחד ממש, עד שנזדכך מכל העביות דבחינת התלבשות הנקרא ממעלה למטה, הנה אז מגיע ובא לפה דהיינו לבחינת המסך שבמלכות של ראש, כי השואת הצורה עושה אותם לאחד כנ"ל.

והנך מוצא שבשעה שהטבור בא אל הפה ונכלל עמו לאחד, הנה אז הביא שמה כל עה"ס דגוף ממש, אלא מבחינת התכללות מבחינת מה שנתיחדו עמו כאו"א מידי עברו בתוכם בשעת ההזדככות שלו עד שהגיע אל הפה.

וגם זה צריכים לזכור כאן שאין ענין העדר נוהג ברוחני, וע"כ תבין הענין של התכללות האמור, שאין הפירוש שנתיחדו לאחד כל כך עד שנאבדה לו לגמרי כל צורתו הראשונה, אלא שגם אז נשאר בו בחינת רשימו מן צורתו הקודמת כנ"ל בעיקר הד' עש"ה. אבל אין

ברשימו זו שום גילוי כלל והוא שקט לגמרי, באופן שאין מציאותו ניכרת.

ובזה מובן שבעת שנזדכך מבחי"ד לבחי"ג והוא נכלל בספירת ז"א, הנה לא נאבד ממנו התכללות ז"א אפילו אח"כ שנזדכך לבחי' ב' ונכלל בבינה, והיינו רק שנשאר בו רשימו מבחי' ז"א שהיה כלול בו מקודם לכן, ועד"ז תבין בכל מיני התכללות.

וע"פ כל המבואר עד הנה מתבהרים לנו דברי הרב כאן ענף ז' אות צ' **אמנם אחר קבלת אלו הספירות מהמאציל חזרו למקומם חוץ מן הכתר** כי אחר שעלה הטבור ונכלל בפה, שהוא העלה שמה כל הספירות, הנה נתייחד במסך שבפה לאחד ממש כנ"ל. ונודע שאור העליון מזדווג עם המסך שבפה בבחינת זווג דלא פסיק ומעלה או"ח ממטה למעלה. ולפיכך גם המסך דטבור שעלה לשם, הנה גם הוא נכלל בזווג הזה ביחד עם המסך שבפה, והנה אז מתחדשת העביות שבמסך דטבור, וגם הוא מעלה או"ח ממטה למעלה ומלביש על אור העליון כמו המסך שבפה, כי כלול עמו לאחד כמבואר.

אמנם תיכף עם זווגו באור העליון נתעוררו כל הרשימות שהיו כלולות בו במסך דטבור, ונגלה בהם אותה בחינת התלבשות שלהם מהעביות שממעלה למטה בהיותם באים מספירות גוף. והבן זה היטב, כי בעת שהיה המסך זך לגמרי בלי שום עביות, לא היה שום כח והכר כלל לרשימות של הספירות דגוף שהרי אין שם עביות כל עיקר, אבל אחר התכללות המסך בזווג של ראש והשיג שם עכ"פ את העביות שממטה למעלה, שהגיע גם לספירות הכלולות בו, ובהיות שאלו הספירות כבר היו בבחינת התלבשות שהרי באו מהגוף, לכן אותה העביות שממטה למעלה אשר קבלו מהראש, נתהפך בהם לבחינת עביות שממעלה למטה דהיינו מבחינת גוף.

ונמצא שבו בעת שהמסך של הטבור עלה לפה ונכלל עמו בזווג העליון, נתחדש בו תכף שינוי הצורה שהיא הבחי' ממעלה למטה שנתגלה בספירות הכלולות בו, ונמצא שהוא יוצא תיכף מן התכללותו שבפה, כי נגלה בו צורת הטבור, כלומר בחינת מלכות דגוף.

וזה אמרו **אחר קבלת אלו הספירות מן המאציל חזרו למקומם** דהיינו אל בחינת ספירות דגוף כמו שהיו בתחלה, כי בשעה שהיה נקי מעביות לגמרי נמצא מתיחד ונכלל במאציל הוא הפה, אכן אחר שנכלל עמו בזווג העליון וקבל באו"ח שלו שהעלה את האור העליון, הנה תכף נתגלה בו בחינת ההתלבשות הכלולה בספירות שבו, דהיינו בחינת גוף. וזה נבחן שיצאו מבחינת ראש וחזרו לבחינת גוף.

ובזה תבין דברי הרב ענף ז' אות ה' **"שיש בטבע האורות להשאיר רושם שלהם למטה במקום שהיו שם בראשונה וכו' כי לעולם בטבע העליון להאיר לתחתון ויש לו חשק להאיר בו כמו חשק אמא לבנים ולכן מניח רשימו בו"**. עכ"ל.

ותבין זה היטב עם המתבאר לעיל, אשר הרשימות של עה"ס דגוף שהניחו שם האורות אחר הסתלקותם, הנה הם נתכללו במסך מידי עברו בתוכם, שבזה העלה אותם אל המאציל שהוא הפה, ושם נתכללו בזווג העליון

שאינו נפסק משם לעולם וקבלו שמה האור העליון וחזרו למקומם אל הגוף כבתחילה. ונודע אשר התפשטות זו נבחנת לפרצוף חדש המכונה פרצוף ע"ב דא"ק שהוא תחתון להתפ"א הנקרא פרצוף גלגלתא דא"ק, הרי שמאותם הרשימות אשר הניחו האורות אחר הסתלקות שלהם בהתפ"א, נתפשט ויצא התפ"ב הנקרא ע"ב דא"ק שהוא תחתון להתפ"א. וזה אמרו "**ולכן מניח ומשאיר רשימו בו כי לעולם בטבע העליון להאיר לתחתון**" כי מרשימות הללו יצא פרצוף התחתון הנקרא ע"ב, כנ"ל. ומ"ש שזהו טבע בעליון, הוא רומז בזה ענין הלידה והשתלשלות הפרצופין זה מזה שנשרשו כאן ונעשה טבע מחוייב לכל הפרצופין שבעולמות אבי"ע. והנה נתבאר היטב עיקר הו'.

ועתה נבאר עיקר הז' במ"ש שבהתפ"ב הנזכר לא חזרו הספירות למקומם ממש, אלא שנתחלפו המקומות, שבא החכמה לכלי דכתר והבינה לכלי דחכמה וכו' שצריכים להבין מהי הסבה לחילוף מקומות זה.

והענין הוא, כי כבר ידעת שכל התפ"ב הזה לא יצא זולת ע"י הרשימות שהניחו האורות אחר ההסתלקות שלהם, וכיון שבחי"ד לא השאירה רשימו כמ"ש הרב בענף ז' אות ע' הרי נמצא הרשימו דבחי"ד חסר במסך דטבור שנכלל בפה ואין שם אלא עד הרשימו דבחי"ג, וע"כ כשקבל את העביות מהמסך דראש לא היה לו לקבל יותר מהעביות דבחי"ג. ונודע שהזווג היוצא על עביות דבחי"ג אינו מעלה או"ח רק עד החכמה ואינו מגיע לכתר, וע"כ נמצא אור הכתר נשאר במקורו ולא יצא בהתפ"ב אלא מחכמה ולמטה, ולפיכך החכמה מתלבשת בכלי עליון שבפרצוף שהוא הכתר ואור הבינה בכלי שלמטה ממנה שהוא כלי דחכמה וכו' עד שאור המלכות נתלבש בכלי דז"א והכלי דמלכות נשאר שם בלי אור.

ובמתבאר עד הנה תבין ביותר את ענין הכאת או"מ ואו"פ זה בזה שכתב הרב המובא לעיל דף קל"ב ד"ה וכבר עש"ה. והנה נתבאר שם שאו"מ התגבר על אור פנימי כי זיכך את המסך והאו"פ נסתלק מן הפרצוף, והוא משום שהמסך עיכבהו מלהתפשט בפרצוף מטבור ולמטה למקומו עש"ה. ולכאורה יש לשאול, מה הועיל לעצמו בזיכוך הזה שעשה, וסוף סוף אין האו"מ מתפשט בשום פרצוף מטבורו ולמטה כנודע.

ועתה תבין זה, כי נתבאר שהמסך דטבור שנזדכך ועלה לפה נתחדש שם בזווג עם אור העליון מבחינת עביות שממטה למעלה עד לקומת חכמה דאו"י, ואח"כ חזר למקומו ונתפשט בע"ס דגוף, שהתפשטות זו נק' פרצוף ע"ב דא"ק. הרי שאותו המסך דטבור שעכבהו לאור העליון ולא הניחו להתפשט אף משהו מלמטה מטבור בהתפ"א, הנה עתה ע"י התחדשות הזווג נתפשט ממנו ולמטה פרצוף שלם ברת"ס שהוא פרצוף ע"ב דא"ק, כמבואר. ונמצא אשר כל האור הנמצא בפרצוף זה הוא חלק מאו"מ דהתפ"א, שזיכך את המסך והביאהו בהתפשטות חדשה זו. והנך רואה כי האו"מ הרויח הרבה בפעולת הזדככות זו שעשה.

גם תבין בזה את מקומות ההלבשה, שפרצוף ע"ב הזה מלביש על פרצוף

הא׳ הנק׳ פרצוף גלגלתא דא״ק, וכן כל הפרצופין. כי זה הכלל, שמקום הסתכלות ב׳ דעליון הוא מקום הסת״א של התחתון, כי מקורו של לידת פרצוף ע״ב הוא המסך דטבור דפרצוף הא׳ שנזדכך עד להשואת הצורה לפה שהוא כלי המלכות דראש, ונתחדש שם בעביות דבחי״ג ונזדווג והלביש לאור העליון עד החכמה כנ״ל.

ונתבאר כי תיכף עם התכללותו בזווג המסך דפה נתגלה בו שהוא בחי׳ טבור ובחינת גוף, וע״כ יצא משם למקומו, כי שינוי הצורה מבדיל ומפריד את הרוחניים עש״ה. לפיכך נבחן שירד למקום החזה של פרצוף הא׳, כי לא נתגלה בו יותר מבחי״ג דגוף, ובחי״ג של הגוף מכונה חזה כנודע. ואז כשבא למקום החזה התפשט אליו אור העליון בזווג דהכאה על בחי״ג שלו, והעלה או״ח ממקום החזה ולמעלה והלביש לאור העליון עד החכמה, והוא לבחינת עשר ספירות של ראש. ואחר כך נתפשטה המלכות דראש הזו לעשר ספירות מינה ובה ממעלה למטה לבחינת גוף.

והנך מוצא שממקום החזה ולמעלה יצאו עה״ס של ראש דפרצוף ע״ב הזה שהמלכות של ראש עומדת ממש במקום החזה דפרצוף הא׳ כנ״ל, הרי שמקום הפה דע״ב הוא במקום החזה של פרצוף גלגלתא דא״ק, ומחזה ולמטה נתפשטו עשר הספירות דגוף של הע״ב שהוא בערך כמו מטבור ולמטה דפרצוף הא׳.

וכמו שנתבאר בפרצוף ע״ב, כן סדר ההתלבשות בכל הפרצופין, כי כל סדר הנ״ל בלידת ע״ב נוהג בכולם.

ועם המתבאר תבין ג״כ מ״ש הרב בע״ח היכל א״ק ש״א ענף ד׳ ד״ה והנה אחר שנתגלו וז״ל: **אמנם נשאר מקום פנוי בין או״מ של היושר דא״ק אל הכלים ואו״פ דיושר שבו, ושם נתהוו ונאצלו כל העולמות, אשר כולם נתלים ונאחזים בזה הא״ק וממנו יצאו.**

והנה לכאורה קשה להבין, למה כל הפרצופין עם העולמות כולם נמצאים מפסיקים בין האו״מ דא״ק אל פרצוף א״ק עצמו. ועם הנ״ל תבין זה היטב, כי נתבאר שאותו השיעור של אור העליון שהמסך דטבור של א״ק לא נתנו להתפשט למטבור ולמטה דא״ק, הוא נשאר מבחוץ לא״ק בסוד אור מקיף, והוא שיעור גדול מאד ומאד, כי זה כל ההפרש מא״ס ב״ה אשר שם הגיע האור גם למלכות שז״ס שאורו הפשוט ממלא לכל המציאות, ובין הא״ק שבו נתקן המסך בתוך כלי המלכות המעכב על אור העליון מלהתפשט במלכות, שמשום זה החסרון נחשב פרצוף א״ק לבחינת קו דק של אור כלפי א״ס ב״ה כדברי הרב שם.

והנה נתבאר לעיל שאו״מ זה זיכך את המסך ההוא של הטבור עד שהעלהו אל הפה, ומשם נתחדש בזווג עליון והוציא את פרצוף ע״ב דא״ק. גם נתבאר אשר כל האורות שיצאו בפרצוף ע״ב הזה הוא חלק של האו״מ דא״ק עש״ה. והנה ממש כסדר הזה שנתבאר אצל לידת ע״ב מפרצוף הא׳, כן סדר לידת הפרצוף הג׳ של א״ק מפרצוף הב׳, וכן הד׳ מהג׳ וכן כל פרצופי אבי״ע, שכולם נולדים ויוצאים על ידי הזדככות המסך דטבור של העליון שלו המתחדש במלכות דראש שבעליון, ומשם יורד

ומתפשט לפרצוף חדש המכונה בן לפרצוף הקודם.

הרי שכל הפרצופין שיצאו למטה מא"ק הם כולם חלקים של האו"מ דא"ק, שהולך ומשתלשל מפרצוף אל פרצוף על ידי הזדככות המסך דטבור כנ"ל, והוא מתפשט ומתלבש בהם עד גילוי הנשמות שבעולם הזה ועד שיקבלו תיקונם המלא בגמר התיקון, אשר אז תהיה מוכשרת המלכות לקבל האור העליון כמו בא"ס ב"ה, כמו שאיתא א"ס לא נחית יחודיה עליה עד דיהבינן ליה בת זוגיה, שהוא סוד המלכות דא"ס ב"ה שעליה נעשה צמצום א'. וכשיקוים זה, אז נמצא שאו"מ דא"ק נתפשט ונתלבש במלכות שמטבור ולמטה דא"ק. באופן, שבכל אלו ריבוי הפרצופין שנשתלשלו בעולמות ואחר כך בנשמות ואח"כ בכל זווגי זו"ן, המתגלים ע"י המע"ט של הצדיקים עד לגמר התיקון, הנה הם כולם פרטים וחלקים של האו"מ דא"ק, וכל הפרטים הללו במילואם ממשיכים בבת אחת את אור העליון אל המלכות דא"ס ב"ה, המכונה בת זוגיה דא"ס, והבן זה מאד ומאד.

וזה אמרו (בע"ח הנ"ל) **א"ק הזה ממלא בעגול ויושר שלו את כל מקום החלל והאויר הפנוי שבתוך הא"ס ב"ה** שרומז בזה על בחינת המלכות דא"ס שבה נעשה סוד הצמצום א' שנעשתה שם לבחינת חלל פנוי. וזה שמסיים שם **"אמנם נשאר מקום פנוי בין או"מ של אור יושר שבו אל הכלים ואו"פ של היושר שבו ושם נתהוו ונאצלו כל העולמות אשר כולם נתלים ונאחזים בזה הא"ק וממנו יצאו"** כלומר שכולם יצאו מאו"מ שלו כנ"ל. והמה עתידים בגמר התיקון להמשיך את או"מ הזה לפרצוף הפנימי שלו למקום שמטבור ולמטה שלו כמבואר. ולפיכך נבחן עמידת כל העולמות בין האו"מ שלו אל האו"פ שלו, כי זה כל שיעור החסרון וזה כל שיעור התיקון.